

T.C
BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

**ORHAN KEMAL'İN "BEREKETLİ TOPRAKLAR ÜZERİNDE"
ADLI ESERİNDEKİ BİRLEŞİK YAPILI CÜMLELER ÜZERİNE BİR İNCELEME**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TUĞBA ÇELİK

TEZ DANIŐMANI
DR. ÖĞR. ÜYESİ HALİLİBRAHİM ERTÜRK

BİLECİK, 2022

10443457

T.C
BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

**ORHAN KEMAL'İN "BEREKETLİ TOPRAKLAR ÜZERİNDE"
ADLI ESERİNDEKİ BİRLEŞİK YAPILI CÜMLELER ÜZERİNE BİR İNCELEME**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TUĞBA ÇELİK

TEZ DANIŐMANI
DR. ÖĞR. ÜYESİ HALİLİBRAHİM ERTÜRK

BİLECİK, 2022

10443457

BEYAN

“Orhan Kemal’in ‘Bereketli Topraklar Üzerinde’ Adlı Eserindeki Birleşik Yapılı Cümleler Üzerine Bir İnceleme” adlı yüksek lisans tezinin hazırlık ve yazımı sırasında bilimsel araştırma ve etik kurallarına uyduğumu, başkalarının eserlerinden yararlandığım bölümlerde bilimsel kurallara uygun olarak atıfta bulunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, tezin herhangi bir kısmının Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunulmadığımı, aksinin tespit edileceği muhtemel durumlarda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Bu çalışmanın, Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP), TÜBİTAK veya benzeri kuruluşlarca desteklenmesi durumunda; projenin ve destekleyen kurumun adı proje numarası ile birlikte, ETİK KURUL onayı alınması durumunda ise ETİK KURUL tarih karar ve sayı bilgilerinin beyan edilmesi gerekmektedir.			
DESTEK ALINMIŞTIR		DESTEK ALINMAMIŞTIR	X
Destek alındı ise;			
Destekleyen kurum;			
Desteğin Türü		Proje Numarası	
1- BAP (Bilimsel Araştırma Projesi)			
2- TÜBİTAK			
Diğer;.....			
ETİK KURUL onayı var ise;			
ETİK KURUL karar tarih/sayı:	/.....	

Tuğba Çelik

Tarih

İmza

ÖN SÖZ

Bu tez, Orhan Kemal'in "Bereketli Topraklar Üzerinde" isimli romanında geçen birleşik cümlelerin incelenmesini kapsamaktadır. İncelememizin amacı, Türk gramerinde birleşik cümlelerin nasıl ele alındığını ortaya koymak ve eserde kullanılan birleşik cümle yapılarını tespit etmektir. Bu tespitten hareketle yazarın ve romanının üslubunu yorumlamaktır. Bu eser üzerine daha önce birleşik cümleler konusunda bir çalışma yapılmamasından dolayı yapılacak çalışmanın alanda mevcut olan bir boşluğu doldurması hedeflenmektedir.

Bu çalışmanın yazılmasında bana her zaman destek olan, çalışmamı sahiplenerek takip eden danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Halilibrahim ERTÜRK'e değerli katkı ve emekleri için en içten teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Tuğba Çelik

2022

ÖZET

ORHAN KEMAL'İN “BEREKETLİ TOPRAKLAR ÜZERİNDE” ADLI ESERİNDEKİ BİRLEŞİK YAPILI CÜMLELER ÜZERİNE BİR İNCELEME

Dil, ortak kurallar oluşturarak milli kültürün taşıyıcısı rolünü üstlenir. Bir dilin fonetik, morfolojik ve sentaktik hususiyetlerinin tespiti, mevcut dilin kurallarının belirlenmesinde ve gelecek kuşaklara sağlıklı bir biçimde aktarılmasında önem arz eder. Mevcut dilin gelişim sahasında ortaya koyulan edebî eserler, önemli bir veri kaynağıdır. Bu noktadan hareketle araştırmanın örneklemini olarak Bereketli Topraklar Üzerinde adlı eser belirlenmiş ve sentaktik özellikleri açısından incelemeye tâbi tutulmuştur. Eser, içerik bakımından olduğu gibi dil ve üslup bakımından da dikkate değerdir. Yapılan literatür taraması sonucunda, Bereketli Topraklar Üzerinde başlıklı romandaki birleşik yapıli cümleler hakkında yapılmış bir sentaktik çalışma tespit edilememiştir. Bu nedenle, bu eser üzerine yapılacak çalışmanın alandaki mevcut bir boşluğu doldurması hedeflenmektedir.

Çalışmanın amacı, Orhan Kemal'in adı geçen romanındaki birleşik cümleleri tespit etmek ve öğeleri bakımından incelemektir. Bunun yanında çalışma; başlıca gramer kaynaklarından hareketle Türk gramerinde cümlenin ne olduğu, yapı bakımından cümle tasniflerinin nasıl yapıldığı, birleşik cümlenin nasıl tanımlandığı ve birleşik cümlelerin nasıl tasnif edildiği hususlarını ve Orhan Kemal'in eserinde kullanılan birleşik yapıli cümlelerin incelemesini kapsamaktadır.

Bu çalışma, dört ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Orhan Kemal'in hayatı, edebi kişiliği ve eserleri tanıtılmıştır. Bereketli Topraklar Üzerinde isimli eserin özeti verilmiş ve eser üzerine çeşitli görüşlere değinilmiştir. İkinci bölümde başlıca Türkçe gramer kitaplarındaki cümle tanımları ve yapı bakımından cümle tasnifleri tespit edilip aktarılmıştır. Üçüncü bölümde genel olarak dil bilimcilerin görüşlerine göre birleşik cümlenin ne olduğu, tasnifinin nasıl yapıldığı, tasnifinde birleştikleri ve ayrıldıkları noktaların neler olduğu üzerinde durulmuştur. Dördüncü bölümde ise eserde tespit edilen birleşik yapıli cümleler, “iç içe birleşik cümle, ki'li birleşik cümle ve şartlı birleşik cümle” olmak üzere üç kısımda tasnif edilmiş; bu cümleler öğeleri ve öge dizilişleri bakımından incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gramer, Cümle Bilgisi, Cümle Tahlili, Birleşik Cümle, Orhan Kemal.

ABSTRACT

A REVIEW ON COMPOUND SENTENCES IN ORHAN KEMAL'S "BEREKETLİ TOPRAKLAR ÜZERİNDE"

Language assumes the role of carrier of national culture by creating common rules. The determination of the phonetic, morphological and syntactic features of a language is important in determining the rules of the current language and transferring it to future generations in a healthy way. Literary works in the field of development of the current language are an important source of data. From this point of view, the work titled "Bereketli Topraklar Üzerinde" was determined as the sample of the research and it was examined in terms of its syntactic features. The work is remarkable in terms of language and style as well as in terms of content. As a result of the literature review, a syntactic study on compound sentences on the novel titled "Bereketli Topraklar Üzerinde" could not be determined. For this reason, it is aimed that the work to be done on this work will fill an existing gap in the field.

The aim of the study is to identify the compound sentences in Orhan Kemal's aforementioned novel and to examine them in terms of their elements. The study covers what the sentence is in Turkish grammar, how the sentence classification is made in terms of structure, how the compound sentence is defined and how the compound sentences are classified based on the main grammatical sources. Based on these determinations, the style used by Orhan Kemal in the work has been evaluated.

This study consists of four main parts. In the first chapter, Orhan Kemal's life, literary personality and works are introduced. A summary was given about the work named "Bereketli Topraklar Üzerinde" and various opinions were mentioned. In the second part, sentence definitions and sentence classifications in terms of structure were determined and transferred based on the main Turkish grammar books. In the third chapter, what is a compound sentence according to the views of linguists in general, how it is classified, what points they combine and diverge in their classification are emphasized. In the fourth chapter, the compound sentences found in the work are classified in three parts as "next-to-none compound sentence, "ki'li" compound sentence and conditional compound sentence; These sentences were examined in terms of their elements and element sequences.

Keywords: Grammar, Syntax, Sentence Analysis, Compound Sentence, Orhan Kemal.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖN SÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
TABLolar LİSTESİ.....	vi
GRAFİKLER LİSTESİ.....	vii
KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ.....	viii
GİRİŞ.....	1
1. ORHAN KEMAL'İN HAYATI VE EDEBİ KİŞİLİĞİ.....	2
1.1. Orhan Kemal'in Hayatı.....	2
1.2. Orhan Kemal'in Edebi Kişiliği.....	3
1.3. Yazarın Başlıca Eserleri.....	4
1.3.1. Romanları.....	4
1.3.2. Öyküleri.....	5
1.3.3. Oyunları.....	5
1.3.4. Anıları.....	5
1.3.5. İncelemeleri.....	5
1.3.6. Röportaj.....	5
1.3.7. Çocuk Kitapları.....	5
1.4. Bereketli Topraklar Üzerinde Adlı Eser Hakkında.....	5
1.4.1. Eserin Özeti.....	5
1.4.2. Roman Üzerine İnceleme.....	7
2. TÜRK GRAMERCİLİĞİNDE BAŞLICA CÜMLE TANIM VE TASNİFLERİ.....	9
2.1. Başlıca Kaynaklarda Cümle Tanımları.....	9
2.1.1. Osmanlı Döneminde Yazılan Gramerlerde Cümle Tanımları.....	9
2.1.2. Cumhuriyet Döneminde Yazılan Gramerlerde Cümle Tanımları.....	10
2.2. Başlıca Kaynaklarda Yapı Bakımından Cümle Tasnifleri.....	11

2.2.1. Osmanlı Döneminde Yazılan Gramerlerde Yapı Bakımından Cümle Tasnifleri	12
2.2.2. Cumhuriyet Döneminde Yazılan Gramerlerde Yapı Bakımından Cümle Tasnifleri	13
3. BİRLEŞİK CÜMLE ÜZERİNE	19
3.1. Türk Gramerciliğinde Birleşik Cümle Tanımları.....	19
3.1.1. Osmanlı Döneminde Yazılan Gramerlerde Birleşik Cümle Tanımları	19
3.1.2. Cumhuriyet Döneminde Yazılan Gramerlerde Birleşik Cümle Tanımları.....	19
3.2. Türk Gramerciliğinde Birleşik Cümle Tasnifleri	21
3.2.1. Osmanlı Döneminde Yazılan Gramerlerde Birleşik Cümle Tasnifleri	21
3.2.2. Cumhuriyet Döneminde Yazılan Gramerlerde Birleşik Cümle Tasnifleri.....	22
3.3. İç İçe Birleşik Cümle.....	24
3.4. Ki'li Birleşik Cümle	25
3.5. Şartlı Birleşik Cümle.....	27
4. ESERDE GEÇEN BİRLEŞİK YAPILI CÜMLELERİN TASNİFİ VE ÖĞELERİNİN TESPİTİ	29
4.1. İç İçe Birleşik Cümleler	29
4.2. Ki'li Birleşik Cümleler	304
4.3. Şartlı Birleşik Cümleler	332
5. SONUÇ.....	379
KAYNAKÇA	383

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 2.1. Osmanlı gramerciliğinde başlıca kaynaklarda yapı bakımından cümle tasnifleri....	15
Tablo 2.2. Cumhuriyet dönemi gramerciliğinde başlıca kaynaklarda yapı bakımından cümle tasnifleri.....	16

GRAFİKLER LİSTESİ

	Sayfa
Grafik 5.1. “Bereketli Topraklar Üzerinde” Adlı Eserde Kullanılan Birleşik Yapılı Cümlelerin Sayıları.....	381
Grafik 5.2. “Bereketli Topraklar Üzerinde” Adlı Eserde Kullanılan Birleşik Yapılı Cümlelerin Yüzdelik Dağılımı.....	381

KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ

CDU : Cümle Dışı Unsur

Haz. : Hazırlayan

sn. : Sayfa Numarası

Yay. : Yayınevi

GİRİŞ

Bu araştırmanın konusu, Orhan Kemal'in "Bereketli Topraklar Üzerinde" isimli romanında geçen birleşik cümlelerin tespiti ve öğeleri bakımından incelenmesinden teşekkül eder. Bununla birlikte birleşik cümlelerin Anadolu sahasındaki en eski gramer kitaplarından başlayarak Cumhuriyet dönemi gramer kitaplarına kadar nasıl tasnif edildiği konusu da ana konu etrafında açıklanmaya çalışılmıştır.

Türk dili alanında yapılan gramer çalışmalarına baktığımız zaman "Bereketli Topraklar Üzerinde" isimli romanda yer alan birleşik yapı cümleler üzerine herhangi bir çalışma yapılmadığı göze çarpmaktadır. Birleşik cümle tasnifi üzerinde araştırmalar yapılarak hazırlanan bu sentaktik incelemenin alanda mevcut bir boşluğu doldurması önemli görülmüştür.

Bu çalışmanın amacı, Orhan Kemal'in "Bereketli Topraklar Üzerinde" isimli romanında geçen birleşik cümleleri tespit etmek, bu cümleleri öğeleri bakımından incelemek ve incelemenin sonuçlarından hareketle Orhan Kemal'in üslubunu ortaya koymaktır. Bu temel amaçlar yanında çalışma, bazı alt amaçlara da yönelmektedir.

Bu çalışmanın alt amaçları ise şunlardır:

1. Orhan Kemal'in hayatı ve edebi kişiliği, edebi eserleri hakkında bilgi vermek.
2. Orhan Kemal'in "Bereketli Topraklar Üzerinde" romanının konusuna ve araştırmacıların roman hakkındaki görüşlerine yer vermek.
3. Başlangıcından günümüze Anadolu sahası Türk gramerciliğinde başlıca cümle tanımlarını, yapı bakımından cümle tasniflerini, birleşik cümle tanımlarını ve tasniflerini mukayeseli olarak incelemek.

Bu çalışmada sırasıyla şu yöntemler izlenmiştir: İlk olarak cümle tanımının ne olduğu konusunda kaynaklardaki ortak görüş ve benzerliklerden hareketle cümle tanımının nasıl olması gerektiği sorusunun cevabı aranmıştır. İkinci aşamada Anadolu sahasındaki en eski gramer çalışmalarından başlayarak Cumhuriyet dönemini de kapsayacak şekilde yapı bakımından cümle tasnifi konusu irdelenmiştir. Daha sonra başlıca kaynaklarda birleşik cümlelerin nasıl tanımlandığı ve birleşik cümlelerin ne olması gerektiği üzerinde durulmuş, birleşik cümleler "iç içe birleşik cümle, şartlı birleşik cümle ve ki'li birleşik cümle" olmak üzere üç grupta sınıflandırılmıştır. Son olarak "Bereketli Topraklar Üzerinde" isimli romandaki birleşik cümleler tespit edilerek bunlar sentaktik olarak tahlil edilmiştir. Sonuç bölümünde incelemeler ışığında Orhan Kemal'in üslubu yorumlanmıştır.

1. ORHAN KEMAL'İN HAYATI VE EDEBİ KİŞİLİĞİ

1.1. Orhan Kemal'in Hayatı

Asıl adı Mehmet Raşit Ögütçü olan Orhan Kemal, 15 Eylül 1914 tarihinde Adana'nın Ceyhan ilçesinde doğdu (Kemal, 2021: 2). Babası Abdülkadir Kemali Bey, annesi Azime Hanımdır (Çetin, 2021: 12). Doğduğu sırada babası Çanakkale'de topçu teğmeni olarak görev yaptığı için Orhan Kemal'in doğum haberini dedesi, babasına şu telgrafla müjdeliler: "Ben de dehr'in sitemin çekmeğe geldim dehr'e!" Mehmet Raşit" (Akar, 2020: 9).

Annesi Azime Hanım Rüştüye mezunu bir öğretmendir. Babası Abdülkadir Kemali Bey avukatlık ve gazetecilik yapmıştır. Abdülkadir Bey Türkiye Büyük Millet Meclisi ilk açıldığında Kastamonu milletvekili olarak seçilmiştir (Topci, 2020: 1). Babası muhalif tavırlarından dolayı Suriye'ye gitmek zorunda kalır (Topci, 2020: 1). Babanın evdeki eksikliği en büyük çocuk olan Orhan Kemal için adeta bir otorite kurma fırsatına dönüşmüştür (Harman, 2019: 7). Yazar o yılları şöyle anlatır:

"...Ben adeta evin içinde krallığı ilan etmişim. Yaş 15, 16 idi. Müthiş bir mutluluk içindeydim. Bütün merakım futboldu. Okula falan atmışım tekme. Tam bir başıboşluk içindeydim. Fakat bu saltanat uzun sürmedi. Bir süre sonra babam bizi yanına aldırttı." (Harman, 2019: 7).

Babasının yanına giden Orhan Kemal garsonluk ve bulaşıkçılık yaparak çalışma hayatına başlar (Çetin, 2021: 12). Daha sonra memleket özlemi ağır basan yazar Adana'ya babaannesinin yanına döner (Çetin, 2021: 12). Burada İsmail Usta ile tanışan Orhan Kemal, onun aracılığıyla kitaplara ilgi duymaya başlar.

"...okulda roman, hikâye, genellikle edebiyattan nefret ederdim... Varsa futbol, yoksa futbol!.. Edebiyat sevgisi bende çok sonra, hayata atılıp Hanya'yı Konya'yı anladıktan sonra başladı. Bu başlayış, rastlantıların karşına çıkardığı olgun, anlayışlı, bilinçli ve bilgili dostlarım İsmail Usta'nın, Nâzım Hikmet'in, Ali Şahin'in, Selahattin Usta'nın benimle ciddi şekilde, insanca uğraşmalarıyla gelişti." (Uğurlu, 2002: 30).

Adana'da bir fabrikada ambar memurluğu yapar ve eşiyle burada tanışır. Orhan Kemal'in bu evliliğinden dört çocuğu olur (Akar, 2020: 79). Nâzım Hikmet, 1940'ta rahatsızlığı sebebiyle Çankırı cezaevinden Bursa cezaevine gelir (Akar, 2020: 14). Bursa cezaevinde Nazım Hikmet ile tanışır ve bu yıllar onun için okul niteliğindedir (Harman, 2019: 9). Nazım Hikmet bu yıllarda Orhan Kemal'e hocalık yaparak yol gösterir (Özdemir, 2019: 6). Nazım Hikmet sayesinde Kemal Tahir ile mektuplaşmaya başlar ve şiirle başladığı yazı hayatına, aldığı tavsiyeler üzerine hikâye ile devam eder (Akar, 2020: 15). Nazım Hikmet'ten aldığı tavsiyeleri şu şekilde ifade eder:

“Roman olarak ilk müsveddem, kocaman bir bakkal defterine çalakalem yazılmış bir gençlik macerasıydı aklımda kaldığına göre... Şiirle uğraştığım aylardaydı... Henüz yolumu bulamamıştım. Yeni koğuş arkadaşım Nazım Hikmet’i şip diye taklit ediyor, üstadı kızdırdıyordum. İstiyordu ki, onun sesiyle değil, kendime has seslerle, benim olan şiiri yazayım... Gene o günlerde, hiç unutmam. Ayaklarında takunya, bacağına golf pantolon, ağzında pipo. Koşarak hapishane avlusuna geldi. Elinde benim roman müsveddesi, Yüreğim hop etti. Gene şiirlerimde olduğu gibi azarlanacağımı sanarak, sustum. Romanımı da tenkit edecek, beni yerlere geçirecek diye sesimi bile çıkarmıyordum... Bunları sen mi yazdın, diye sordu. Çekine çekine “evet” dedim... “Canım çiziktirdik işte!...” diye geçiştirmek istedim. O, büyük bir coşku içinde evet büyük bir heyecanla, “Bırak şiiri- miiri birader, hikâye yaz, roman yaz sen.” dedi, “Şiirle ne uğraşıyorsunuz?...” (Özdemir, 2019: 7).

Cezaevinden çıktıktan sonra İstanbul’da yaşamaya başlar. Burada yazılarıyla elde ettiği gelirle geçinmeye çalışan yazar 1970’te hayata veda eder (Topci, 2020: 1). Orhan Kemal’in ailesi tarafından 1972 yılından beri yazarın ölüm yıldönümünde verilmek üzere Orhan Kemal Roman Armağanı düzenlenmektedir. İstanbul da kendi adını taşıyan müzesi bulunmaktadır (Kemal, 2021: 2).

1.2. Orhan Kemal’in Edebi Kişiliği

Orhan Kemal toplumcu-gerçekçi edebiyatımızın en önemli yazarlarından biridir. Yazın hayatına şiirle başlamıştır. Hikâye ve roman türünde başarılı bulunmasından dolayı bu türlerde eserler vermeye yönelmiştir. Orhan Kemal çocukluk dönemlerini Adana, Konya, Niğde, Ankara gibi Anadolu’nun farklı illerinde göçmen olarak yaşayarak geçirmiştir. Bu sayede de Anadolu’yu yakından gözlemlene imkânı bulmuştur. Bu gözlemler onun eserlerini gerçekçi bir şekilde yazmasını sağlamıştır. Yaşadığı bölgeler eserlerinin asıl konularının bizzat kaynağı olmuştur.

İlk eserleri, yaşamış olduğu bölgelerden ve kendi yaşam öykülerinden çizgiler taşır. Daha sonra İstanbul’da hayatını devam ettiren yazar, İstanbul’a gelişle kahramanlarının kimliklerini değiştirmiştir. Kenar mahalle insanların, işçilerin ve gurbetçilerin dünyasını yansıtmaya çalışmıştır (Korkmaz, 2011: 466). Genel olarak işlediği konulara: Tarla ırgatlarından fabrika işçilerine, birey-toplum ilişkisine, insanların sıkıntıları ve üzüntülerine, yoksul kesimin yaşamına, hapishaneye düşmüş insanlara, fuhuş bataklığına saplanmış kadınlara kadar her kesimden örnekler verilebilir.

Kendi yaşam öyküsünü ele aldığı başlıca eserleri: Baba Evi, Avare Yıllar, Murtaza ve Küçük Adamın Romanı’dır. Çukurova, toprak ve fabrika işçilerinin dünyasını anlattığı eserleri: Bereketli Topraklar Üzerinde, Vukuat Var, Hanımın Çiftliği, Eskici ve Oğulları, Kanlı Topraklar’dır. İstanbul’un yoksul insanlarını anlattığı eserleri ise Suçlu, Devlet Kuşu, Sokakların Çocuğu, Gurbet Kuşları isimli eserleridir (Korkmaz, 2011: 466).

Yazar, eserlerinde uzun kişilik tasvirlerine ve psikolojik değerlendirmelere yer vermemiştir. Olay akışlarını diyaloglar ile anlatma yoluna gitmiştir. İnsan ve toplum ilişkilerini akıcı bir dille ifade etmiştir. Herkesin anlayabileceği sade bir dil kullanmıştır. Olayları gerçekçi bir dille anlatma yolunu tercih etmiştir. Orhan Kemal'in edebi kişiliğiyle alakalı çeşitli görüşler şu şekildedir:

İnci Enginün'ün (2019: 353), ifadesiyle:

“Yakından tanıdığı Adana çevresindeki tarım köylüsü ve dokuma fabrikalarında çalışan işçilerin romancısı olan Orhan Kemal daha sonra da büyük şehre gelenlerin, gecekondulara yerleşerek büyük şehir yaşayışına uyma çabalarını anlatır.”

Ayşenur Külahlıoğlu İslam, Orhan Kemal'in hikâyeleri hakkında:

“Onun Hikâyelerindeki kişiler; açlıktan korkan, ezilmiş insanlardır. İçinde buldukları çok kötü hayat şartlarından daha da betere düşmemek için direnen dilenciler, çöpçüler, fuhşun batağına saplanmış küçük kızlar, satıcı küçük çocuklar, işten atılmış memurlar, işçiler, hapishane insanları hikâyelerindeki şahıs kadrosunu oluşturur. Bu tür insanların kişisel maceralarını anlatan hikâyelerinde çoğunlukla birer toplum meselesi de vardır.” şeklinde ifade eder (Korkmaz R. , 2011: 359).

Ahmet Hamdi Tanpınar (2014: 126), Orhan Kemal hakkında şu açıklamaları yapar:

“Filhakika 1908”den sonra yetişenlerde olduğu gibi muharrir artık memleket içinde seyahat etmez, belki yetiştiği memleketin şartlarını arar. İşte Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Samim Kocagöz, Kemal Bilbaşar'ı kendilerinden evvelkilerden ayıran teknik, üslup ve hatta fikri seviye itibariyle aralarındaki farkları bir çeşit hâlislik telâkki eden hususiyet budur. Bu saydığımız isimlerden Orhan Kemal daha ziyade Adana havalisinin ve oradaki içtimai şartların romancısıdır. Ve şüphesiz teknik itibariyle içlerinde en sağlam odur.”

Selim İleri (2013: 19), şu ifadeleri kullanır:

“Orhan Kemal de, Sait Faik ya da Sabahattin Ali gibi, tek başına bir öykü dünyası kurmuştur. Kıyı köşe semtlerin serserileri, toplumsal yazgıları daha ilk gençlik çağında belli olan “çamaşırçı kızları”, evine ekmek götürülebilmekten başka hiçbir şey düşünmeyen işçi babalar, zengin evlere giden gündelikçi kadınlar, haklarını alamayan Çukurovalı emekçiler, çevresel koşulların kısa, vurucu çizgilerle betimlenmesinde karşımıza çıkarlar. Bu acılı bir insan kalabalığıdır. Yazar, yaşamdan olduğunca aldığı kalabalığı, hiç bir zaman popülizm'e sapmadan, aşın gerçekçi, bir o kadar da duyarlıklı tutumuyla dile getirir.”

1.3. Yazarın Başlıca Eserleri

1.3.1. Romanları

Baba Evi (1949), Avare Yıllar (1950), Murtaza (1952), Cemile (1952), Bereketli Topraklar Üzerinde (1954), Suçlu (1957), Devlet Kuşu (1958), Vukuat Var (1958), Gavurun Kızı (1959), Küçücük (1960), Dünya Evi (1960), El Kızı (1960), Hanımın Çiftliği (1961), Eskici ve Oğulları (1962) / (Eskici Dükkanı adıyla 1970), Gurbet Kuşları (1962), Sokakların Çocuğu (1963), Kanlı Topraklar (1963), Bir Filiz Vardı (1965), Müfettişler Müfettişi (1966), Yalancı Dünya (1966), Evlerden Biri (1966), Arkadaş Işıkları (1968), Sokaklardan Bir Kız

(1968), Üç Kağıtçı (1969), Kötü Yol (1969), Kaçak (1970), Tersine Dünya (1986), Uçurum (2014)

1.3.2. Öyküleri

Ekmek Kavgası (1949), Sarhoşlar (1951), Çamaşırcının Kızı (1952), 72. Koğuş (1954), Grev (1954), Arka Sokak (1956), Kardeş Payı (1957), Babil Kulesi (1957), Dünyada Harp Vardı (1963), Mahalle Kavgası (1963), İşsiz (1966), Önce Ekmek (1968), Küçükler ve Büyükler (1971 ölümünden sonra)

Öykülerinden yapılan derlemeler Bilgi Yayınevi'nce dört cilt olarak yayımlandı:

Yağmur Yüklü Bulutlar (1974), Kırmızı Küpeler (1974), Oyuncu Kadın (1975), Serseri Milyoner/İki Damla Gözyaşı (1976)

1.3.3. Oyunları

İspinozlar (1965), 72. Koğuş (1967)

1.3.4. Anıları

Nazım Hikmet'le Üç buçuk Yıl (1965)

1.3.5. İncelemeleri

Senaryo Tekniği ve Senaryoculuğumuzla İlgili Notlar (1963)

1.3.6. Röportaj

İstanbul'dan Çizgiler (1971) Ölümünden sonra yayımlanmıştır.

1.3.7. Çocuk Kitapları

Aslan Tomson (1976), İnci'nin Maceraları (1979)

1.4. Bereketli Topraklar Üzerinde Adlı Eser Hakkında

1.4.1. Eserin Özeti

Orhan Kemal, özellikle roman türündeki eserlerinde Anadolu'nun farklı coğrafyalarında yaşayan proleter kesimin yaşantısına ışık tutmaya çalışmıştır. Yazar, bu romanında "Ç. Köyü" olarak adlandırdığı bir köyün erkeklerinin geçimlerini sağlamak için Çukurova'ya gidişlerini ve burada çektikleri sıkıntıları ele alır. Eserin konusu kısaca şöyledir:

Ç. köyünün erkekleri yoksulluk yüzünden çalışmak için farklı bölgelere dağılmışlardır. Beraber para kazanmak için yola çıkacak olan üç arkadaş; İflahsızın Yusuf, Köse Hasan ve

Pehlivan Ali'dir. Çocukluk arkadaşı aynı zamanda da köyde kapı komşusudurlar. İçlerinden yalnız İflahsızın Yusuf Sivas'a çalışmaya gitmiş, diğerleri daha önce hiç şehir hayatı görmemiştir. Şehre para kazanmaya gitmek isterler. İflahsızın Yusuf gazocağı alarak köye dönme hayalini kurar. Köse Hasan ise kızına üstü işli tarak ve saç tokası almayı düşünür. Uzun ve sohbetli bir tren yolculuğunun ardından Adana'ya inerler. Gördükleri insanlara hemşerilerini sorarak gidecekleri fabrikaları bulurlar. Hemşerilerini zorluklar içinde bulduktan sonra çırçır fabrikasında işe alınırlar. Her biri farklı bölümlerde çalışmaya başlarlar. İflahsızın Yusuf "kirli koza"ya, Köse Hasan "sulu koza"ya çalışmaya verilir. Irgatbaşı güçlü gördüğü Pehlivan Ali'yi "kıрма makine"sine verir. Akşamları da kiraladıkları bir ahırda çalışmalarını bittikten sonra üç arkadaş beraber kalırlar. Çok ağır şartlarda durmadan çalışırlar. Sulu kozada çalışan Köse Hasan yoğun tempoya dayanamaz çok kötü hastalanır ve çalışamaz hale gelir. Köse Hasan'a kimse para kazanma ihtiyacından dolayı yardımcı olmaz. Yardımcı olmak isteyen Köse Hasan'ın biriktirdiği paraya bir şekilde sahip olmaya çalışır. Köse Hasan hastalandığı için iki güne yerine yeni eleman alınır. Köse Hasan buna içerler ancak fabrikanın durmadan çalışması her şeyden önemlidir. Büyük zorluklar içinde çalıştıktan sonra haftalıkların aldıkları zaman Irgatbaşı maaşlarında hak iddia eder ve para vermeleri gerektiğini söyler. En başta üçü de bu isteğe karşı çıkarlar hemşerilerine şikâyet etmeye karar verirler. İş için ad yazan Laz taşeron gözüne kestirdiği İflahsızın Yusuf'la, Pehlivan Ali'ye iş teklif eder. İflahsızın Yusuf düşünelir der. Eğer şikâyetlerinden sonuç alamazlarsa kabul etmeyi düşünürler. Bu sırada Irgatbaşı şikâyet etmelerini engelleyip İflahsızın Yusuf'la, Pehlivan Ali'yi işten kovar. Hemşerileri tarafından kovulduklarını düşünürler ve hemşeriliğin aslında kendi düşündükleri gibi olmayıp şehirdeki insanların onlara söyledikleri gibi beş para etmediğine zor da olsa inanırlar. Laz taşeronun işini kabul ederler ve hasta olan Köse Hasan'ı tek başına kaldıkları yerde bırakıp barakaya taşınırlar. Arkadaşlarını aramaz sormazlar. İlk ayrılık burada başlar. Pehlivan Ali çalıştıkları yerde usta olan adamın nikâhsız karısı Fatma'ya âşık olur. Gözü Fatma'dan başka bir şey görmemeye başlar. Pehlivan Ali en sonunda Fatma'yı kaçıtır beraber çalışmak için başka bir yere giderler. İflahsızın Yusuf, Pehlivan Ali harama yanaştığı için bu duruma çok kızar. İflahsızın Yusuf'un ustası Kılıç Usta işi terk edince İflahsızın Yusuf ustalığa yükselir. Hidayet'in oğlu İflahsızın Yusuf'a Köse Hasan'ın öldüğünü söyler İflahsızın Yusuf çok üzülür. Köse Hasan'ın kızı Emine'ye verdiği emanetleri köye gidince vermesini istediğini hatırlar ve gözlerinden yaş akar. Pehlivan Ali gittikleri yerde Fatma'yı Aptal Kızıyla aldatır ve ayrılırlar. Fatma peşine takılan Bilal'e çıkarları için yanaşır. Pehlivan Ali Fatma'yı kaybettiğine başlarda çok üzülse de Hidayet'in oğlunun ısrarıyla Geneleve gitmeye başlar. Romanın devamında

Pehlivan Ali çalışırken aşırı tempodan dolayı çok ağır bir kaza geçirir. Bacaklarını patoz makinesine kaptıran Pehlivan Ali vefat eder. Bu ikinci ayrılıktır. Onu hastaneye yetiştirebilecek biri aslında vardır ama sırf arabası pislenmesin diye hastaneye götürmeyi istemez. Aralarından köylerine dönebilen, meslek sahibi olup yolculuğunu tamamlayabilen sadece İflahsızın Yusuf'tur. İflahsızın Yusuf tek başına köyüne dönecekken Pehlivan Ali'nin öldüğünü öğrenir. Şehre gelmelerine sebep olduğu için köye gitmeye çekinmeye başlar. Daha sonra köye varan İflahsızın Yusuf durumu ailelere anlatır. İflahsızın Yusuf ailesinin yanına hediyelerle dönerken hayalini kurduğu gazocağını da almıştır.

1.4.2. Roman Üzerine İnceleme

Yazarlar, Bereketli Topraklar Üzerinde isimli eser hakkında farklı şekillerde değerlendirmeler yapmıştır. Genel olarak eleştirmenler tarafından, romanın döneminin sosyal-kültürel değerlerini ve toplumsal yapısını gerçekçi bir tarzda ortaya koyması önemli bir özellik olarak değer görmüştür. “Adananın Çukurovası, şehirli ve köylü çatışmaları, insanların çıkar ilişkileri, paranın kölesi olma, kişisel ihtiyaçların ön plana çıktığı ortamlar, çalışma hayatının zorlukları, insanın canından bile değerli olan eşyalar” romanda işlenen genel konulardır.

Bazı araştırmacılar romanı biçim bakımından kusurlu bulmuşlardır. Buna İrfan Yalçın'ın şu sözü örnek gösterilebilir: “Biçimsel bir yeniliği, Türk romanına katkısı olabilecek estetik bir bütünlüğü yok.” (Moran, 2017: 48). Eserin biçimini canlı, hareketli ve üslubunu güçlü bulan araştırmacılar da vardır.

Ramazan Korkmaz (2011: 466), eserle ilgili şu ifadeleri kullanır:

Küçük adam psikozundan kurtulan Orhan Kemal, 1954 yılında yazdığı Bereketli Topraklar Üzerinde romanıyla ben merkezli konulardan daha geniş mekânlara açılır. Anadolu köylerinden Çukurova'ya çalışmaya gelen üç gurbetçinin tanımadıkları iş dünyasının koşullarına ayak uydurmaya çalışmaları, emeklerinin karşılığını alamadıkları çırçır fabrikalarındaki ağır çalışma koşulları, ırgatbaşlıların sert ve küfür dolu kısa konuşmaları içinde vücudunu patoz makinelerine kaptıran iki gurbetçinin parçalanışını canlı betimlemeler ve hareketli bir üslupla verdiği bu romanda köy ve köye ait değerler ile kentin değerlerini karşı karşıya getirir.

Berna Moran'ın (2017: 47), eser hakkında bazı görüşleri ise şu şekildedir:

Orhan Kemal'in en iyi romanı sayılan Bereketli Topraklar Üzerinde eleştirmenler tarafından haklı olarak övülmüştür. Ne var ki, romanı inceleyen yazılara baktığımız zaman, bunların hemen hepsinde başarı nedeni olarak günün toplumsal gerçekliğinin doğru yansıtılmış olmasına ağırlık verildiğini görürüz. Çukurova'daki sömürü düzeni, tarımda kapitalizme geçiş, kapalı köy ekonomisinin yetersizleşmesi nedeniyle köyden kente göç ve gurbetçilerin kentteki kötü yaşam koşulları, üzerinde durulan başlıca noktalardır. Oysa bir kurmaca metinde anlatılan bir öykü varsa bir de bu öykünün dile getirilişi vardır. Eleştirmenler Bereketli Topraklar Üzerinde'yi överken bu yönü hakkında, kuruluşunun tutarlı, biçiminin iyi üslubunun güçlü olması gibi bir iki özelliğe genel olarak değinmekle yetinmişler.

Fethi Naci (1990: 343-344), romanla alakalı şu tespitlerde bulunmuştur:

Sabırla derlenmiş gözlemler, sosyal gerçekliğin insan gerçekliğiyle birlikte uyumlu bir biçimde verilmesi, insanların -idealize edilmeden- içinde yaşadıkları şartlarla bağlantılı olarak ele alınışı, ayrıntıların ustalıkla değerlendirilişi, sanırım, Bereketli Topraklar Üzerinde'yi güçlü kılan başlıca öğeler.

Çalışmamızda ele aldığımız Bereketli Topraklar Üzerinde isimli eser bize göre anlaşılır ve güçlü bir dille yazılmıştır. Eserde akıcı betimlere yer verilmiştir. Romanın genelinde konuşmalar diyaloglar halinde ifade edilmiştir. İç içe verilen açıklamalar olayın düğümünün çözülmesinde okura destek olmuştur. Olay akışında hissettirilen ritim çarpıcı durumlarda heyecanı gitgide arttırarak okura keyif vermeye çalışılmıştır.

2. TÜRK GRAMERCİLİĞİNDE BAŞLICA CÜMLE TANIM VE TASNİFLERİ

2.1. Başlıca Kaynaklarda Cümle Tanımları

Anadolu sahasında bilinen en eski gramer kitabı Bergamalı Kadri'nin "Müeyyessiretü'l-Ulûm" adlı eseridir. Geçmişten günümüze kadar gramer kitaplarında cümlenin tanımı doğru bir şekilde verilmeye çalışılmıştır. Cümlenin tanımı konusunda birleşilen noktayı daha net göstermek amacıyla Müeyyessiretü'l-Ulûm'dan itibaren Anadolu sahasında yazılmış çeşitli kavâid kitaplarındaki tanımlar derlenmiştir. Ayrıca Cumhuriyet dönemi gramer kitaplarında cümlenin tanımının ne olduğu konusundaki görüşlerden bazılarının da ifade edilmesi gerekli görülmüştür.

2.1.1. Osmanlı Döneminde Yazılan Gramerlerde Cümle Tanımları

Bergamalı Kadri'nin "Müeyyessiretü'l-Ulûm" adlı eserinde cümle, "Bir lafzı mürekkebe ola, yâni fâyide vire, bunun gibi lafzı mürekkebe kelâm da dirler cümle de dirler; lâkin cümle kelâmdan e'ammı mutlakdur. Zirâ kelâmda bir kaydı zâyid bile i'tibâr eylerüz anı ki muhâtab ol fâyide üzerine sâkit ola, bir âhar lafzı getürmeye muntazır olmayup. Ammâ cümlede bu i'tibâr olunmaz." şeklinde tanımlanmıştır (Karabacak, 2002: 51-52).

Ahmet Cevdet Paşa ve Fuat Paşa'nın "Kavâidi Osmâniyye" adlı eserinde "Cümle, bir sıfat bir mevsufa isnât olunarak muhataba fâ'ide-i tamme ifade eyleyen sözdür ve ol sıfâta müsned ve mevsufa müsnedün ileyh denilir ve müsnedün ileyhe mübtedâ ve müsne haber dahi denir ve bunları birbirine rabt eden edatlara râbita denir." şeklinde tanımlanmıştır (Özkan, 2000: 127).

Selim Sabit Efendi'nin "Nahvi Osmânî"sinde cümle tanımı şu şekildedir: "Cümle dahi bi'l-hükm iki lâfzdan teşekkül ederek muhâtaba fâide-i tamme ifâde iden sözdür ki fi'liyye ve ismiyye kısımlarına münkasım olarak iki nev'dir..." "Cümle-i Fi'liyye; fi'l ve fâil veya nâib-i fâilden tereküb idüp hükmün teceddüd ve istimrârına delâlet iden mürekkebdür ki fi'l-i zamanîlerin âhirine birtakım zamîrler ilâvesiyle yapılır ise de gaib sûretleri dâimâ mücerred olarak isti'mâl olunur..." "Mübtedâ ile haberden tereküb idüp hükmün devam ve istikrârına delâlet eden mürekkebdür ki sıfatların âhirine kezâlik birtakım zamîr-i nisbiler ilâvesiyle yapılır." tanımı yapılmıştır (Dağdelen, 2013: 27-28).

Necib Âsım Yazıksız'ın "Mükemmel Sarf ve Nahvi Osmânî" isimli eserinde cümle "Hükmdede iki lafzdan teşekkül ederek dinleyen ve okuyana tam bir fâ'ide ifâde eden ve kendisinde bir hükm bulunan lakırdıya 'kelâm-ı tâm' derler." şeklinde tanımlanmıştır (Ertürk ve Karaoğlu, 2020: 116-117).

Ahmet Cevat Emre (2004: 238), “Eski Lisânı Osmânî Sarf ve Nahiv” adlı eserinde cümleyi “kaziyye” terimiyle karşılar ve cümleyi “Kaziyye, bir hükmü müfit olan hey’eti kelimâttır; buna cümle dahi derler.” diye ifade eder.

2.1.2. Cumhuriyet Döneminde Yazılan Gramerlerde Cümle Tanımları

Cumhuriyet dönemi yazılan gramerlerde cümle tanımları şu şekillerde verilmeye çalışılmıştır:

Tahsin Banguoğlu (1974: 522), cümleyi “Kendi kendine yeten bir yargı bir cümle sayılır.” diye tanımlamıştır.

Hikmet Dizdaroğlu (1974: 10), cümeyi “Tek ya da birden fazla yargıyı içeren; dilek, istek ve duyguları belirten dil birimidir.” şeklinde ifade eder.

Haydar Ediskun (1988: 323), “İçinde ya bir tek bağımsız yargı, ya da yeteri kadar yan yargıyla bir tek temel yargı bulunan kelime dizisidir.” şeklinde açıklamaktadır.

Zeynep Korkmaz (1992: 32), cümleyi “Bir fikri, bir duygu ve düşünceyi, bir oluş ve kılışı tam olarak bir yargı halinde anlatan kelime gurubudur.” diye tanımlamaktadır.

Nurettin Koç (1996: 515), cümleyi “Aralarında anlamlı ilişkiler bulunan, yani bazı kurallara göre bir araya gelerek yargı belirten sözcük dizimine tümce denir.” diye tanımlamıştır.

Tahir Nejat Gencan (2007: 112), “Bir duyguyu, bir düşünceyi bir isteği, bir yargıyı, bir olayı anlatmak için kurulan sözcük dizisine tümce denir.” biçiminde ifade etmektedir. Cümle teriminin yerine “Tümce” terimini tercih etmiştir.

Mehmet Hengirmen (2007: 320), “Duygularımız ve düşüncelerimizi anlatan ve içinde yargı bulunan sözcük dizisine cümle denir.” diye tanımlamaktadır.

Muharrem Ergin (2009: 398), “Bir fikri, bir düşünceyi, bir hareketi, bir duyguyu, bir hadiseyi tam olarak bir hüküm hâlinde ifade eden kelime gurubudur.” diye ifade eder.

Bilal Aktan (2009: 83) cümleyi, “Bir düşünceyi, bir duyguyu, durumu ve olayı yargı bildirerek anlatan kelime veya kelime dizisine cümle denir.” şeklinde ifade eder.

Günay Karaağaç (2012: 498), “Bir yapma veya olmanın nitelendirildiği dil yapılarına cümle denir” biçiminde tanımlanabilecek cümle, varlığın adı olan söz ve söz öbekleri yanında, varlıkta gerçekleşen değişimin adıdır.” diye ifade etmiştir.

M. Kaya Bilgegil (2014: 15), “İki unsur arasındaki olumlu veya olumsuz ilgiyi sözü dinleyende soruya yer bırakmayacak şekilde tam olarak haber veya dilek yoluyla ifade eden kelimeler dizisine cümle denir.” şeklinde tarif etmektedir.

Leyla Karahan (2020: 9), “Bir düşünceyi, bir duyguyu, bir durumu, bir olayı yargı bildirerek anlatan kelime veya kelime dizisine cümle denir.” şeklinde tanımlamaktadır.

Tanımlarda bir düşünceyi, bir duyguyu, bir olayı yargı bildirerek anlatan kelime veya kelime gruplarına cümle denildiği görülmüştür. Dil bilimcilerin cümle tanımlarına bakıldığı zaman birbirleriyle hemen hemen aynı noktada buluştukları görülür. Cümle olabilmenin en önemli şartı “bir hüküm veya yargı bildirmek” şeklinde ifade edilmiştir.

2.2. Başlıca Kaynaklarda Yapı Bakımından Cümle Tasnifleri

Yapı bakımından cümleler farklı kaynaklarda birbirinden az ya da çok farklı sınıflandırmalara tabi olmuştur. Öyle ki bu farklılıklar konunun ele alınış biçiminde bile kendini göstermiştir. Tahsin Banguoğlu (1974: 522-575) yapısı bakımından cümleleri “Yargı Öbekleri” başlığında ele alırken, Leyla Karahan (2020: 85-95) ise yapısı bakımından cümleleri “Cümlelerin Bağlanma Şekilleri” başlığında ele almıştır.

Dil bilimciler tarafından cümlelerin yapı bakımından tasnifi konusu gramer alanındaki karmaşık konulardan biridir. Genel kabul gören ayrıma göre yapı bakımından cümle “Basit Cümle” ve “Birleşik Cümle” olarak ele alınabilir. Basit cümle, başlıca kaynaklarda genel olarak şu şekilde ele alınmıştır: içinde bir tek bağımsız yargı bulunan cümle (Ediskun, 1988: 379) Birleşik cümle konusunda ise yargı kavramının farklı tanımlanmasından dolayı bazı karışıklıklar ortaya çıkmaktadır. Dil bilimcilerin bir kısmı yargı kavramını yarım ve tam yargı olarak ele alırken, bir kısmı da yarım yargıyı kabul etmemiştir. Yarım yargıyı kabul etmeyenler filimsilerin yarım yargı bildirmediğini ve birleşik cümle olamayacaklarını savunmuştur. Bu görüşü savunan Leyla Karahan (2000: 1-2), “Yapı Bakımından Cümle Sınıflandırmaları Üzerine” başlıklı yazısında yapı bakımından sınıflandırma noktasında görülen karışıklığın nedenini şu şekilde açıklar:

“Sınıflandırma konusundaki karışıklığın diğer ve en önemli sebebi ‘yapı, cümle ve yargı’ kavramlarıyla ilgili farklı yaklaşımlardır. ‘Yapı’ ile kastedilen bazılarına göre anlamı taşıyan ve anlamla bütünleşen gramatikal çerçeve, bazılarına göre ise sesle şekillenen bu anlamın zihindeki ham maddesi olursa elbette ortaya çeşitli sınıflandırmalar çıkacaktır. ‘Cümle’yi bir taraftan yargılı anlatım şeklinde tanımlarken, diğer taraftan yargısız anlatımları cümle saymak çelişkisi; henüz ‘yargı’ kavramında anlaşılmamış, ‘bitmişlik’ ve ‘bitmemişlik’, yani yargı ile yargısızlık arasında ‘yarı bitmişlik’, yani yarım yargı, yarım yargı gibi gerçek olmayan noktalar vehmeden araştırmacıların vehimleri de sınıflandırmalardaki farklılığa sebep olan diğer faktörlerdendir.”

Muharrem Ergin (2009: 401-407) ve Bilal Aktan (2009: 115-139) filimsilerin yarım yargı kabul edilemeyeceğini doğal olarak da birleşik cümle olarak alınmaması gerektiğini

savunan diğer isimlerdendir. Fiilimsileri yarım yargı olarak kabul edip bileşik cümle içerisinde sayan dilbilimciler ise: Tahsin Banguoğlu (1974: 522-575), Haydar Ediskun (1988: 379-385), Tahir Nejat Gencan (2007: 156) ve Mehmet Hengirmen'dir (2007: 350-359).

Cümlelerin yapı bakımından tasnifinde oluşan karışıklığa açıklık getirmek için yargı kavramının ne olduğu hakkında karar vermek gerekmektedir. Yargı kavramını tam hüküm bildirme veya tam hüküm bildirmeme şeklinde ele alındığı görülmüştür. Yarım yargı olarak nitelendirilen fiilimsi (sıfat-fiil, isim-fiil, zarf-fiil) gruplarının cümle içerisinde isim, sıfat ve zarf görevinde kullanılan yapılar olarak değerlendirilmesi daha uygun olmuştur. Bu nedenle Orhan Kemal'in "Bereketli Topraklar Üzerinde" isimli romanında kullanılan birleşik cümlelerin tasnifi sırasında bu yaklaşımı temel alarak, içinde fiilimsi bulunan cümleler birleşik cümle başlığı altında ele alınmamıştır.

Tanzimat öncesinde yazılmış ilk Türkçe gramer kitabı olan "Müeyyessiretü'l-Ulûm" adlı eserden başlamak üzere Tanzimat dönemine ait başlıca gramer kitaplarındaki yapı bakımından cümle tasnifleri ile Cumhuriyet dönemi gramercilerinin tasniflerine yer vermek, konuya yönelik farklı dönemlerdeki yaklaşımların görünümünü tespit etmek açısından önemli görülmüştür.

2.2.1. Osmanlı Döneminde Yazılan Gramerlerde Yapı Bakımından Cümle Tasnifleri

Osmanlı döneminde yazılan gramerlerde yapı bakımından cümle tasnifleri şu şekilde ele alınmıştır:

Müeyyessiretü'l-Ulûm'da cümle, Arapça gramer kurallarına göre ele alınmış ve cümleler yapı bakımından tasnif edilmemiştir.

Ahmet Cevdet Paşa ve Fuat Paşa "Kavâidi Osmâniyye" adlı eserinde cümle konusundaki görüşünü "Ve bazen cümleler dahi hâli terkîbî olarak diğer cümleyi mütemmim olur." diye anlatmıştır. Basit cümlelerin varlığından bahsedilmiş ve bunun dışında birleşik cümlelerin de mevcut olduğu ifade edilmiştir (Özkan, 2000: 128).

Selim Sabit Efendi "Nahv-i Osmânî" isimli eserinde yapı bakımından cümleleri "Keyfiyyet" başlığında tasnif etmiştir. Bu tasnife göre cümleler yapı bakımından cümle-i asliyye" ve "cümle-i fer'iyye" olmak üzere ikiye ayrılır. Müellifin ifadesine göre cümle-i asliyye: "ibtidâiyye" ve "cezâiyye" olarak iki bölümden oluşur. "Cümle-i fer'iyye" ise; "vasfiyye, istinâfiyye, tafsîliyye, tefsîriyye, temsîliyye, mu'tarîza" olmak üzere sınıflandırılmıştır (Dağdelen, 2013: 34-35).

Necip Asım Yazıksız, “Mükemmel Sarf ve Nahv-i Osmânî” isimli eserinde cümleleri “cümle-i asliyye” ve “cümle-i fer’iyye” olmak üzere ikiye ayırır. Cümle-i asliyye: “İbtidâiyye” ve “Cezâiyye” olarak iki bölümden oluşur. Cümle-i fer’iyye ise; “vasfîyye, istinâfîyye, tafsîliyye, tefsîriyye, temsîliyye, mu’tarîza” olmak üzere altı bölümdür. Eserde yer verilen yapı bakımından cümlelerin tasnifi Selim Sabit Efendi’nin “Nahv-i Osmânî” isimli eseriyle benzerlik gösterir (Ertürk ve Karaoğlu, 2020: 116-117).

Ahmet Cevat Emre (2004: 242-249), “Eski Lisân-ı Osmânî Sarf ve Nahiv” adlı eserinde iki tür cümlelerin varlığından bahseder. Bunların birincisi “basit kazıyye” ikincisi ise “iki hükümlü kazıyye”dir. İkinci bir tasnifte cümleleri “kazıyye-i asliyye” ve “kazıyye-i mütemmîme” olmak üzere ikiye ayırır. Ahmet Cevat Emre’nin cümle üzerine yapmış olduğu tasnife göre sıfat fiiller, zarf fiiller ve edatlar birer “kazıyye” (cümle) hükmündedir. Bu tasnife göre, içerisinde fiilimsileri barındıran cümleler, “mürekkep kazıyye” (birleşik cümle) olarak ele alınmıştır. Cümle üzerine üçüncü tasnifinde cümleleri “cümle-i mu’terize, cümle-i istitrâdiyye, cümle-i izâhiyye” başlıkları altında üç gruba ayırır. Dördüncü bölümde “kazâyâ-yı mütetâbia” başlığını ele alır. Yazar, bunları kendi içerisinde “kazıyye-i ta’lîliyye, kazıyye-i tefsîriyye, kazıyye-i temsîliyye, kazıyye-i istidrâkiyye” şeklinde sıralar.

2.2.2. Cumhuriyet Döneminde Yazılan Gramerlerde Yapı Bakımından Cümle Tasnifleri

Tahsin Banguoğlu (1974: 522-575), “Yargı Öbekleri” bölümünde üzerinde durduğu cümleyi yapı bakımından şu şekilde tasnif etmiştir: “1. basit cümle (fiil cümlesi, sıra değişimleri, isim cümlesi, saplama cümle), 2. birleşik cümle (tümlene birleşik cümle (şart cümlesi, ilinti zamiri cümlesi, bağlam cümlesi), karmaşık birleşik cümle (adfiil cümlesi, sıfatfiil cümlesi, zarffiil cümlesi)”.

Hikmet Dizdaroğlu (1974: 164-361), “Yapılarına Göre Tümce” adını verdiği bölümde cümleleri yapılarına göre “yalın tümce, bileşik tümce (girişik tümce, kaynaşık tümce, koşul tümcesi, ilgi tümcesi, katmerli bileşik tümce)” şeklinde sınıflandırır.

Haydar Ediskun (1988: 379-385), cümleyi yapılarına göre basit cümleler ve bileşik cümleler olmak üzere ikiye ayırmıştır. Bileşik cümleyi de kendi içinde girişik cümle ve şartlı bileşik cümle şeklinde iki gruba ayırmıştır.

Zeynep Korkmaz (1992: 32-142), yapılarına göre cümleyi: “yalın cümle ve birleşik cümle” olmak üzere ikiye ayırır. Birleşik cümleyi kendi içinde: “ki’li birleşik cümle, şart

cümlesi, dilek cümlesi, ilgileme cümlesi, sıralı cümle (bağımlı sıralı cümle, bağımsız sıralı cümle)” diye sınıflandırır.

Nurettin Koç (1996: 530-556), yapılarına göre tümceleri üçe ayırır. Kurallı tümce, Devrik tümce, Kesik tümce şeklinde sıralar. Kurallı Tümceleri de kendi içinde: “1. yalın tümce (bildirme amaçlı yalın tümce, isteme amaçlı yalın tümce, soru amaçlı yalın tümce, ünlem amaçlı yalın tümce, çekimli eylem almayan yalın tümce), 2. birleşik tümce (temel tümce, yan tümce), 3. sıralı tümce (bağımlı sıralı tümce, bağımsız sıralı tümce), 4. ara tümce, 5. iç tümce, 6. girişik tümce” olarak ayırır.

Tahir Nejat Gencan (2007: 156), cümleyi “Yapılarına Göre Tümceler” başlığında tasnif etmiştir. Tasnifini: “1. yalın tümce, 2. bağımsız önermelerden birleşmiş tümce, 3. bileşik tümce” adları altında ele almıştır.

Mehmet Hengirmen (2007: 350-359), yapılarına göre cümleyi “1. yalın cümle, 2. birleşik cümle (sıralı bağımlı cümle, sıralı bağımsız cümle, sıralı girişik cümle)” şeklinde sınıflandırır.

Muharrem Ergin (2009: 401-407), cümleyi “İsim Cümlesi” ve “Fiil Cümlesi” olmak üzere ikiye ayırmıştır. Birleşik cümleyi kendi içerisinde “şartlı birleşik, ki’li birleşik ve iç içe birleşik” olmak üzere üç grupta incelemiştir.

Bilal Aktan (2009: 115-139), yapılarına göre cümleyi şu şekilde ifade eder: “1. basit cümle, 2. birleşik cümle (şartlı birleşik cümle, ki’li birleşik cümle, iç içe birleşik cümle), 3. sıralı cümle, 4. bağlı cümle, 5. ara sözlü (cümleli) cümle, 6. eksilteli cümle.”.

M. Kaya Bilgegil (2014: 72-94), cümleyi “Basit Cümle” ve “Bileşik Cümle” olmak üzere iki ana gruba ayırır. Bileşik cümleleri kendi içerisinde “girişik bileşik cümle, şartlı bileşik cümle, sıralı cümle, bağlı cümle, ki bağlacıyla kurulan cümle, karmaşık cümle” şeklinde sınıflandırır.

Günay Karaağaç (2017: 237-253), yapılarına göre cümleyi şu şekilde gruplandırmıştır: “1. basit cümle, 2. birleşik cümle (Şartlı birleşik cümle, İç içe birleşik cümle, Ki’li birleşik cümle), 3. bağlı cümle (sıralı bağlı cümle, açıklamalı bağlı cümle), 4. eksilteli cümle veya söz cümle.”

Leyla Karahan (1995: 60-67), “Türkçede Söz Dizimi” isimli kitabının eski baskılarında cümleleri yapısı bakımından dörde ayırmıştır. Bunlar: “basit, birleşik, sıralı ve bağlı” cümlelerdir. Daha sonra Karahan (2020: 7), kitabının son baskısında cümleleri yapısı

bakımından tasnif etmekten vazgeçmiş bunu kitabın söz başı bölümünde “Ancak özellikle cümlelerin yapı bakımından sınıflandırılması konusunda değişen bazı yaklaşımların kitaba yansıtılması bir ihtiyaç haline gelmişti.” ifadeleriyle izah etmiş ve cümleleri bağlanma şekillerine göre ele almayı tercih etmiştir. Karahan’ın (2020: 85-95), cümlelerin bağlanma şekillerine göre tasnifi şu şekildedir: “bağlama edatlarıyla bağlanan cümleler, ortak cümle öğeleriyle bağlanan cümleler, ortak kip/şahıs ekleriyle bağlanan cümleler, anlam ilişkisiyle bağlanan cümleler.”

Tablo 2.1. Osmanlı gramerciliğinde başlıca kaynaklarda yapı bakımından cümle tasnifleri.

Bergamalı Kadri	Yapı bakımından cümle tasnifi bulunmamakta.
Ahmet Cevdet Paşa-Fuat Paşa (Özkan, 2000)	1. Basit Cümle 2. Birleşik Cümle
Selim Sabit Efendi (Dağdelen, 2013)	1. Cümle-i Asliyye 1.1. Cümle-i İbtidâiyye 1.2. Cümle-i Cezâiyye 2. Cümle-i Fer’iyye 2.1. Cümle-i Vasfiyye 2.2. Cümle-i İstinâfiyye 2.3. Cümle-i Tafsîliyye 2.4. Cümle-i Tefsîriyye 2.5. Cümle-i Temsiliyye 2.6. Cümle-i Mu’tarıza
Necip Asım Yazıksız (Ertürk ve Karaoğlu, 2020)	1. Cümle-i Asliyye 1.1. Cümle-i İbtidâiyye 1.2. Cümle-i Cezâiyye 2. Cümle-i Fer’iyye 2.1. Cümle-i Vasfiyye 2.2. Cümle-i İstinâfiyye 2.3. Cümle-i Tafsîliyye 2.4. Cümle-i Tefsîriyye 2.5. Cümle-i Temsiliyye 2.6. Cümle-i Mu’tarıza
Ahmet Cevat Emre (2004)	1. Basit Kazıyye 2. İki Hükümlü Kazıyye 2.1. Cümle-i Mu’terize 2.2. Cümle-i İstitrâdiyye 2.3. Cümle-i İzâhiyye

Tablo 2.2. Cumhuriyet dönemi gramerciliğinde başlıca kaynaklarda yapı bakımından cümle tasnifleri.

Hikmet Dizdaroğlu (1974)	<ol style="list-style-type: none">1. Yalın Tümce2. Bileşik Tümce<ol style="list-style-type: none">2.1. Girişik Tümce2.2. Kaynaşık Tümce2.3. Koşul Tümcesi2.4. İlgî Tümcesi2.5. Katmerli Bileşik Tümce
Tahsin Banguoğlu (1974)	<ol style="list-style-type: none">1. Basit cümle (Phrase Simple)<ol style="list-style-type: none">1.1. Fiil Cümlesi1.2. Sıra Değişmeleri1.3. İsim Cümlesi1.4. Saplama Cümle2. Birleşik Cümle (Phrase Composée)<ol style="list-style-type: none">2.1. Tümlene Birleşik Cümle<ol style="list-style-type: none">2.1.1. Şart Cümlesi2.1.2. İlinti Zamiri Cümlesi2.1.2. Bağlam Cümlesi2.2. Karmaşık Birleşik Cümle<ol style="list-style-type: none">2.2.1. Adfiil Cümlesi2.2.2. Sıfatfiil Cümlesi2.2.3. Zarffiil Cümlesi
Haydar Ediskun (1988)	<ol style="list-style-type: none">1. Basit Cümle2. Bileşik Cümle<ol style="list-style-type: none">2.1. Girişik cümleler2.2. Şart bileşik cümleler
Zeynep Korkmaz (1992)	<ol style="list-style-type: none">1. Yalın Cümle2. Birleşik Cümle<ol style="list-style-type: none">2.1. Ki'li birleşik cümle2.2. Şart cümlesi2.3. Dilek cümlesi2.4. İlgileme Cümlesi2.5. Sıralı Cümle<ol style="list-style-type: none">2.5.1. Bağımlı sıralı Cümle2.5.2. Bağımsız Sıralı Cümle
Nurettin Koç (1996)	<ol style="list-style-type: none">1. Kurallı Tümce<ol style="list-style-type: none">1.1. Yalın Tümce<ol style="list-style-type: none">1.1.1. "Bildirme" Amaçlı Yalın Tümce1.1.2. "İsteme" Amaçlı Yalın Tümce1.1.3. "Soru" Amaçlı Yalın Tümce1.1.4. "Ünlem" Amaçlı Yalın Tümce1.1.5. Çekimli Eylem Almayan Yalın Tümce

Tablo 2.2. Tablonun devamı

	<ul style="list-style-type: none">1.2. Birleşik Tümce<ul style="list-style-type: none">1.2.1. Temel Tümce1.2.2. Yan Tümce<ul style="list-style-type: none">1.2.2.1. Temel Tümceye ki Bağlacıyla Bağlanan Yantümce1.2.2.2. Temel Tümceye Dilek-Koşul Kipiyle Bağlanan Yantümce1.2.2.3. Temel Tümceye mi Soru Ekiyle Bağlanan Yantümce1.2.2.4. Temel Tümceye “değil” Koşacıyla Bağlanan Yantümce1.2.2.5. Temel Tümceye Bir İlgeçle Bağlanan Yantümce1.3. Sıralı Tümce<ul style="list-style-type: none">1.3.1. Bağımlı Sıralı Tümce1.3.2. Bağımsız Sıralı Tümce1.4. Ara Tümce1.5. İç Tümce1.6. Girişik Tümce2. Devrik Tümce3. Kesik Tümce
Tahir Nejat Gencan (2007)	<ul style="list-style-type: none">1. Yalın Tümce2. Bağımsız Önermelerden Birleşmiş Tümce3. Bileşik Tümce
Mehmet Hengirmen (2007)	<ul style="list-style-type: none">1. Yalın Cümle2. Birleşik Cümle<ul style="list-style-type: none">2.1. Sıralı Bağımlı Cümle2.2. Sıralı Bağımsız Cümle2.3. Sıralı Girişik Cümle
Muharrem Ergin (2009)	<ul style="list-style-type: none">1. Basit Cümle2. Birleşik Cümle<ul style="list-style-type: none">2.1. Şartlı Birleşik Cümle2.2. Ki’li Birleşik Cümle2.3. İç İçe Birleşik Cümle
Bilal Aktan (2009)	<ul style="list-style-type: none">1. Basit Cümle2. Birleşik Cümle<ul style="list-style-type: none">2.1. Şartlı Birleşik Cümle2.2. Ki’li Birleşik Cümle2.3. İç İçe Birleşik Cümle3. Sıralı Cümle4. Bağlı Cümle5. Ara Sözlü (Cümleli) Cümle6. Eksilteli Cümle

Tablo 2.2. Tablonun devamı

Günay Karaağaç (2012)	<ol style="list-style-type: none">1. Basit Cümle2. Birleşik Cümle<ol style="list-style-type: none">2.1. Şartlı Birleşik Cümle2.2. Ki'li Birleşik Cümle2.3. İç İçe Birleşik Cümle3. Bağlı Cümle<ol style="list-style-type: none">3.1. Sıralı Bağlı Cümle3.2. Açıklamalı Bağlı Cümle4. Eksiltili veya Söz Cümle
M. Kaya Bilgegil (2014)	<ol style="list-style-type: none">1. Basit Cümleler2. Bileşik Cümleler<ol style="list-style-type: none">2.1. Girişik Bileşik Cümleler2.2. Şartlı Bileşik Cümle2.3. Sıralı Cümleler2.4. Bağlı Cümleler2.5. Ki Bağlacıyla Kurulan Cümleler2.6. Karmaşık Cümle
Leyla Karahan (2020)	<p>Cümlelerin Bağlanma Şekilleri</p> <ol style="list-style-type: none">1. Bağlama Edatlarıyla Bağlanan Cümleler2. Ortak Cümle Ögeleriyle Bağlanan Cümleler3. Ortak Kip/Şahıs Ekleriyle Bağlanan Cümleler4. Anlam İlişkisiyle Bağlanan Cümleler

3. BİRLEŞİK CÜMLE ÜZERİNE

3.1. Türk Gramerciliğinde Birleşik Cümle Tanımları

Anadolu sahasında yazılmış ilk eserlerden, Cumhuriyet döneminde yazılmış çeşitli gramer kitaplarına kadar pek çok eserde birleşik cümle tanımlarında benzerlikler söz konusudur. Bu benzerliklere açıklık getirmek için Anadolu sahasından başlamak üzere çeşitli gramer kitaplarından birleşik cümle tanımları derlenmiştir.

3.1.1. Osmanlı Döneminde Yazılan Gramerlerde Birleşik Cümle Tanımları

Osmanlı döneminde yazılan gramerlerde birleşik cümle tanımı şu şekillerde verilmeye çalışılmıştır:

Müeyyessiretü'l-Ulûm'da birleşik cümlenin tanımı hakkında herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Selim Sabit Efendi, Nahvi Osmani isimli eserinde birleşik cümleyi “Cümle-i fer'iyye” olarak adlandırıp “Cümle-i asliyyenin erkân ve eczâ'sından birinin ma'nasını takyîd ve îzâh iden cümle” şeklinde tanımlanır (Dağdelen, 2013: 34-35).

Necip Asım Yazıksız, birleşik cümleyi “cümle-i fer'iyye” başlığında ele almıştır. Eserde birleşik cümle “Cümle-i asliyyenin erkân ve eczâ'sından birinin ma'nasını takyîd eden cümlelerdir.” şeklinde tanımlanır (Ertürk ve Karaoğlu, 2020: 116).

Ahmet Cevat Emre birleşik cümle hakkında “İçerisinde fiilimsileri barındıran cümleler, 'mürekkep kazıyye' (birleşik cümle) olarak addedilmelidir.” der (Emre, 2004: 246).

3.1.2. Cumhuriyet Döneminde Yazılan Gramerlerde Birleşik Cümle Tanımları

Cumhuriyet döneminde yazılan gramerlerde birleşik cümle tanımları şu şekillerde verilmiştir:

Tahsin Banguoğlu (1974: 546), birleşik cümleyi “Anlam ve şekil ilişkileri olan birden fazla yargının bir araya gelmesiyle kurulmuş cümleye birleşik cümle adını veriyoruz.” diye tanımlamıştır.

Hikmet Dizdaroğlu (1974: 187), birleşik cümleyi “Bir temel yargı ile bir ya da birden çok temel yargıdan oluşan; içinde bir temel tümce ile bir ya da birkaç tümcemsi, yantümce, içtümce bulunan yargılı anlatıma bileşik tümce denir.” şeklinde tanımlamıştır.

Haydar Ediskun (1988: 381), “İçinde bir tek temel yargıyla yeteri kadar yan yargı bulunan bir cümledir.” diye tanımlamıştır.

Zeynep Korkmaz (1992: 26), birleşik cümleyi “İçinde esas yargının bulunduğu bir temel cümle ile temel cümleyi anlam ve görev bakımından tamamlayan, fiili çekimli olan ve değişik yapı özelliklerine sahip bulunan bir veya daha fazla yan cümleden oluşmuş cümle türü.” şeklinde tanımlar.

Leyla Karahan (1995: 61) “Birleşik cümle, bir ana cümle ve cümlenin anlamını tamamlayan bir veya daha fazla yardımcı cümle ile kurulur.” şeklinde ifade eder.

Nurettin Koç’un (1996: 535), birleşik cümle tanımı şu şekildedir: “İçinde birden çok çekimli eylem bulunan, dolayısıyla birden çok yargı taşıyan tümceye birleşik tümce adı verilir.”

Tahir Nejat Gencan’ın (2007: 165) tanımına göre “Tümleyen ve tümlenen önermelerden kurulmuş söz dizisine birleşik cümle denir”

Mehmet Hengirmen (2007: 351), birleşik cümleyi “İçinde birden çok çekimli eylem ve birden çok yargı bulunan cümlelere birleşik cümle denir.” diye ifade eder.

Muharrem Ergin (2009: 404), birleşik cümleyi “Bir asıl cümle ile onun manasını tamamlayan bir ve birden fazla yardımcı cümleden teşekkül eder.” diye tanımlamıştır.

M. Kaya Bilgegil (2014: 72-73), birleşik cümleyi “Birden fazla yüklemi bulunan cümlelere birleşik cümle diyoruz.” şeklinde tanımlar. “Cümlelerin bir kısmının varlığı, daha doğrusu dildeki görevi başka cümlelerle sağlanır. Birleşik cümlelerde meramın özünü kendinde toplayan cümlelere temel cümle, onu veya ondan önce gelen cümlecikleri tamamlayan birleşik sözlere de yan cümlecik denir.” diye açıklar.

Günay Karaağaç (2017: 238), birleşik cümleyi şu şekilde tanımlar “Birleşik cümle, yapısında birden fazla yüklem bulunan cümledir.” Birleşik cümlenin, birden çok basit cümleyle kurulduğunu belirtir. Yardımcı cümlelerin, basit cümlelerin öğeleri gibi çalıştığını ve yardımcı cümlelerin, asıl cümlelerin öznesi, nesnesi veya zarfı gibi görev yaptığını ifade eder.

Birleşik cümle, bir temel cümle ve temel cümlenin anlamını tamamlayan bir veya birden fazla yan cümlelerden oluşmuş bir cümle yapısı olarak izah edilebilir. Temel cümle, çekimli eylemle kurulan ve temel yargıyı taşıyan cümledir. Yan cümle ise temel cümlenin anlamını tamamlayan, temel cümleyi destekleyen ve açıklayan bir unsurdur.

Birleşik cümle, gramerciler tarafından kullanılan terimler ve yapılan tasnifler bakımından farklılıklar içeren bir durumdadır. Dil bilimciler çeşitli gramer kitaplarında birleşik cümle terimini “birleşik cümle (Banguoğlu, 1974: 546), bileşik cümle, bileşik tümce (Dizdaroğlu, 1974: 187), birleşik tümce (Koç, 1996: 535), mürekkep kazıyye (Emre, 2004:

246), cümle-i fer'iyye (Dağdelen, 2013: 34-35)" isimleriyle ifade etmektedir. Aralarında en sık kullanılan terim birleşik cümle ve bileşik cümle terimidir. Çalışmamızda birleşik yapılı cümlelerin adlandırılmasında "birleşik cümle" terimini kullanılmıştır.

3.2. Türk Gramerciliğinde Birleşik Cümle Tasnifleri

Birleşik cümle, Türk dilcileri tarafından bazı ölçütler doğrultusunda birbirinden farklı şekillerde tasnif edilmiştir. Birleşik cümleler üzerine gramer incelemesi yaparken dilcilerin bazıları birleşik cümleyi: iç içe birleşik cümle, ki'li birleşik cümle ve şartlı birleşik cümle olmak üzere üç başlıkta ele almıştır. Birleşik cümleyi bu üç başlıkta ele alan gramerciler: Günay Karaağaç (2017: 237-253), Bilal Aktan (2009: 128-133), Muharrem Ergin'dir (2009: 404). Bazı araştırmacılar ise: sıralı cümleler, bağlı cümleler, bağlam cümlesi, ara cümlecisiği, dilek cümlesi, ilgileme cümlesi, karmaşık birleşik cümle (ad-fiil cümlesi, sıfat-fiil cümlesi, zarf-fiil cümlesi), katmerli bileşik tümce, kaynaşık tümce gibi başlıkları da birleşik cümle kapsamında değerlendirmiştir. Sıralı cümleleri birleşik cümle içinde değerlendiren gramerciler M. Kaya Bilgegil (014: 72-94), Mehmet Hengirmen (2007: 350-359), Zeynep Korkmaz'dır (1992: 32-142). Bağlı cümleleri ve ara cümlecisiği birleşik cümle içinde değerlendirenler: M. Kaya Bilgegil (2014: 72-94), Necip Asım Yazıksız'dır (Ertürk ve Karaoğlu, 2020: 116-117). Dilek cümlesini birleşik cümle içerisinde değerlendirenler: Zeynep Korkmaz (1992: 32-142), Nurettin Koç'tur (1996: 535-540). İlgileme ve ilgi cümlesini birleşik cümleye dâhil edenler: Zeynep Korkmaz (1992: 32-142), Hikmet Dizdaroğlu (1974: 164-361). Karmaşık birleşik cümleyi birleşik cümleye dâhil edenler: Tahsin Banguoğlu (1974: 546-575), M. Kaya Bilgegil (2014: 72-94) şeklinde sıralanabilir.

3.2.1. Osmanlı Döneminde Yazılan Gramerlerde Birleşik Cümle Tasnifleri

Osmanlı döneminde kaleme alınan gramer kitaplarında birleşik cümle tasnifi şu şekildedir:

Müeyyessiretü'l-Ulûm'da yapı bakımından birleşik cümle tasnifine yer verilmediği görülmüştür.

Ahmet Cevdet Paşa ve Fuat Paşa "Kavâ'id-i Osmaniyye" adlı eserde birleşik cümlelerin varlığından bahsetmiştir (Özkan, 2000: 128).

Selim Sabit Efendi, birleşik cümleleri "cümle-i fer'iyye" başlığında ele almıştır. Birleşik cümleleri kendi içinde altı başlıkta "vasfiyye, istinâfiyye, tafsîliyye, tefsîriyye, temsîliyye, mu'tarîza" olmak üzere sınıflandırmıştır (Dağdelen, 2013: 34-35).

Necip Asım Yazıksız, birleşik cümleyi “cümle-i fer’iyye” başlığında ele almış. Birleşik cümleleri kendi içinde altı başlıkta “vasfiyye, istinâfiyye, tafsîliyye, tefsîriyye, temsîliyye, mu‘tarıza” olmak üzere sınıflandırmıştır (Ertürk ve Karaoğlu, 2020: 116-117).

Ahmet Cevat Emre (2004: 246) birleşik cümleyi “iki hükümlü kazıyye” başlığında ele almıştır. Birleşik cümleye “mürekkep kazıyye” adını vermiştir. Üçüncü tasnifinde birleşik cümleleri “cümle-i mu‘terize, cümle-i istitrâdiyye, cümle-i izâhiyye” başlıkları altında üç gruba ayırmıştır (Emre, 2004: 248).

3.2.2. Cumhuriyet Döneminde Yazılan Gramerlerde Birleşik Cümle Tasnifleri

Cumhuriyet dönemi gramerlerinde yapı bakımından birleşik cümle tasnifi şu şekillerde yapılmıştır:

Hikmet Dizdaroğlu (1974: 164-361), birleşik cümleyi “Birleşik Tümce” başlığında ele alır ve “girişik tümce, kaynaşık tümce, koşul tümcesi, ilgi tümcesi, katmerli bileşik tümce” şeklinde sınıflandırır.

Tahsin Banguoğlu (1974: 546-575) birleşik cümle türlerini “1. tümleme birleşik cümle (şart cümlesi, ilinti zamiri cümlesi, bağlam cümlesi), 2. karmaşık cümle (ad-fiil cümlesi, sıfat-fiil cümlesi, zarf-fiil cümlesi).” şeklinde sıralar.

Haydar Ediskun (1988: 381-384), “Yan Cümleciklerin Görevleri” başlığı adı altında birleşik cümleyi “girişik cümleler ve şart bileşik cümleler” şeklinde tasnif yapmıştır.

Zeynep Korkmaz (1992: 132-142), birleşik cümleyi “Birleşik Cümle” başlığında ele alır. Birleşik cümleyi kendi içinde: “ki’li birleşik cümle, şart cümlesi, dilek cümlesi, ilgileme cümlesi, sıralı cümle (bağımlı sıralı cümle, bağımsız sıralı cümle)” diye tanımlar.

Nurettin Koç (1996: 535-540), birleşik tümceyi kendi arasında “temel tümce” ve “yan tümce” olmak üzere iki ana başlığa ayırır. Daha sonra yan tümceyi de kendi arasında: “temel tümceye ki bağlacıyla bağlanan yantümce, temel tümceye dilek koşul kipiyle bağlanan yantümce, temel tümceye mi soru ekiyle bağlanan yantümce, temel tümceye “değil” koşacıyla bağlanan yantümce, temel tümceye bir ilgeçle bağlanan yantümce” şeklinde sıralar.

Mehmet Hengirmen (2007: 350-359) ise “Birleşik Cümle” başlığında ele almış, sıralı bağımlı cümle, sıralı bağımsız cümle, sıralı girişik cümle şeklinde sıralamıştır.

Tahir Nejat Gencan (2007: 156), birleşik cümleyi “Bileşik Tümce” başlığında ele almıştır.

Bilal Aktan (2009: 128-133), birleşik cümleyi “şartlı birleşik cümle, iç içe birleşik cümle, ki’li birleşik cümle” olmak üzere üçe ayırmıştır.

Muharrem Ergin (2009: 404), “Türkçede şartlı birleşik cümle, ki’li birleşik cümle olmak üzere başlıca iki çeşit birleşik cümle vardır. Bunlara üçüncü bir birleşik cümle çeşidi olarak iç içe birleşik cümle’yi de ilâve edebiliriz.” şeklinde ifade eder.

M. Kaya Bilgegil (2014: 72-94), birleşik cümleleri kendi içinde “girişik bileşik cümle, şartlı bileşik cümle, sıralı cümle, bağlı cümle, ki bağlacıyla kurulan cümle, karmaşık cümle” şeklinde sınıflandırır.

Günay Karaağaç (2017: 237-253), birleşik cümleyi “şartlı birleşik cümle, iç içe birleşik cümle, ki’li birleşik cümle” olmak üzere üç gruba ayırır.

Leyla Karahan (2020: 85-94), birleşik cümleleri “cümlelerin bağlanma şekilleri” isimli bölümde ele almıştır. Bu bölümde ki’li birleşik cümleyi “bağlama edatlarıyla bağlanan cümleler” başlığında ifade etmiştir. Sıralı birleşik cümleyi ise “anlam ilişkisiyle bağlanan cümleler, ortak kip ve şahıs ekleriyle bağlanan cümleler, ortak cümle öğeleriyle bağlanan cümleler” başlıklarında ele almıştır.

Bu çalışma Muharrem Ergin’in (2009: 404), birleşik cümle tasnifine göre hazırlanmıştır. Ergin tasnifinde birleşik cümleyi iç içe birleşik cümle, ki’li birleşik cümle, şartlı birleşik cümle olmak üzere üç kısımda ele aldığından; çalışmamızda birleşik cümleler iç içe, ki’li ve şartlı olmak üzere üç başlıkta tasnif edilmiştir.

Sıralı ve bağlı cümleler, temel cümle ve yan cümle ilişkileri olmadığından dolayı gruplamaya dahil edilmemiştir. Girişik birleşik cümlelerde fiilimsiler yan yargı olarak ele alınmıştır. Çalışmada fiilimsiler yan yargı olarak değerlendirilmemiş bu sebepten girişik birleşik cümleler gruplamaya dahil edilmemiştir. Banguoğlu (1974: 562), fiilimsi bulunan yan yargılı ifadeleri “Karmaşık Birleşik Cümle” başlığında ele almıştır. Bilgegil (2014: 97), iç içe birleşik cümlelerin yan cümleleri ki’li veya şartlı birleşik cümle olduğunda karmaşık birleşik cümle olduklarını söylemiştir. Çalışmada karmaşık birleşik cümleler gruplamaya dahil edilmemiştir. İç içe birleşik cümlelerde yan cümleler, ki’li birleşik cümle olduğunda ki’li birleşik cümle olarak; şartlı birleşik cümle olduğunda da şartlı birleşik cümle olarak değerlendirilmiştir.

3.3. İç İçe Birleşik Cümle

İç içe birleşik cümlelerde bir yan cümle ve bir de temel cümle bulunur. Yan cümlenin başka bir temel cümlenin içine girmesiyle oluşan cümle çeşidine iç içe birleşik cümle diyebiliriz. Yan cümle aynı zamanda temel cümlenin bir ögesi durumunda olabilir. Biz çalışmamızda iç içe birleşik cümleleri tespit ederken temel cümle ve yan cümleleri iç içe birleşik cümlelerin ana unsurları olduğu için gösterme gereği duyduk. İç içe birleşik cümle başlığına yer verip izah eden araştırmacıların yorumları ışığında çalışmamızı yürüttük.

Bazı araştırmacılar birleşik cümle tasnifinde iç içe birleşik cümle diye bir başlık açmamışlardır. Bunlara Bilgegil (2014: 72-94), Hengirmen (2007: 350-359), Dizdaroğlu (1974: 164-361), Banguoğlu (1974: 546-575), Koç (1996: 535-540) örnek gösterilebilir. Türk dili araştırmacıları iç içe birleşik cümle tanımlarını genellikle ortak bir bakış açısıyla şu şekilde ele almışlardır:

Günay Karaağaç (2017: 239), iç içe birleşik cümleleri açıklarken bu cümlelerde yardımcı cümlenin, ana cümlenin bir ögesi veya o ögenin bir parçası olduğunu ve ana cümlenin sonda bulunduğunu belirtir.

Muharrem Ergin (2009: 406), iç içe birleşik cümleyi “Bu, bir cümlenin başka bir cümlenin içine girmesi ile meydana gelen birleşik cümledir.” şeklinde açıklamıştır. Birleşik cümlede bir cümle başka bir cümlenin bir unsuru veya cümle içinde bir isim unsuru durumunda bulunur demiştir. Bunlara örnek olarak ise şu cümleleri verir:

Buraya gel dedi.

Bunu duyunca arkadaşları kabahat senindir dediler.

Bu gece gelecek diyor.

Yarın gideceksin gibi hazırlan.

O istemiyor diye yapmayacak mıyız?

Ergin, bir cümleyi kendilerine bir cümle unsuru olarak alan fiillerin bil-, gör-, görün-, say-, sayıl-, son-, zannet-, addet-, hisset-, farz et-, duy-, işit- gibi duygu filleri olduğunu belirtmiştir. Bunlara örnek olarak ise şu cümleleri aktarır:

Ben o gitti biliyordum.

İş bitiyor sayılır.

Sen gitmişsin sandım.

İç içe birleşik cümlelerin, asıl ve yardımcı cümle münasebeti bakımından şartlı ve ki'li birleşik cümlelerden farklı olduğunu vurgular. İç içe cümlelerin birbirleriyle birleşmiş iki cümleden kurulu tek bir cümle yapacak şekilde bağlandıklarının ortada olduğu görüşünü ifade eder.

Leyla Karahan (1995: 63), daha sonradan görüşünü farklı bir şekilde izah etmiş olsa da en başta iç içe birleşik cümlelerin tanımını şöyle ifade etmiştir: “Bir cümlelerin herhangi bir görevle başka bir cümlelerin içinde yer aldığı cümledir. Yardımcı cümle, ana cümlelerin bir unsuru veya o unsurun bir parçasıdır. Ana cümle sonda bulunur. Bu sıralanmış, Türk cümle yapısına uygundur. Daha sonra Karahan (2020: 91-95), iç içe birleşik cümleyi anlam ilişkisiyle bağlanan cümleler, ortak kip ve şahıs ekleriyle bağlanan cümleler, ortak cümle öğeleriyle bağlanan cümleler başlıklarında ele almayı tercih etmiştir.

Bilal Aktan (2009: 132), iç içe birleşik cümlelerin alıntı ve aktarmalarda daha sık karşımıza çıktığını belirtmiştir. İç içe birleşik cümleyi tanımlarken bir cümle ile o cümlede görev alan bir başka cümlelerin yer almasıyla meydana gelen cümlelerin iç içe birleşik cümle olarak kabul görmesi gerektiğini izah etmiştir. Aktan, temel cümleyi dış cümle, yan cümleyi iç cümle olarak ele almıştır. İç cümlelerin temel cümlelerin ya doğrudan nesnesi olduğunu ya da iç cümledeki herhangi bir kelime grubuna ait bir isim görevi üstlendiğini tespit etmiştir.

3.4. Ki'li Birleşik Cümle

Araştırmacılar ki'li birleşik cümleyi: temel tümceye ki bağlacıyla bağlanan yantümce, bağlama edatlarıyla bağlanan cümle, ilinti zamiri cümlesi, ki'li birleşik cümle, ki bağlacıyla kurulan cümle, ilgi tümcesi gibi başlıklar altında ele almışlardır. Çalışmada ki'li birleşik cümle terimi kullanılmıştır.

Ki'li birleşik cümleyi temel cümle ile yan cümlelerin ki veya kim edatlarıyla bağlanmış şekli olarak tanımlanabilir. Araştırmacılar tarafından ki'li birleşik cümle şu şekillerde değerlendirilmiştir:

Muharrem Ergin (2009: 405-406), ki edatının yabancı asıllı olduğunu söylemiştir. Farsçadan Türkçeye geçtiğini izah ederek Türkçe için normal olmayan bir birleşik cümle yapısı olduğundan bahsetmiştir. Ki edatıyla ve onun Türkçesi olarak eskiden kullanılan kim edatıyla ki'li birleşik cümlelerin yapıldığını vurgulamıştır. Ki ya iki fiili, iki cümleyi veya bir isimle bir fiili, bir isim unsuru ile onun izahı olan bir cümleyi birbirine bağlar şeklinde açıklamıştır. Ki'nin kendisinden sonra gelen yardımcı cümleyi kendisinden önce gelen unsura bağladığını kendisinden önce gelen unsurun asıl unsur olup ki'den sonra gelen yardımcı cümlelerin

açıklayıcısı olduğunu söylemiştir. Ki'den önce gelen unsurun isim veya fiil olmasına göre iki çeşit ki'li birleşik cümle vardır der ve bunları şu şekilde izah eder:

1. Ki'den önceki unsur fiilse ki asıl cümle ile yardımcı cümlelerin tam arasında bulunur. Bu sıralamanın Türkçeye yabancı ve aykırı olduğunu söylemiştir. Türkçeye çevirip yer değiştirilince bu aykırılığın açıkça görüldüğünü iddia etmiştir.

2. Ki'den önceki unsur isimse ki yardımcı cümleyi asıl cümleye, asıl cümlelerin predikatına değil de asıl cümlelerin bir isim unsuruna bağlamış olur. Yardımcı cümle asıl cümlelerin bir tamamlayıcı durumunda bulunduğunu yardımcı cümle asıl cümlelerin arasına bir parantez cümlesi olarak girmiş olduğunu belirlemiştir. Bu açıklamaya örnek olarak: Portakal ki en iyi meyvedir kışın yetişir cümlesini vermiştir. Ki'yi kaldırıp cümleyi Türkçeleştirince “En iyi meyve olan portakal kışın yetişir.” misalinde olduğu gibi araya girdiğini örneklemiştir.

Zeynep Korkmaz (1992: 103), ki'li birleşik cümleyi “Ki veya kim bağlacıyla kurulan birleşik cümle türü” şeklinde tanımlamıştır. Esas cümleyle bunu izleyen yardımcı cümlelerin Farsçadan alınan ki bağlacı veya bağlama görevindeki kim zamiri ile birbirine bağlanan yapılar olduğunu belirtmiştir.

Leyla Karahan (2020: 85-86), ki'li birleşik cümleyi “Bağlama Edatlarıyla Bağlanan Cümleler” başlığı altında incelemiştir. Karahan'ın açıklamasına göre ki bağlama edatı, cümlelerin arasında bağlantıyı sağlayan edatların en işlek olanıdır. Karahan, ki'li birleşik cümlelerin tanımını şu şekilde açıklar:

“Ki, bir cümleyi bir cümleye/ cümle topluluğuna, bir cümle topluluğunu da bir başka cümleye/ cümle topluluğuna bağlayarak bunlar arasında açıklama, sıralama, karşılaştırma, sebep, sonuç, amaç gibi anlamlar çerçevesinde ilişkiler kurar.”

Karahan (2020: 85-86), ki edatıyla bağlanan dil birliklerini ana cümle ve ana cümleleri zaman, tarz, nesne vb. bakımlardan tamamlayan yardımcı cümleler olarak ele alır. Bunların söz dizimi içindeki yerlerinin değişken olduğunu, ana cümlelerin başta yardımcı cümlelerin sonda bulunduğu yapıların Türkçenin söz dizimi kurallarına uygun olmadığını belirtir. Bu sıralanışın sebebini Farsça etkisinin görülmesi olarak açıklar. Cümlelerin sıralanışı bakımından ana cümlelerin sonda, yardımcı cümlelerin ise başta bulunduğu yapıların ise Türkçeye uygunluk gösteren doğru yapılar olduğunu söylemiştir.

Bilal Aktan (2009: 133), ki'li birleşik cümle için, yardımcı cümlelerin ya doğrudan doğruya temel cümlelerin yüklemine bağlı olup yüklem tamamlayıcı bir ögesi (özne, nesne,

zarf, yer tamlayıcısı, yüklem ismi) ya da temel cümlelerin öğelerinden birine bağlı olup onu belirten, tamamlayan, niteleyen bir unsur olarak karşımıza çıktığını belirtmiştir. Temel cümlelerin başta, yardımcı cümlelerin sonda yer aldığını ifade ederek bu durumun sözdizimi bakımından Türkçenin cümle yapısına uymadığını söylemiştir.

Tahsin Banguoğlu (1974: 552-553), ki'li birleşik cümleyi “İlinti Zamiri Cümlesi” başlığı altında değerlendirmiştir. Ki ilinti cümlesinin dilimizde daha yaygın olan karmaşık cümlelerden bazılarını karşıladığını ifade etmiş, ilinti cümlesinde başcümlelerin başta olduğunu belirtmiştir.

3.5. Şartlı Birleşik Cümle

Şartlı birleşik cümle temel cümleyle yan cümlelerin şart anlamı taşıyan sa/se kipiyle birleşmesinden oluşur. Şartlı birleşik cümle Türk dilinin en eski dönemlerinden başlamak üzere günümüze kadar varlığı sürdürmüştür. Türk dilinin en eski yazılı kaynağı olarak kabul edilen Orhun Abidelerinde şartlı birleşik cümle örneklerine rastlamak mümkündür. Bu cümlelere Kültigin Yazıtı'nın Güney yüzünden şu şekilde örnekler verilebilir:

-Türk kağan Ötüken yış olursar ilte bung yok (Ergin, 2011: 2). (Türk kağanı Ötüken ormanında oturursa ülkede sıkıntı olmaz)

-Ol yirgerü barsar Türk budun öltesi sen (Ergin, 2011: 4). (O yere doğru gidersen, Türk milleti öleceksin!)

Bu incelemeler ışığında şartlı cümlelerin Türkçenin en eski asli cümle yapısı olduğunu söylemek mümkündür. Türk dili araştırmacıları tarafından yapılan şartlı birleşik cümle değerlendirmeleri şu şekildedir:

Necip Âsım Yazıksız Mükemmel Sarf ve Nahv-i Osmânî isimli eserinde şartlı birleşik cümleyi Cümle-i Şartıyye ve Cezâiyye başlığında ele almıştır. Bu eserde şartlı birleşik cümle için, “Cümlelerin biri şart diğeri ceza olursa üç sûretle birbirine rabt edilür.” şeklinde açıklama yapmıştır. Bu üç sureti şu şekilde vermiştir: birincisi -sA şart ekiyle diğer cümleye bağlanmasıdır; ikincisi -dlkçA zarf fiiliyle bağlanmasıdır; üçüncüsü ise -sA eki ve yine edatıyla birbirine bağlanmasıdır (Ertürk ve Karaoğlu, 2020: 119).

Muharrem Ergin (2009: 405), şartlı birleşik cümleyi Türkçenin asli birleşik cümlesi olarak kabul eder. Başlangıçtan beri Türkçede bulunduğunu söyleyerek temelinin şart kipinin şart ifadesine dayandığını ifade etmiştir. Ergin şart kipi için şu açıklamalarda bulunur:

“Şart kipi, bütün fiil çekimlerinin aksine, hüküm ifade etmez, bitimli bir hareketi göstermez. Bu yüzden müstakil cümle yapamaz. Şart şekli ancak istek ve temenni ifade ettiği zaman bitimli bir hareket, dolayısıyla bir hüküm gösterir ve müstakil cümle yapabilir.”

Ergin; dizinde ağlasam, otursan gibi örnekleri vererek şart şeklinin istek ve temenni fonksiyonunda bile bir kısalma ifadesi olduğunu söylemiştir. Bu durumda onları asıl cümleleri tamamlayan yardımcı cümleler haline soktuğunu açıklamıştır. Şartlı birleşik cümlelerde yardımcı cümlenin önce, asıl cümlenin ise sonra geldiğini bunun da Türkçenin asıl unsurun tali unsurdan sonra gelmesi prensibine de uygun olduğunu belirtmiştir. Şart cümlelerinin bütün asıl cümlelerden önce gelebileceği gibi, predikatından önce gelmek üzere asıl cümlenin arasına da girebileceğini ifade etmiştir. Bu duruma: “Hava güzel olursa biz yarın gezmeğe gideceğiz./ Biz yarın hava güzel olursa gezmeğe gideceğiz.” misallerini vermiştir.

Leyla Karahan (1995: 61-62), daha önce yapmış olduğu tasnifte şartlı birleşik cümlenin varlığından söz etmiştir. Şartlı birleşik cümleyi “Bir cümlenin, bir şart cümlesi ile tamamlandığı cümledir.” şeklinde açıklamıştır. Ancak saha sonra Karahan (2020: 85-95), Türkçede Söz Dizimi isimli kitabında şartlı cümlenin varlığından bahsetmemiştir.

Haydar Ediskun (1988: 384), şartlı birleşik cümleyi “Yan cümlecisi kendinden sonraki bir cümlecinin şartı, sebebi, tahmini olan birleşik cümleye şart bileşik cümle denir.” şeklinde tanımlamıştır. Şart, sebep, tahmin bildiren cümlecige başlama ya da şart cümlecisi adını vermiştir. Şart, sebep ya da tahminin sonucu olan cümlecige de ceza ya da sonuç cümlecisi adının verildiğini söylemiştir. Örnek olarak ise: “İsterse/ oğlu da olurum.” cümlesini vermiştir.

Tahsin Banguoğlu (1974: 549), şartlı birleşik cümleyi “Bir başcümleyle bağımlı yargı niteliğinde şart kiplerinden bir dışcümleden meydana gelen birleşik cümleye tümlene şart cümlesi deriz.” şeklinde tanımlamıştır. İki tür şart cümlesinin varlığından söz etmiştir. Bunlardan birincisi, şartın yerine gelmesiyle cezanın gerçekleşeceğini tereddütsüz gösteren olağan şart cümleleridir. Bir diğeri ise şartın yerine gelmemesi sebebiyle cezanın gerçekleşmeyeceğini gösteren olmayası şart cümleleridir.

4. ESERDE GEÇEN BİRLEŞİK YAPILI CÜMLELERİN TASNİFİ VE ÖĞELERİNİN TESPİTİ

4.1. İç İçe Birleşik Cümleler

1. Emmim, “uşaklar, gurbete düştünüz mü, siz siz olun, sılayı içinizden atın” derdi.
(ss.8)

Derdi: Yüklem

Emmim: Özne

“Gurbete düşdünüz mü siz siz olun sılayı içinizden atın”: Belirtisiz Nesne

Yan Cümle: “Uşaklar, gurbete düşdünüz mü siz siz olun sılayı içinizden atın”

Atın: Yüklem

Siz: Özne

Sılayı: Belirtili Nesne

Gurbete düştünüz mü: Zarf Tümleci

Uşaklar: Cümle Dışı Unsur (CDU)

Siz siz olun: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

2. “Atamadınız mı yandınız” derdi. (ss.8)

Derdi: Yüklem

O: Özne

“Atamadınız mı yandınız”: Belirtisiz Nesne

Yan Cümle: “Atamadınız mı yandınız”

Yandınız: Yüklem

Siz: Özne

Atamadınız mı: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

3. Ufak tefek, kupkuru Köse Hasan, “Uyur muyuruz da,” dedi. (ss.8)

Dedi: Yüklem

Ufak tefek kupkuru Köse Hasan: Özne

“Uyur muyuruz da”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Uyur muyuruz da”

Uyur muyuruz: Yüklem

Biz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

4. “Gâvurlar, kimseye dersiniz öldürürüm sizi” dedi. (ss.9)

Dediydi: Yüklem

O: Özne

“Gâvurlar, kimseye dersiniz öldürürüm sizi”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gâvurlar, kimseye dersiniz öldürürüm sizi”

(Yan cümle şartlı birleşik cümledir.)

Öldürürüm: Yüklem

Ben: Özne

Sizi: Belirtili Nesne

Kimseye dersiniz: Zarf Tümleci

Gâvurlar: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

5. Gurbete düştün mü, sılayı yüreğinden atacan derdi. (ss.10)

Derdi: Yüklem

O: Özne

“Gurbete düştün mü, sılayı yüreğinden atacan”: Belirtisiz Nesne

Yan Cümle: “Gurbete düştün mü, sılayı yüreğinden atacan”

Atacan: Yüklem

Sen: Özne

Sılayı: Nesne

Yüreğinden: Dolaylı Tümleç

Gurbete düştün mü: Zarf Tümleci

(Yan cümle, temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

6. “Benim oğlanı biliyon mu?” dedi. (ss.10)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Benim oğlanı biliyon mu”: Belirtisiz Nesne

Yan Cümle: “Benim oğlanı biliyon mu?”

Biliyon mu: Yüklem

Sen: Özne

Benim oğlanı: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

7. Köse Hasan usullacık, “Ayşe’ yi düşünüyor olmalı” diye mırıldandı. (ss.12)

Mırıldandı: Yüklem

Köse Hasan: Özne

“Ayşe’ yi düşünüyor olmalı” diye: Zarf Tümleci

Usullacık: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Ayşe’yi düşünüyor olmalı”

Düşünüyor olmalı: Yüklem

O: Özne

Ayşe'yi: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

8. “Ne olmuş?” dedi Köse Hasan. (ss.13)

Dedi: Yüklem

Köse Hasan: Özne

“Ne olmuş”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne olmuş”

Ne olmuş: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

9. Bir ara “İnsan dediğin bir kanatsız kuşmuş,” dedi. (ss.15)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Bir ara: Zarf Tümleci

“İnsan dediğin bir kanatsız kuşmuş”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İnsan dediğin bir kanatsız kuşmuş”

Bir kanatsız kuşmuş: Yüklem

İnsan dediğin: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

10. “İneriz,” dedi Yusuf. (ss.16)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“İneriz”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İneriz”

İneriz: Yüklem

Biz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

11. Veli, “Ters tutuyorsun,” dedi. (ss.18)

Dedi: Yüklem

Veli: Yüklem

“Ters tutuyorsun”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ters tutuyorsun”

Tutuyorsun: Yüklem

Sen: Özne

Ters: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

12. Ali, “Sen biliyor muydun?” dedi. (ss.18)

Ali: Özne

Dedi: Yüklem

“Sen biliyor muydun?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sen biliyor muydun”

Biliyor muydun: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

13. Veli resimde kendini göstererek, “Beni görüyor musun?” dedi. (ss.18)

Dedi: Yüklem

Veli: Özne

Resimde kendini göstererek: Zarf Tümleci

“Beni görüyor musun”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Beni görüyor musun”

Görüyor musun: Yüklem

Beni: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

14. “Niye?” dedi Ali. (ss.18)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Niye?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Niye”

Niye: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

15. İflahsızın Yusuf, Ali’ye bakmadan, “Ne bilsin,” dedi. (ss.18)

Dedi: Yüklem

İflahsızın Yusuf: Özne

Ali’ye bakmadan: Zarf Tümleci

“Ne bilsin”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne bilsin”

Ne bilsin: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

16. Ali de bakmadan, “Hemşerisi değil ya!” dedi. (ss.19)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

Bakmadan: Zarf Tümleci

“Hemşerisi değil ya”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hemşerisi değil ya”

Değil ya: Yüklem

O: Özne

Hemşerisi: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

17. “Sen bilmezsin,” dedi. (ss.19)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Sen bilmezsin”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sen bilmezsin”

Bilmezsin: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

18. Yusuf, “Doğru,” dedi. (ss.20)

Dedi: Yüklem

Yusuf: özne

“Doğru”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru”

Doğru: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

19. “Var,” dedi Yusuf. (ss.20)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Var”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Var”

Var: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

20. “Uçar,” dedi Yusuf. (ss.21)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Uçar”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Uçar”

Uçar: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

21. Veli “İsterse gider,” dedi. (ss.21)

Dedi: Yüklem

Veli: Özne

“İsterse gider”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İsterse gider”

(*Yan cümle şartlı birleşik cümledir.*)

Gider: Yüklem

O: Özne

İsterse: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

22. “Niye yakmadın?” dedi Ali. (ss.21)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Niye yakmadın”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Niye yakmadın”

Yakmadın: Yüklem

Sen: Özne

Niye: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

23. “Doğru,” dedi Yusuf. (ss.21)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Doğru”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru”

Doğru: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

24. İflahsızın Yusuf, “Hele öyle de,” dedi. (ss.23)

Dedi: Yüklem

İflahsızın Yusuf: Özne

“Hele yle de”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hele yle de”

De: Yüklem

Sen: Özne

Hele: Zarf Tümleci

Öyle: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

25. “Doğru,” dedi Veli. (ss.23)

Dedi: Yüklem

Veli: Özne

“Doğru”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru”

Doğru: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

26. Yusuf, “Sen bilmezsın Ali,” dedi. (ss.23)

Yusuf: Özne

Dedi: Yüklem

“Sen bilmezsın Ali”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sen bilmezsın Ali”

Bilmezsın: Yüklem

Sen: Özne

Ali: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

27. Veli sınırlı sınırlı, “Bil hadiymiş,” dedi. (ss.25)

Dedi: Yüklem

Veli: Özne

Sınırlı sınırlı: Zarf Tümleci

“Bil hadiymiş”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bil hadiymiş”

Hadi bilmiş.

Bilmiş: Yüklem

Sen: Özne

Hadi: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

27. Şarkışlalı Yunus, “Ben motor dersi aldım,” dedi. (ss.26)

Dedi: Yüklem

Şarkışlalı Yunus: Özne

“Ben motor dersi aldım”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ben motor dersi aldım”

Aldım: Yüklem

Ben: Özne

Motor dersi: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

28. Pehlivan Ali, “Öyleyse, sen bizim hemşerimizi de bilirsin!” dedi. (ss.26)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Öyleyse, sen bizim hemşerimizi de bilirsin!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Öyleyse, sen bizim hemşerimizi de bilirsin!”

(Yan cümle şartlı birleşik cümledir.)

Bilirsin: Yüklem

Sen: Özne

Bizim hemşerimizi de: Belirtili Nesne

Öyleyse: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

29. Ali, “Fabrikası var,” dedi. (ss.26)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Fabrikası var”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Fabrikası var”

Var: Yüklem

Fabrikası: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

30. Pehlivan Ali, “Ne bakıyon olmadığına,” dedi. (ss.27)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Ne bakıyon olmadığına”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne bakıyon olmadığına”

Ne bakıyon: Yükleme

Sen: Özne

Olmadığına: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

31. “Hiç canım,” dedi Ali. (ss.27)

Dedi: Yükleme

Ali: Özne

“Hiç canım”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hiç canım”

Hiç: Yükleme

O: Özne

Canım: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

32. “Ağzını bozma,” dedi. (ss.27)

Dedi: Yükleme

O: Özne

“Ağzını bozma”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ağzını bozma”

Bozma: Yükleme

Sen: Özne

Ağzını: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

33. Yunus, “Makine, motor deyip geçme,” dedi. (ss.28)

Dedi: Yüklem

Yunus: Özne

“Makine, motor deyip geçme”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Makine, motor deyip geçme”

Geçme: Yüklem

Sen: Özne

Makine, motor deyip: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

34. Pehlivan Ali, “Gazocağı yılan sedası verir!” dedi. (ss.28)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Gazocağı yılan sedası verir”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gazocağı yılan sedası verir”

Verir: Yüklem

Gazocağı: Özne

Yılan sedası: Belirtisiz nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

35. Veli, “Aşk olsun,” dedi. (ss.29)

Dedi: Yüklem

Veli: Özne

“Aşk olsun”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Aşk olsun”

Olsun: Yüklem

Aşk: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

36. Pehlivan Ali, “Gazocağı bile alacağız,” dedi. (ss.30)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Gazocağı bile alacağız”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gazocağı bile alacağız”

Alacağız: Yüklem

Biz: Özne

Gazocağı: Belirtisiz Nesne

Bile: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

37. Yunus, “Madem size mektup salmış,” dedi. (ss.30)

Dedi: Yüklem

Yunus: Özne

“Madem size mektup salmış”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Madem size mektup salmış”

Salmış: Yüklem

O: Özne

Mektup: Belirtisiz Nesne

Size: Dolaylı Tümleç

Madem: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

38. Yusuf, “Var,” dedi. (ss.31)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Var”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Var”

Var: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

39. “Olur,” dedi. (ss.32)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Olur”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Olur”

Olur: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

40. Motordan Zorlu anlar, deyin. (ss.32)

Deyin: Yüklem

Siz: Özne

“Motordan Zorlu anlar”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Motordan Zorlu anlar”

Anlar: Yüklem

Zorlu: Özne

Motordan: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

41. Yeter ki beni ele vermeyin dedi. (ss.33)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Yeter ki beni ele vermeyin”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yeter ki beni ele vermeyin”

(Yan cümle ki’li birleşik cümledir.)

Ele vermeyin: Yüklem

Siz: Özne

Beni: Belirtili Nesne

Ele: Dolaylı Tümleç

Yeter ki: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

42. Dedi siz karışmayın, ben bu namussuz patoza yapacağımı bilirim. (ss.33)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Siz karışmayın, ben bu namussuz patoza yapacağımı bilirim”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “siz karışmayın, ben bu namussuz patoza yapacağımı bilirim”

Bilirim: Yüklem

Ben: Özne

Bu namussuz patoza yapacağımı: Belirtili Nesne

Karışmayın: Yüklem

Siz: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

43. Pehlivan Ali, “Gelsin,” dedi. (ss.34)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Gelsin”>: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gelsin”

Gelsin: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

44. Şarkışlalı Yunus, “Beri bak Yusuf,” dedi. (ss.35)

Dedi: Yüklem

Şarkışlalı Yunus: Özne

“Beri bak Yusuf”>: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Beri bak Yusuf”

Bak: Yüklem

Yusuf: Özne

Beri: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

45. Lakin yanına varır halimizi arz edersek bize acır dedik. (ss.36)

Dedik: Yüklem

Biz: Özne

“Lakin yanına varır halimizi arz edersek bize acır”>: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Lakin yanına varır halimizi arz edersek bize acır”

(Yan cümle şartlı birleşik cümledir.)

Acır: Yükleme

O: Özne

Bize: Dolaylı Tümleç

Lakin yanına varır halimizi arz edersek: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

46. Veli hemen, “Doğru,” dedi. (ss.36)

Dedi: Yükleme

Veli: Özne

Hemen: Zarf Tümleci

“Doğru”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru”

Doğru: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

47. Emmim derdi ki, siz siz olun şehirliye engin yerinizi vermeyin derdi. (ss.38)

Emmim “Siz siz olun şehirliye engin yerinizi vermeyin” derdi.

Derdi: Yükleme

Emmim: Özne

“Siz siz olun şehirliye engin yerinizi vermeyin”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Siz siz olun şehirliye engin yerinizi vermeyin”

Vermeyin: Yükleme

Siz: Özne

Şehirliye: Dolaylı Tümleç

Engin yerinizi: Belirtili Nesne

Siz siz olun: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

48. Sen sen ol derdi emmim, delinmedik kabağa gir derdi! (ss.38)

Emmim “Sen sen ol delinmedik kabağa gir” derdi.

Derdi: Yüklem

Emmim: Özne

“Sen sen ol delinmedik kabağa gir”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sen sen ol delinmedik kabağa gir”

Delinmedik kabağa gir: Yüklem

Sen: Özne

Sen sen ol: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

49. Birden fötr şapkalı biri gözüne ilişerek, “Şu lenger şapkalıya soralım,” dedi. (ss.39)

Dedi: Yüklem

Birden fötr şapkalı biri: Özne

Gözüne ilişerek: Zarf Tümleci

“Şu lenger şapkalıya soralım”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Şu lenger şapkalıya soralım”

Soralım: Yüklem

Biz: Özne

Şu lenger şapkalıya: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

50. Köse Hasan’la Pehlivan Ali yanına geldikleri zaman, gidenin ardından, “Boyun devrile!” dedi. (ss.39)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Köse Hasan’la Pehlivan Ali yanına geldikleri zaman: Zarf Tümlenci

Gidenin ardından: Dolaylı Tümler

“Boyun devrile”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Boyun devrile”

Devrile: Yüklem

Boyun: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

51. Yusuf, “Öyle mi Hacı Emmi,” dedi. (ss.40)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Öyle mi Hacı Emmi”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Öyle mi Hacı Emmi”

Öyle mi: Yüklem

O: Özne

Hacı Emmi: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

52. Pehlivan Ali ciddi ciddi, “Para kazanınca ne alacağımızı söyle Yusuf!” dedi.(ss.40)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

Ciddi ciddi: Zarf Tümlenci

“Para kazanınca ne alacağımızı söyle Yusuf”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Para kazanınca ne alacağımızı söyle Yusuf”

Söyle: Yüklem

Yusuf: Özne

Para kazanınca ne alacağımızı: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

53. Pehlivan Ali, “Köyde yılan bellerler,” dedi. (ss.40)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Köyde yılan bellerler”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Köyde yılan bellerler”

Bellerler: Yüklem

Onlar: Özne

Köyde: Dolaylı Tümleç

Yılan: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

54. Yolda Pehlivan Ali “Hemşerimiz tırnaksız mı?” dedi. (ss.41)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

Yolda: Dolaylı Tümleç

“Hemşerimiz tırnaksız mı”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hemşerimiz tırnaksız mı”

Tırnaksız mı: Yüklem

Hemşerimiz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

55. “Emmim derdi ki, siz siz olun şehirlinin suyuna göre gidin, şehirli ak derse siz kara demeyin derdi.” (ss.41)

Emmim “Siz siz olun şehirlinin suyuna göre gidin, şehirli ak derse siz kara demeyin.” derdi.

Derdi: Yüklem

Emmim: Özne

“Siz siz olun şehirlinin suyuna göre gidin, şehirli ak derse siz kara demeyin.”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Siz siz olun şehirlinin suyuna göre gidin, şehirli ak derse siz kara demeyin.”

Demeyin: Yüklem

Siz: Özne

Şehirli ak derse siz kara: Belirtisiz Nesne

Gidin: Yüklem

Siz: Özne

Şehirlinin suyuna göre: Zarf Tümleci

Siz siz olun: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

56. Köse Hasan, “Hemşerimiz bunların tümünün de hemşerisi değil ya!” dedi. (ss.42)

Dedi: Yüklem

Köse Hasan: Özne

“Hemşerimiz bunların tümünün de hemşerisi değil ya”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hemşerimiz bunların tümünün de hemşerisi değil ya”

Değil ya: Yüklem

Hemşerimiz: Özne

Bunların tümünün de hemşerisi: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

57. Yusuf bir ara, “Beri bakın,” dedi. (ss.42)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

Bir ara: Zarf Tümlenci

“Beri bakın”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Beri bakın”

Bakın: Yüklem

Siz: Özne

Beri: Zarf Tümlenci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

58. Gözüne kestirdiği birine, “Öyle mi?” dedi. (ss.42)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Gözüne kestirdiği birine: Dolaylı Tümlenç

“Öyle mi”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Öyle mi”

Öyle mi: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

59. “Kulak asma,” dedi. (ss.43)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Kulak asma”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kulak asma”

Kulak asma: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

60. Emmim derdi ki, siz siz olun, şehirliye yeyimi eksik etmeyin derdi. (ss.43)

Emmim “Siz siz olun, şehirliye yeyimi eksik etmeyin” derdi.

Derdi: Yüklem

Emmim: Özne

“Siz siz olun, şehirliye yeyimi eksik etmeyin”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Siz siz olun, şehirliye yeyimi eksik etmeyin”

Eksik etmeyin: Yüklem

Siz: Özne

Şehirliye: Dolaylı Tümleç

Yemini: Belirtili Nesne

Siz siz olun: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

61. “Niye?” dedi Hasan. (ss.44)

Dedi: Yüklem

Hasan: Özne

“Niye”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Niye”

Niye: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

62. “Huylanma efendi,” dedi. (ss.44)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Huylanma efendi”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Huylanma efendi”

Huylanma: Yüklem

Sen: Özne

Efendi: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

63. Pehlivan Ali, “Şu kahveye girelim bari,” dedi. (ss.44)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Şu kahveye girelim bari”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Şu kahveye girelim bari”

Girelim: Yüklem

Biz: Özne

Şu kahveye: Dolaylı Tümleç

Bari: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

64. “Niye?” dedi Pehlivan Ali. (ss.45)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Niye”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Niye”

Niye: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

65. Emmim derdi ki, “gurbete düştünüz mü, işinizi sağlamlamaya kadar harçlığınıza kördüğüm atın” derdi. (ss.45)

Emmim “Gurbete düştünüz mü, işinizi sağlamlamaya kadar harçlığınıza kördüğüm atın” derdi.

Derdi: Yüklem

Emmim: Özne

“Gurbete düştünüz mü, işinizi sağlamlamaya kadar harçlığınıza kördüğüm atın”:
Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gurbete düştünüz mü, işinizi sağlamlamaya kadar harçlığınıza kördüğüm atın”

Kördüğüm atın: Yüklem

Siz: Özne

Gurbete düştünüz mü: Zarf Tümlenci

İşinizi sağlamlamaya kadar: Zarf Tümlenci

Harçlığınıza: Dolaylı Tümlaç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

66. Otomobil içeri girip gözden kaybolduktan sonra, Yusuf, “Valiydi!” dedi. (ss.45)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

Otomobil içeri girip gözden kaybolduktan sonra: Zarf Tümleci

“Valiydi”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Valiydi”

Valiydi: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

67. Gene de, “Sen bilmezsin,” dedi. (ss.45)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Gene de: Zarf Tümleci

“Sen bilmezsin”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sen bilmezsin”

Bilmezsin: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

68. Sonunda Yusuf, “Beri bakın,” dedi. (ss.46)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

Sonunda: Zarf Tümleci

“Beri bakın”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Beri bakın”

Bakın: Yüklem

Siz: Özne

Beri: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

69. Emmim derdi ki, geminizi yürütmeye bakın derdi. (ss.46)

Emmim “Geminizi yürütmeye bakın” derdi.

Derdi: Yüklem

Emmim: Özne

“Geminizi yürütmeye bakın”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Geminizi yürütmeye bakın”

Bakın: Yüklem

Siz: Özne

Geminizi yürütmeye: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

70. İki birden, “Doğru,” dediler. (ss.46)

Dediler: Yüklem

Onlar: Özne

İki birden: Zarf Tümleci

“Doğru”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru”

Doğru: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

71. Gurbette insan derdi emmim, sudan çıkmış balığa döner. (ss.47)

Emmim “Gurbette insan sudan çıkmış balığa döner.” derdi.

Derdi: Yüklem

Emmin: Özne

“Gurbette insan sudan çıkmış balığa döner”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gurbette insan sudan çıkmış balığa döner.”

Döner: Yüklem

İnsan: Özne

Gurbette: Dolaylı Tümleç

Sudan çıkmış balığa: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

72. Emmin olsa bu işe ne derdi Yusuf dedi. (ss.47)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Emmin olsa bu işe ne derdi Yusuf: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Emmin olsa bu işe ne derdi Yusuf

Ne derdi: Yüklem

Emmin olsa: Özne

Bu işe: Belirtili Nesne

Yusuf: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

73. İşçi mahallesinin alacakaranlığında kaybolan otomobilin ardından uzun uzun bakan Pehlivan Ali, “Vali gitti!” dedi. (ss.48)

Dedi: Yüklem

İşçi mahallesinin alacakaranlığında kaybolan otomobilin ardından uzun uzun bakan Pehlivan Ali: Özne

“Vali gitti”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Vali gitti”

Gitti: Yüklem

Vali: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

74. Yusuf çaresiz, “u kahveye girelim bari kardalar!” dedi. (ss.49)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

Çaresiz: Zarf Tümleci

“u kahveye girelim bari kardalar”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “u kahveye girelim bari kardalar”

Girelim: Yüklem

Biz: Özne

u kahveye: Dolaylı Tümleç

Bari: Zarf Tümleci

Kardalar: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

75. Uykusuzluktan geberen Pehlivan, ağzını gere gere esnedikten sonra, “ Bugün ne yapacağız bakalım?” dedi. (ss.49)

Dedi: Yüklem

Uykusuzluktan geberen Pehlivan: Özne

Azını gere gere esnedikten sonra: Zarf Tümleci

“Bugün ne yapacağız bakalım”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bugün ne yapacağız bakalım”

Bakalım: Yüklem

Biz: Özne

Ne yapacağız: Belirtisiz Nesne

Bugün: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

76. Yanı başlarında kötü kötü düşünmekte olan ufacık bir yaşlı, “Fabrika sahibi hemşeriniz mi olur?” dedi. (ss.50)

Dedi: Yüklem

Yanı başlarında kötü kötü düşünmekte olan ufacık bir yaşlı: Özne

“Fabrika sahibi hemşeriniz mi olur”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Fabrika sahibi hemşeriniz mi olur?”

Hemşeriniz mi olur: Yüklem

Fabrika sahibi: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

77. Yusuf, “Sen hemşerimiz olsan,” dedi, “kendi öz hemşerin şurda dururken, yadırgıya iş verir misin?” (ss.50)

Yusuf “Sen hemşerimiz olsan kendi öz hemşerin şurda dururken, yadırgıya iş verir misin?” dedi.

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Sen hemşerimiz olsan kendi öz hemşerin şurda dururken, yadırgıya iş verir misin?”:

Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sen hemşerimiz olsan kendi öz hemşerin şurda dururken, yadırgıya iş verir misin?”

İş verir misin: Yüklem

Sen: Özne

Hemşerimiz olsan: Zarf Tümleci

Kendi öz hemşerin şurda dururken: Zarf Tümleci

Yadırgıya: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

78. İflahsızın Yusuf, “Valiydi ha!” dediğini hatırladı. (ss.51)

Hatırladı: Yüklem

İflahsızın Yusuf: Özne

“Valiydi ha” dediğini: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Valiydi ha”

Valiydi: Yüklem

O: Özne

Ha: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

79. “Hemşerimizi nasıl görücez acaba?” dedi. (ss.51)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Hemşerimizi nasıl görücez acaba”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hemşerimizi nasıl görücez acaba”

Nasıl görücez: Yüklem

Biz: Özne

Hemşerimizi: Belirtili Nesne

Acaba: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

80. Köse Hasan, “Vali bellediydik,” dedi. (ss.52)

Dedi: Yüklem

Köse Hasan: Özne

“Vali bellediydik”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Vali bellediydik”

Bellediydik: Yüklem

Biz: Özne

Vali: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

81. “N’olacak biliyor musun?” dedi Yusuf. (ss.52)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Ne olacak biliyor musun”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne olacak biliyor musun?”

Biliyor musun: Yüklem

Sen: Özne

Ne olacak: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

82. Yusuf aklederek, “Sağ ol!” dedi. (ss.54)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

Aklederek: Zarf Tümleci

“Sağ ol”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sağ ol”

Sağ ol: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

83. Onları arkadaki boş pamuk mağazalarından birine çekerek, “Bakın bana,” dedi.
(ss.56)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Onları arkadaki boş pamuk mağazalarından birine çekerek: Zarf Tümleci

“Bakın bana”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bakın bana”

Bakın: Yüklem

Siz: Özne

Bana: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

84. Yusuf “Sayende belleriz,” dedi. (ss.56)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Sayende belleriz”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sayende belleriz”

Belleriz: Yüklem

Biz: Özne

Sayende: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

85. “Doğru,” dedi Yusuf. (ss.56)

Dedi: Yükleme

Yusuf: Özne

“Doğru”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru”

Doğru: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

86. Irgatbaşı yine de, “Çıkmaz dik kafalılıktan bir şey,” dedi. (ss.57)

Dedi: Yükleme

Irgatbaşı: Özne

Yine de: Zarf Tümleci

“Çıkmaz dik kafalılıktan bir şey”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Çıkmaz dik kafalılıktan bir şey”

Çıkmaz: Yükleme

Bir şey: Özne

Dik kafalılıktan: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

87. Sizi vallaha yek ekmeğe muhtaç ederler derdi! (ss.59)

Derdi: Yükleme

O: Özne

Sizi vallaha yek ekmeğe muhtaç ederler: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Sizi vallaha yek ekmeğe muhtaç ederler

Muhtaç ederler: Yükleme

Onlar: Özne

Yek ekmeğe: Dolaylı Tümleç

Sizi: Belirtili Nesne

Vallaha: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

88. Emmim derdi ki, siz siz olun şehirlinin fendine düşmeyin. (ss.59)

Emmim “Siz siz olun şehirlinin fendine düşmeyin” derdi.

Derdi: Yüklem

Emmim: Özne

“Siz siz olun şehirlinin fendine düşmeyin”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Siz siz olun şehirlinin fendine düşmeyin”

Düşmeyin: Yüklem

Siz: Özne

Şehirlinin fendine: Dolaylı Tümleç

Siz siz olun: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

89. Yusuf, “Yaksana lan,” dedi. (ss.59)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Yaksana lan”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yaksana lan”

Yaksana: Yüklem

Sen: Özne

Lan: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

90. Yanındaki iş arkadaşı, kara kuru bir oğlan, “Ne o?” diye güldü. (ss.62)

Güldü: Yüklem

Yanındaki iş arkadaşı, kara kuru bir oğlan: Özne

“Ne o?” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Ne o?”

Ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

91. “Niye,” dedi Hasan. (ss.65)

Dedi: Yüklem

Hasan: Özne

“Niye,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Niye,”

Niye: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

92. “Lakin,” dedi, “burda zorlu avratlar var ha değil mi?” (ss.65)

Lakin “Burda zorlu avratlar var değil mi?” dedi.

Dedi: Yüklem

O: Özne

Lakin: CDU

“Burda zorlu avratlar var değil mi?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Burda zorlu avratlar var değil mi?”

Var değil mi: Yüklem

Zorlu avratlar: Özne

Burda: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

93. Kâtip, “Ne o?” dedi. (ss.68)

Dedi: Yüklem

Kâtip: Özne

“Ne o”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne o”

Ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

94. Kalın kemikli, iriyarı ama kupkuru biri, “Donuyok,” diye tekrarladı. (ss.68)

Tekrarladı: Yüklem

O: Özne

Kalın kemikli, iriyarı ama kupkuru biri: Belirtisiz Nesne

“Donuyok,” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Donuyok”

Donuyok: Yüklem

Biz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

95. “Donuyok,” diye tekrarladı. (ss.68)

Tekrarladı: Yüklem

O: Özne

“Donuyok,” diye: Zarf Tümlenci

Yan cümle: “Donuyok”

Donuyok: Yüklem

Biz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümlenci konumundadır.)

96. “Donuyoruz,” dedi. (ss.68)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Donuyoruz,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Donuyoruz,”

Donuyoruz: Yüklem

Biz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

97. “Bunlar yeni geldi,” dedi. (ss.69)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Bunlar yeni geldi,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bunlar yeni geldi,”

Geldi: Yüklem

Bunlar: Özne

Yeni: Zarf Tümlenci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

98. Irgatbaşı, “Sırırtma,” dedi. (ss.70)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Sırtma,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sırtma,”

Sırtma: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

99. Hasan, “Anladım,” dedi. (ss.70)

Dedi: Yüklem

Hasan: Özne

“Anladım,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Anladım,”

Anladım: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

100. Topaldan ses çıkmayınca, “Öyle mi Topal Ağa?” dedi. (ss.72)

Dedi: Yüklem

Topaldan ses çıkmayınca: Zart Tümlenci

“Öyle mi Topal Ağa?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Öyle mi Topal Ağa?”

Öyle mi: Yüklem

O: Özne

Topal Ağa: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

101. “Ne yapayım kardaş?” dedi Yusuf. (ss.80)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Ne yapayım kardaş?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne yapayım kardaş?”

Ne yapayım: Yüklem

Ben: Özne

Kardaş: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

102. Arkadaşlarına da “Hastalandım!” dese. (ss.81)

Dese: Yüklem

O: Özne

Arkadaşlarına da: Dolaylı Tümleç

“Hastalandım!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hastalandım!”

Hastalandım: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

103. “Vallaha ne bileyim Topal Ağa,” dedi. (ss.83)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Vallaha ne bileyim Topal Ağa,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Vallaha ne bileyim Topal Ağa,”

Ne bileyim: Yüklem

Ben: Özne

Topal Ağa: CDU

Vallaha: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

104. Bu arada soluğunun pis pis kokmasına dikkat ederek, “Kendini üşütmüşsün,” dedi.
(ss.83)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Bu arada: Zarf Tümleci

Soluğunun pis pis kokmasına dikkat ederek: Zarf Tümleci

“Kendini üşütmüşsün,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kendini üşütmüşsün,”

Üşütmüşsün: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

105. “Sağ ol,” dedi. (ss.83)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Sağ ol,”: Yüklem

Yan cümle: “Sağ ol,”

Sağ ol: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

106. İflahsızın Yusuf sigarasının dibinden üst üste duman alıp dumanı da tavana üfledikten sonra devrilip yatarken, “Allah iyilik versin,” dedi. (ss.85)

Dedi: Yüklem

İflahsızın Yusuf: Özne

Sigarasının dibinden üst üste duman alıp dumanı da tavana üfledikten sonra devrilip yatarken: Zarf Tümleci

“Allah iyilik versin,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Allah iyilik versin,”

Versin: Yüklem

Allah: Özne

İyilik: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

107. Bir gece yarısı işbaşı için çıktıklarında Yusuf, “Beri bak Ali,” dedi. (ss.85)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

Bir gece yarısı işbaşı için çıktıklarında: Zarf Tümleci

“Beri bak Ali,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Beri bak Ali,”

Bak: Yüklem

Ali: Özne

Beri: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

108. “Doğru,” dedi Ali. (ss.85)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Doğru,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru,”

Doğru: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

109. “Edeliim,” dedi. (ss.86)

Dedi: Yükleme

O: Özne

“Edeliim,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Edeliim,”

Edeliim: Yükleme

Biz: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

110. Ali “Gidelim be Yusuf,” dedi. (ss.87)

Dedi: Yükleme

Ali: Yükleme

“Gidelim be Yusuf,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gidelim be Yusuf,”

Gidelim: Yükleme

Biz: Özne

Be Yusuf: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

111. Yusuf'la Ali'yi görünce, içerlemiş numarası yaparak, "Gelin buraya," diye bağırdı.
(ss.87)

Bağırdı: Yüklem

O: Özne

Yusuf'la Ali'yi görünce: Zarf Tümleci

İçerlemiş numarası yaparak, "Gelin buraya," diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: "Gelin buraya,"

Gelin: Yüklem

Siz: Özne

Buraya: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

112. Beşer liralarmı kaşla göz arasında cebine indirdikten sonra, sesli sesli, çevreye duyurarak, "Eksik filan değil," dedi. (ss.87)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Beşer liralarmı kaşla göz arasında cebine indirdikten sonra: Zarf Tümleci

Sesli sesli, çevreye duyurarak: Zarf Tümleci

"Eksik filan değil,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Eksik filan değil,"

Değil: Yüklem

O: Özne

Eksik filan: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

113. Çırçırların önüne gelince, Yusuf, "Berri bak Ali," diye durdu. (ss.87)

Durdu: Yüklem

Yusuf: Özne

Çırcırların önüne gelince: Zarf Tümleci

“Beri bak Ali,” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Beri bak Ali,”

Bak: Yüklem

Ali: Özne

Beri: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

114. “Gel ardımdan!” dedi Yusuf. (ss.87)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Gel ardımdan,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gel ardımdan,”

Gel: Yüklem

Sen: Özne

Ardımdan: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

115. “Yaşsa Yusuf,” dedi. (ss.88)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Yaşsa Yusuf,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yaşsa Yusuf,”

Yaşsa: Yüklem

Sen: Özne

Yusuf: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

116. Yusuf, “Ağamıza diyeceklerimiz var,” dedi. (ss.88)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Ağamıza diyeceklerimiz var,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ağamıza diyeceklerimiz var,”

Var: Yüklem

Ağamıza diyeceklerimiz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

117. “Bu fabrikanın sahibi bizim hemşerimiz olur,” dedi. (ss.88)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Bu fabrikanın sahibi bizim hemşerimiz olur,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bu fabrikanın sahibi bizim hemşerimiz olur,”

Olur: Yüklem

Bu fabrikanın sahibi: Özne

Bizim hemşerimiz: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

118. “İrgatbaşı paramızı kesti,” dedi. (ss.88)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“İrgatbaşı paramızı kesti,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İrgatbaşı paramızı kesti,”

Kesti: Yüklem

İrgatbaşı: Özne

Paramızı: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

119. “Kesti vallaha,” dedi Yusuf. (ss.89)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Kesti vallaha,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kesti vallaha,”

Kesti: Yüklem

O: Özne

Vallaha: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

120. “Haklısınız,” dedi. (ss.89)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Haklısınız,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Haklısınız,”

Haklısınız: Yüklem

Siz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

118. “Sen hemşerimiz değilsin ki!” dedi. (ss.90)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Sen hemşerimiz değilsin ki!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sen hemşerimiz değilsin ki!”

Değilsin: Yüklem

Sen: Özne

Hemşerimiz: Belirtisiz Nesne

Ki: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

119. “Doğru,” dedi Yusuf. (ss.90)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Doğru,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru,”

Doğru: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

120. Yusuf yine, “Doğru,” dedi. (ss.90)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Yüklem

Yine: Zarf Tümlenci

“Doğru,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru,”

Doğru: Y¼klem

O: ¼zne

(Yan c¼mle temel c¼mlenin nesnesi konumundadır.)

121. Odacı not ettiği defteri katlayıp cebine sokarken “Alın zarflarınızı,” dedi. (ss.90)

Dedi: Y¼klem

Odacı: ¼zne

Not ettiği defteri katlayıp cebine sokarken: Zarf T¼mleci

“Alın zarflarınızı,”: Belirtisiz Nesne

Yan c¼mle: “Alın zarflarınızı,”

Alın: Y¼klem

Siz: ¼zne

Zarflarınızı: Belirtisiz Nesne

(Yan c¼mle temel c¼mlenin nesnesi konumundadır.)

122. Sen sen ol Şehir adamının yanında hımbıl durma derdi. (ss.91)

Derdi: Y¼klem

O: ¼zne

Sen sen ol Şehir adamının yanında hımbıl durma: Belirtisiz Nesne

Yan c¼mle: Sen sen ol Şehir adamının yanında hımbıl durma

Durma: Y¼klem

Sen: ¼zne

Hımbıl: Zarf T¼mleci

Şehir adamının yanında: Dolaylı T¼mleç

Sen sen ol: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

123. Yolda Yusuf, “Adam delinmedik kabağa girmeli!” dedi. (ss.91)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

Yolda: Dolaylı Tümleç

“Adam delinmedik kabağa girmeli!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Adam delinmedik kabağa girmeli!”

Girmeli: Yüklem

Adam: Özne

Delinmedik kabağa: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

124. Kireç kesilen ırgatbaşı, “Yalan,” dedi. (ss.92)

Dedi: Yüklem

Kireç kesilen ırgatbaşı: Özne

“Yalan,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yalan,”

Yalan: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

125. Irgatbaşı, “Akşama gel Cumali’nin kahveye,” dedi. (ss.93)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Akşama gel Cumali’nin kahveye,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Akşama gel Cumali’nin kahveye,”

Gel: Yüklem

Sen: Özne

Cumali’nin kahveye: Dolaylı Tümleç

Akşama: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

126. “Yaklaşın pakayum,” dedi. (ss.93)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Yaklaşın pakayum,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yaklaşın pakayum,”

Yaklaşın pakayum: Yüklem

Siz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

127. Yusuf, “Biz mi?” dedi. (ss.94)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Biz mi?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Biz mi?”

Biz mi: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

128. Yusuf, “Ne dersin?” demek isteyerek baktı Ali’ye. (ss.94)

Baktı: Yükleme

Yusuf: Özne

Ali'ye: Dolaylı Tümleç

“Ne dersin?” demek isteyerek: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Ne dersin?”

Ne dersin: Yükleme

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

129. “Efendiye bir laf verin,” dedi. (ss.95)

Dedi: Yükleme

O: Özne

“Efendiye bir laf verin,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Efendiye bir laf verin,”

Verin: Yükleme

Siz: Özne

Bir laf: Belirtisiz Nesne

Efendiye: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

130. “Yusuf bensiz gitmez,” dedi. (ss.95)

Dedi: Yükleme

O: Özne

“Yusuf bensiz gitmez,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yusuf bensiz gitmez,”

Gitmez: Yükleme

Yusuf: Yüklem

Bensiz: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

131. Yusuf, “Düşünelim,” dedi. (ss.95)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Düşünelim,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Düşünelim,”

Düşünelim: Yüklem

Biz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

132. Yusuf, “Bana ne hemşeriden?,” dedi. (ss.95)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Bana ne hemşeriden?,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bana ne hemşeriden?”

Bana ne: Yüklem

O: Özne

Hemşeriden: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

133. “O zaman da sen bana bırak,” dedi. (ss.96)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“O zaman da sen bana bırak,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “O zaman da sen bana bırak,”

Bırak: Yüklem

Sen: Özne

O zaman: Zarf Tümlenci

Bana: Belirtili Nesne

Da: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

134. Ali, “Ört ört,” dedi. (ss.97)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Ört ört,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ört ört,”

Ört ört: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

135. “Beri bakın,” dedi. (ss.97)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Beri bakın,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Beri bakın,”

Bakın: Yüklem

Siz: Özne

Beri: Dolaylı Tümluç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

136. Yusuf, “Tükenir tükenir,” dedi. (ss.97)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne:

“Tükenir tükenir,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Tükenir tükenir,”

Tükenir tükenir: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

137. Köse Topal, “O ne?” dedi. (ss.98)

Dedi: Yüklem

Köse Topal: Özne

“O ne?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “O ne?”

Ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

138. Yusuf hınçla, “Gel ardımdan,” dedi. (ss.100)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

Hınçla: Zarf Tümleci

“Gel ardımdan,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gel ardımdan,”

Gel: Yüklem

Sen: Özne

Ardımdan: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

139. Kapıcıya, “At bunları dışarı,” dedi. (ss.101)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Kapıcıya: Dolaylı Tümleç

“At bunları dışarı,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “At bunları dışarı,”

At: Yüklem

Sen: Özne

Bunları: Belirtili Nesne

Dışarı: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

140. Hemşerinin kötüsü kötü olur dedi.(ss.101)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Hemşerinin Kötüsü kötü olur: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Hemşerinin kötüsü kötü olur

Olur: Yüklem

Hemşerinin kötüsü kötü: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

141. İflahsızın Yusuf, “Çalışacağız,” dedi. (ss.103)

Dedi: Yüklem

İflahsızın Yusuf: Özne

“Çalışacağız,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Çalışacağız,”

Çalışacağız: Yüklem

Biz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

142. “Çalışacaksınız ama,” dedi. (ss.103)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Çalışacaksınız ama,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Çalışacaksınız ama,”

Çalışacaksınız: Yüklem

Siz: Özne

Ama: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

143. Yusuf, “Yok mu?” diye mırıldandı. (ss.103)

Mırıldandı: Yüklem

Yusuf: Özne

“Yok mu?” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Yok mu?”

Yok mu: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

144. Yusuf, “Yok mu,” diye mırıldandı. (ss.103)

Mırıldandı: Yüklem

Yusuf: Özne

“Yok mu,” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Yok mu,”

Yok mu: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

145. Yusuf’la Ali’yi gösteren taşeron, “Bu adamlara iş ver,” dedi. (ss.104)

Dedi: Yüklem

Yusuf’la Ali’yi gösteren taşeron: Özne

“Bu adamlara iş ver,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bu adamlara iş ver,”

Ver: Yüklem

Sen: Özne

Bu adamlara: Dolaylı Tümleç

İş: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

146. Amele çavuşu, “Burada yatacaksınız,” dedi. (ss.104)

Dedi: Yüklem

Amele çavuşu: Özne

“Burada yatacaksınız,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Burada yatacaksınız,”

Yatacaksınız: Yüklem

Siz: Özne

Burada: Dolaylı tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

147. “O var ya o? Ömer Zorlu derler ona!” dedi. (ss.104)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“O var ya o? Ömer Zorlu derler ona!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ona Ömer Zorlu derler ona!”

Derler: Yüklem

Onlar: Özne

Ömer Zorlu: Belirtisiz Nesne

Ona: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

148. Yusuf “Kesiştik,” dedi. (ss.105)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Kesiştik,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kesiştik,”

Kesiştik: Yüklem

Biz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

149. Amele çavuşu az olduğunu bildiği halde “İyi” diye başını salladı. (ss.105)

Başını salladı: Yüklem

Amele çavuşu: Özne

Az olduğunu bildiği halde: Zarf Tümleci

“İyi, ”diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “İyi,”

İyi: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

150. Yusuf, “ Beyaz lengerlinin adı taşeron mu?” diye sordu. (ss.105)

Sordu: Yüklem

Yusuf: Özne

“Beyaz lengerlinin adı taşeron mu?” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Beyaz lengerlinin adı taşeron mu?”

Taşeron mu: Yüklem

Beyaz lengerlinin adı: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

151. Amele çavuşu, “Nasıl?” dedi. (ss.105)

Dedi: Yüklem

Amele çavuşu: Özne

“Nasıl?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Nasıl?”

Nasıl: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

152. “Babamızın oğlu değilsin ya!” dedi. (ss.105)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Babamızın oğlu değilsin ya!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Babamızın oğlu değilsin ya!”

Değilsin: Yüklem

Sen: Özne

Babamızın oğlu: Belirtisiz Nesne

Ya: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

153. Yolda Ali, “Onu bunu ne yapacan arkadaş,” dedi. (ss.106)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

Yolda: Dolaylı Tümleç

“Onu bunu ne yapacan arkadaş,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Onu bunu ne yapacan arkadaş,”

Ne yapacan: Yüklem

Sen: Özne

Onu bunu: Belirtili Nesne

Arkadaş: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

154. Yusuf isteksizlikle, “Oldu,” dedi. (ss.106)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

İsteksizlikle: Zarf Tümleci

“Oldu,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Oldu,”

Oldu: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

155. “Ölür,” dedi. (ss.107)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ölür,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ölür,”

Ölür: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

156. Köse Topal, “Demek hemşeriliğiniz bu kadardı?” dedi. (ss.107)

Dedi: Yüklem

Köse Topal: Özne

“Demek hemşeriliğiniz bu kadardı?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Demek hemşeriliğiniz bu kadardı?”

Bu kadardı: Yüklem

Hemşeriliğiniz: Özne

Demek: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

157. Yusuf, “Ne yapalım emmi?” diye yere sümküdü. (ss.107)

Sümküdü: Yüklem

Yusuf: Özne

Yere: Dolaylı Tümleç

“Ne yapalım emmi?” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Ne yapalım emmi?”

Ne yapalım: Yüklem

Biz: Özne

Emmi: CDU

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

158. “Varın sağlıcakla gidin kardaşlar,” dedi. (ss.108)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Varın sağlıcakla gidin kardaşlar,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Varın sağlıcakla gidin kardaşlar,”

Gidin: Yüklem

Siz: Özne

Varın sağlıcakla: Zarf Tümleci

Kardaşlar: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

159. “Niye,” dedi. (ss.108)

Dedi: Yükleme

O: Özne

“Niye, ”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Niye,”

Niye: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

160. “Bağırma, eğri dininden başlarım ha!” dedi. (ss.109)

Dedi: Yükleme

O: Özne

“Bağırma, eğri dininden başlarım ha! ”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bağırma, eğri dininden başlarım ha!”

Bağırma: Yükleme

Sen: Özne

Başlarım: Yükleme

Ben: Özne

Eğri dininden: Dolaylı Tümleç

Ha: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

161. Omuzunun dürtülmesine huylanan Topal, “Omuzumu ne dürtüyon?” dedi. (ss.111)

Dedi: Yükleme

Omuzunun dürtülmesinden huylanan Topal: Özne

“Omuzumu ne dürtüyon? ”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Omuzumu ne dürtüyon?”

Ne dürtüyon: Yüklem

Sen: Özne

Omuzumu: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

162. Hasan, “Topal Ağa öyle mi?,” dedi. (ss.112)

Dedi: Yüklem

Hasan: Özne

“Topal Ağa öyle mi?,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Topal Ağa öyle mi?,”

Öyle mi: Yüklem

Topal Ağa: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

163. “Ona Köse Topal demişler aslanım,” dedi. (ss.112)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ona Köse Topal demişler aslanım,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ona Köse Topal demişler aslanım,”

Demişler: Yüklem

Onlar: Özne

Ona: Dolaylı Tümleç

Köse Topal: Belirtisiz Nesne

Aslanım: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

164. Hidayet'in oğlu uçkuru dişiyle çözdükten sonra, "Tutun bana," dedi. (ss.114)

Dedi: Yüklem

Hidayet'in oğlu: Özne

Uçkuru dişiyle çözdükten sonra: Zarf Tümleci

"Tutun bana,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Tutun bana,"

Tutun: Yüklem

Sen: Özne

Bana: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

165. "Kalk kardaş," dedi. (ss.115)

Dedi: Yüklem

O:Özne

"Kalk kardaş,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Kalk kardaş,"

Kalk: Yüklem

Sen: Özne

Kardaş: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

166. "Niye?" dedi Pehlivan Ali. (ss.116)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

"Niye?": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Niye?"

Niye: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

167. “Aslan avradım benim,” dedi. (ss.119)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Aslan avradım benim,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Aslan avradım benim,”

Aslan avradım benim: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

168. “Daha on altısında yokmuş...” diye geçirdi. (ss.119)

Geçirdi: Yüklem

“Daha on altısında yokmuş...” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Daha on altısında yokmuş...”

Yokmuş: Yüklem

O: Özne

Daha on altısında: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

169. Fatma rastıklı, incecik kaşlarını çatarak, çalımlı çalımlı, “Ömer nerde?” dedi.
(ss.120)

Dedi: Yüklem

Fatma: Özne

Rastıklı, incecik kaşlarını çatarak, çalımılı çalımılı: Zarf Tümleci

“Ömer nerde,,: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ömer nerde,,”

Nerde: Yüklem

Ömer: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

170. Kadın ters ters baktıktan sonra, “Çalımına işeyim,,” dedi. (ss.121)

Dedi: Yüklem

Kadın: Özne

Ters ters baktıktan sonra: Zarf Tümleci

“Çalımına işeyim,,: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Çalımına işeyim,,”

İşeyim: Yüklem

Ben: Özne

Çalımına: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

171. Neden sonra, “Hayriye’yle ne konuşuyordunuz?” diye sordu. (ss.121)

Sordu: Yüklem

O: Özne

“Hayriye’yle ne konuşuyordunuz?” diye: Zarf Tümleci

Neden sonra: CDU

Yan cümle: “Hayriye’yle ne konuşuyordunuz?”

Ne konuşuyordunuz: Yüklem

Siz: Özne

Hayriye'yle: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

172. Kadın çalımla, "Para ver," dedi. (ss.122)

Dedi: Yüklem

Kadın: Özne

Çalımla: Zarf Tümleci

"Para ver,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Para ver,"

Ver: Yüklem

Sen: Özne

Para: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

173. Ömer, "Doğru," dedi. (ss.123)

Dedi: Yüklem

Ömer: Özne

"Doğru,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Doğru,"

Doğru: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

174. Amele çavuşu kışkırtmak için, "Davran Ömer," dedi. (ss.123)

Dedi: Yüklem

Amele çavuşu: Özne

Kıskırtmak için: Dolaylı Tümleci

“Davran Ömer,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Davran Ömer,”

Davran: Yüklem

Sen: Özne

Ömer: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

175. “Vermez,” dedi çavuş. (ss.123)

Dedi: Yüklem

Çavuş: Özne

“Vermez,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Vermez,”

Vermez: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

176. Amele çavuşu, “Bul buluştur,” dedi. (ss.124)

Dedi: Yüklem

Amele çavuşu: Özne

“Bul buluştur,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bul buluştur,”

Bul buluştur: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

177. “Ömer’den para istedi!” dedi. (ss.124)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ömer’den para istedi!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ömer’den para istedi!”

İstedi: Yüklem

O: Özne

Ömer’den: Dolaylı Tümleç

Para: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

178. Taşeron ısrarı büsbütün arttırınca, “Yahu sen deli misin Rıza?” dedi. (ss.126)

Dedi: Yüklem

Taşeron: Özne

İsrarı büsbütün arttırınca: Zarf Tümleci

“Yahu sen deli misin Rıza?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yahu sen deli misin Rıza?”

Deli misin: Yüklem

Sen: Özne

Rıza: CDU

Yahu: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

179. Taşeron memnun, “Kolay,” dedi. (ss.126)

Dedi: Yüklem

Taşeron: Özne

Memnun: Zarf Tümleci

“Kolay,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kolay,”

Kolay: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

180. Gözleri hep pencereden dışarda, omuz silktikten sonra, “Kendin pişir,” dedi.
(ss.127)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Gözleri hep pencereden dışarda: Zarf Tümleci

Omuz silktikten sonra: Zarf Tümleci

“Kendin pişir,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kendin pişir,”

Pişir: Yüklem

Kendin: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

181. “Neşat Bey geldi,” dedi. (ss.127)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Neşat Bey geldi,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Neşat Bey geldi

Geldi: Yüklem

Neşat Bey: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

182. Şoför, “Niye hasbi geçiyorsun?” dedi. (ss.127)

Dedi: Yüklem

Şoför: Özne

“Niye hasbi geçiyorsun?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Niye hasbi geçiyorsun?”

Niye hasbi geçiyorsun: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

183. Alsın canımı diyor. (ss.127)

Diyor: Yüklem

O: Özne

Alsın canımı: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Alsın canımı

Alsın: Yüklem

O: Özne

Canımı: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

184. Yine de, “Amaaaan deli,” dedi. (ss.128)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Yine de: Zarf Tümleci

“Amaaaan deli,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Amaaaan deli,”

Deli: Yüklem

O: Özne

Amaaaan: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

185. Öfkeyle, “Bırak kolumu,” diye bağırdı. (ss.128)

Bağırdı: Yüklem

O: Özne

Öfkeyle: Zarf Tümleci

“Bırak kolumu,” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Bırak kolumu,”

Bırak: Yüklem

Sen: Özne

Kolumu: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

186. Kadın, “Ne o?” dedi. (ss.129)

Dedi: Yüklem

Kadın: Özne

“Ne o?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne o?”

Ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

187. “Pis,” dedi.(ss.130)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Pis,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Pis,”

Pis: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

188. Ömer’in karısı, “Koparamadım,” dedi. (ss.130)

Dedi: Yüklem

Ömer’in karısı: Özne

“Koparamadım,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Koparamadım,”

Koparamadım: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

189. “Ne svyorsun oğlum?” dedi Durmuş. (ss.131)

Dedi: Yüklem

Durmuş: Özne

“Ne svyorsun oğlum?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne svyorsun oğlum?”

Ne svyorsun: Yüklem

Sen: Özne

Oğlum: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

190. İflahsızın Yusuf, “Beyaz lengerli var ya, beyaz lengerli?” dedi. (ss.132)

Dedi: Yüklem

İflahsızın Yusuf: Özne

“Beyaz lengerli var ya, beyaz lengerli?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Beyaz lengerli var ya, beyaz lengerli?”

Var: Yüklem

Beyaz lengerli: Özne

Beyaz lengerli: CDU

Ya: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

191. “Ütüldük yine,” dedi. (ss.133)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ütüldük yine,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ütüldük yine,”

Ütüldük: Yüklem

Biz: Özne

Yine: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

192. Ömer, “Para günü verirdim,” dedi. (ss.134)

Dedi: Yüklem

Ömer: Özne

“Para günü verirdim,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Para günü verirdim,”

Verirdim: Yüklem

Ben: Özne

Para günü: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

193. Ömer, “Para gününe de bırakmam. Topal’ı ütünce hemen verirdim!” dedi. (ss.134)

Dedi: Yüklem

Ömer: Özne

“Para gününe de bırakmam. Topal’ı ütünce hemen verirdim!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Para gününe de bırakmam. Topal’ı ütünce hemen verirdim!”

Verirdim: Yüklem

Ben: Özne

Topal’ı ütünce: Zarf Tümleci

Hemen: Zarf Tümleci

Bırakmam: Yüklem

Ben: Özne

Para gününe de: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

194. “İsterse Arabı gülmesin!” diye geçirdi. (ss.135)

Geçirdi: Yüklem

O: Özne

“İsterse Arabı gülmesin!” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “İsterse Arabı gülmesin!”

(*Yan cümle şartlı birleşik cümledir.*)

Gülmesin: Yüklem

Arabı: Özne

İsterse: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

195. “Ütüldük,” dedi. (ss.135)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ütüldük,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ütüldük,”

Ütüldük: Yüklem

Biz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

196. “Zarar yok kardaş, ”dedi Ali. (ss.135)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Zarar yok kardaş,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Zarar yok kardaş,”

Yok: Yüklem

Zarar: Özne

Kardaş: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

197. “Sus,” dedi. (ss.137)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Sus, ”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sus, ”

Sus: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

198. Pehlivan Ali, “Beyaz lengerli var ya, ” dedi, “beyaz lengerli ?” (ss.138)

Pehlivan Ali, “Beyaz lengerli var ya, ” dedi.

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Beyaz lengerli var ya, ”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Beyaz lengerli var ya, ”

Var: Yüklem

Beyaz lengerli: Özne

Ya: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

199. Yusuf hiçbir Şey anlamadan, “Niye, ” dedi. (ss.138)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

Hiçbir Şey anlamadan: Zarf Tümleci

“Niye, ”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Niye, ”

Niye: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

200. Yusuf baktı ki Ali'den hayır yok, “Kendi düşen ağlamaz,” dedi “Ne halin varsa gör.” (ss.139)

Yusuf Ali'den hayır gelmeyeceğini anlayınca, “ Kendi düşen ağlamaz, ne halin varsa gör.” dedi.

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

Ali'den hayır gelmeyeceğini anlayınca: Zarf Tümlenci

“ Kendi düşen ağlamaz, ne halin varsa gör.”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “ Kendi düşen ağlamaz, ne halin varsa gör.”

Gör: Yüklem

Sen: Özne

Ne halin varsa: Belirtisiz Nesne

Ağlamaz: Yüklem

Kendi düşen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

201. Sık sık, “Ya olmalı insan,” dedi, “Vermeli canını insan için, yahut etmemeli kalabalık dünyamıza!” (ss.140)

Sık sık, “İnsan canını insan için vermeli, yahut dünyamıza kalabalık etmemeli!” dedi.

Dedi: Yüklem

O: Özne

Sık sık: Zarf Tümlenci

“İnsan canını insan için vermeli, yahut dünyamıza kalabalık etmemeli!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İnsan ya canını insan için vermeli, ya da dünyamıza kalabalık etmemeli!”

Ya canını insan için vermeli, ya da dünyamıza kalabalık etmemeli: Yüklem

İnsan: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

202. “Hiç,” dedi Ali. (ss.140)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Hiç,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hiç,”

Hiç: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

203. Sonra kahırlı kahırlı, “Hiç usta,” dedi. (ss.141)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Sonra: Zarf Tümleci

Kahırlı kahırlı: Zarf Tümleci

“Hiç usta,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hiç usta,”

Hiç: Yüklem

O: Özne

Usta: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

204. “Dolaşırım yirmi beş yıldır gurbette,” dedi. (ss.142)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Dolaşırım yirmi beş yıldır gurbette,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Dolaşırım yirmi beş yıldır gurbette,”

Dolaşırım: Yüklem

Ben: Özne

Yirmi beş yıldır: Zarf Tümleci

Gurbette: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

205. Beton ameleşi Laz Ali, “Allah de yavrum,” dedi. (ss.143)

Dedi: Yüklem

Beton ameleşi Laz Ali: Özne

“Allah de yavrum,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Allah de yavrum,”

De: Yüklem

Sen: Özne

Allah: Belirtisiz Nesne

Yavrum: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

206. “Beş lira verir, yedi buçuk lira alırım!” dedi. (ss.143)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Beş lira verir, yedi buçuk lira alırım!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Beş lira verir, yedi buçuk lira alırım!”

Alırım: Yüklem

Ben: Özne

Yedi buçuk lira: Belirtisiz Nesne

Verir: Yüklem

Ben: Özne

Beş lira: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

207. “Üşüyorum,” dedi. (ss.144)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Üşüyorum,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Üşüyorum,”

Üşüyorum: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

208. Laz Ali, “Gitti mi?” diye sordu. (ss.144)

Sordu: Yüklem

Laz Ali: Özne

“Gitti mi?” diye: Zarf Tümlenci

Yan cümle: “Gitti mi?”

Gitti mi: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin zarf tümlenci konumundadır.)

209. “O Süleyman kuşdilini bilirdi,” dedi. (ss.146)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“O Süleyman kuşdilini bilirdi,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “O Süleyman kuşdilini bilirdi,”

Bilirdi: Yüklem

O Süleyman: Özne

Kuşdilini: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

210. Ali, “Amele çavuşu da huylanıyor,” dedi. (ss.148)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Amele çavuşu da huylanıyor,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Amele çavuşu da huylanıyor,”

Huylanıyor: Yüklem

Amele çavuşu: Özne

Da: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

211. Sana hükümet nikahı kıydırırım diyor. (ss.149)

Diyor: Yüklem

O: Özne

Sana hükümet nikahı kıydırırım: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Sana hükümet nikahı kıydırırım

Kıydırırım: Yüklem

Ben: Özne

Sana: Dolaylı Tümleç

Hükümet nikahı: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

212. Titreyen sesiyle, “Var,” dedi. (ss.150)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Titreyen sesiyle: Zarf Tümleci

“Var,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Var,”

Var: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

213. “Ne o?” dedi. (ss.150)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ne o?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne o?”

Ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

214. Bir ara, “Fatma ver,” dedi. (ss.151)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Bir ara: Zarf Tümleci

“Fatma ver,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Fatma ver,”

Ver: Yüklem

O: Özne

Fatma: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

215. “Pis,” dedi. (ss.153)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Pis,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Pis,”

Pis: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

216. “Yat Ali,” dedi. (ss.153)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Yat Ali,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yat Ali,”

Yat: Yüklem

Ali: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

217. Ali, “Ver,” dedi. (ss.153)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Ver,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ver,”

Ver: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

218. Ömer’in karısı sinirli sinirli, “Biz gidiyoruz,” dedi. (ss.154)

Dedi: Yüklem

Ömer’in karısı: Özne

Sinirli sinirli: Zarf Tümleci

“Biz gidiyoruz,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Biz gidiyoruz,”

Gidiyoruz: Yüklem

Biz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

219. Neden sonra, “Yalansın,” dedi. (ss.157)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Neden sonra: CDU

“Yalansın,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yalansın,”

Yalansın: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

220. “Vebalin, günahın boynunda kalsın,” dedi kadın. (ss.157)

Dedi: Yüklem

Kadın: Özne

“Vebalin, günahın boynunda kalsın,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Vebalin, günahın boynunda kalsın,”

Kalsın: Yüklem

Vebalin, günahın: Özne

Boynunda: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

221. “Şu lambayı az daha kıs,” dedi. (ss.157)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Şu lambayı az daha kıs,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Şu lambayı az daha kıs,”

Kıs: Yüklem

Şu lambayı: Özne

Az daha: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

222. “Doğru dur,” dedi kadın. (ss.157)

Dedi: Yüklem

Kadın: Özne

“Doğru dur,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru dur,”

Dur: Yükleme

Sen: Özne

Doğru: Zarf Tümlenci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

223. Ali yorganı tepesine çekince, Fatma, “Kim ooo?” dedi uykulu uykulu. (ss.158)

Dedi: Yükleme

Fatma: Özne

Ali yorganı tepesine çekince: Zarf Tümlenci

Uykulu uykulu: Zarf Tümlenci

“Kim ooo?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kim ooo?”

Kim: Yükleme

Ooo: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

224. “Dert,” dedi Fatma. (ss.158)

Dedi: Yükleme

Fatma: Özne

“Dert,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Dert,”

Dert: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

225. “Yeter,” dedi Fatma. (ss.159)

Dedi: Yüklem

Fatma: Özne

“Yeter,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yeter,”

Yeter: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

226. “Ağzına iti sığırırım ha,” dedi. (ss.159)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ağzına iti sığırırım ha,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ağzına iti sığırırım ha,”

Sığırırım: Yüklem

Ben: Özne

İti: Belirtili Nesne

Ağzına: Dolaylı Tümleç

Ha: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

227. “Fatma dön bana,” dedi usullacık. (ss.161)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Usullacık: Zarf Tümleci

“Fatma dön bana,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Fatma dön bana,”

Dön: Yüklem

Fatma: Özne

Bana: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

228. Fatma, “Dert,” dedi. (ss.161)

Dedi: Yüklem

Fatma: Özne

“Dert,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Dert,”

Dert: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

229. “Ben gidiyorum,” dedi. (ss.161)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ben gidiyorum,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ben gidiyorum,”

Gidiyorum: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

230. “Nasıl ağlamam,” dedi Yusuf. (ss.161)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Nasıl Ağlamam,”: Yüklem

Yan cümle: “Nasıl Ağlamam,”

Nasıl Ağlamam: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

231. “Aç gözünü,” dedi. (ss.162)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Aç gözünü,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Aç gözünü,”

Aç: Yüklem

Sen: Özne

Gözünü: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

232. Yere tüküren Hidayet’in oğlu tükürüğünü ayağıyla ezdikten sonra, “Diyor a, kulak asma...” dedi. (ss.162)

Dedi: Yüklem

Yere tüküren Hidayet’in oğlu: Özne

Tükürüğünü ayağıyla ezdikten sonra: Zarf Tümleci

“Diyor a, kulak asma...”: Belirtili Nesne

Yan cümle: “Diyor a, kulak asma...”

Diyor: Yüklem

O: Özne

Kulak asma: Yükleme

Sen: Özne

A: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

233. Yusuf, “Yalancı,” dedi. (ss.163)

Dedi: Yükleme

Yusuf: Özne

“Yalancı,”: Belirtili Nesne

Yan cümle: “Yalancı,”

Yalancı: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

234. Hidayet’in oğlu, “Hiç arayıp sormadınız fukarayı,” dedi. (ss.163)

Dedi: Yükleme

Hidayet’in oğlu: Özne

“Hiç arayıp sormadınız fukarayı,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hiç arayıp sormadınız fukarayı,”

Arayıp sormadınız: Yükleme

Siz: Özne

Fukarayı: Belirtili Nesne

Hiç: Zarf Tümlenci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

235. “Öyle mi,” dedi. (ss.165)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“yle mi,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “yle mi,”

Öyle mi: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

236. “remezsın,” dedi. (ss.165)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“remezsın,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “remezsın,”

remezsın: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

237. Hidayet’in oğlu, “yle mi kardaş,” dedi. (ss.165)

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

“yle mi kardaş,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “yle mi kardaş,”

Öyle mi: Yüklem

O: Özne

Kardaş: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

238. Yarım somonu alan Hidayet'in oğlu, "Eksik olma," dedi. (ss.166)

Dedi: Yüklem

Yarım somonu alan Hidayet'in oğlu: Özne

"Eksik olma,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Eksik olma,"

Eksik olma: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

239. "Doğru," dedi. (ss.166)

Dedi: Yüklem

"O: Özne

"Doğru,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Doğru,"

Doğru: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

240. Taşeronu, "Taşeronum," dedi. (ss.166)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Taşeronu: Dolaylı Tümleç

"Taşeronum,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Taşeronum,"

Taşeronum: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

241. “Taşeronum,” dedi. (ss.167)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Taşeronum,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Taşeronum,”

Taşeronum: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

242. Az beride sakız çiğnemekte olan Pehlivan Ali'nin Fatma'sına, “Vallaha bıçaklarım diyor,” dedi. (ss.171)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Az beride sakız çiğnemekte olan Pehlivan Ali'nin Fatma'sına: Dolaylı Tümleç

“Vallaha bıçaklarım diyor,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Vallaha bıçaklarım diyor,”

(Yan cümle iç içe birleşik cümledir)

Diyor: Yüklem

O: Özne

Vallaha bıçaklarım: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

243. Senem bacı göz kırparak, “Laf aramızda,” dedi, “Pehlivan Ali esas erin değilmiş,” (ss.171)

Senem bacı göz kırparak, “Laf aramızda, Pehlivan Ali esas erin değilmiş,” dedi.

Dedi: Yüklem

Senem bacı: Özne

Gz kırparak: Zarf Tümleci

“Laf aramızda, Pehlivan Ali esas erin değilmiş,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Laf aramızda, Pehlivan Ali esas erin değilmiş,”

Değilmiş: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

Esas erin: Belirtisiz Nesne

Laf aramızda: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

244. Fatma ağzındaki sakızı şişirip patlattıktan sonra, “yle bellesin o,” dedi. (ss.172)

Dedi: Yüklem

Fatma: Özne

Ağzındaki sakızı şişirip patlattıktan sonra: Zarf Tümleci

“yle bellesin o,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “yle bellesin o,”

Öyle bellesin: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

245. Erin demiş ki, onu elbet bir gün gözüm görür. (ss.173)

Erin, “Onu elbet bir gün gözüm görür.” dedi.

Dedi: Yüklem

Erin: Özne

“Onu elbet bir gün gözüm görür.”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Onu elbet bir gün gözüm görür.”

Görür: Yüklem

Gözüm: Özne

Onu: Belirtili Nesne

Elbet bir gün: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

246. Ağa dedi ki, bizim yeğen kitaplarını okuyor mu, dedi. (ss.174)

Ağa, “Bizim yeğen kitaplarını okuyor mu?” dedi.

Dedi: Yüklem

Ağa: Özne

“Bizim yeğen kitaplarını okuyor mu?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bizim yeğen kitaplarını okuyor mu?”

Okuyor mu: Yüklem

Bizim yeğen: Özne

Kitaplarını: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

247. Senem bacı gene de, “Hem ayıp hem de günah!” dedi. (ss.175)

Dedi: Yüklem

Senem bacı: Özne

Gene de: Zarf Tümleci

“Hem ayıp hem de günah!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hem ayıp hem de günah!”

Hem ayıp hem de günah: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

248. Bilal'in yüreği oynayarak, "Geliyor," dedi. (ss.175)

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

Yüreği oynayarak: Zarf Tümleci

"Geliyor,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Geliyor,"

Geliyor: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

249. Bilal'e bakmadan, "Seni bey çağırıyor," dedi. (ss.175)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Bilal'e bakmadan: Zarf Tümleci

"Seni bey çağırıyor,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Seni bey çağırıyor,"

Çağırıyor: Yüklem

Bey: Özne

Seni: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

250. Bilal, "Buyur bey," diye sokuldu. (ss.176)

Sokuldu: Yüklem

Bilal: Özne

“Buyur bey,” diye : Zarf Tümleci

Yan cümle: “Buyur bey,”

Buyur: Yüklem

Bey: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

251. “Neyse bey,” dedi. (ss.176)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Neyse bey,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Neyse bey,”

Neyse: Yüklem

O: Özne

Bey: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

252. Bey gözlerini çiftlik avlusunda gezdirdikten sonra, “Tosbağalar nerde?” diye sordu.
(ss.177)

Sordu: Yüklem

Bey: Özne

Gözlerini çiftlik avlusunda gezdirdikten sonra: Zarf Tümleci

“Tosbağalar nerde?” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Tosbağalar nerde?”

Nerde: Yüklem

Tosbağalar: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

253. Okuyor dedim. (ss.177)

Dedim: Yükleme

Ben: Özne

Okuyor: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Okuyor

Okuyor: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

254. Kitaptan başını tövbe kaldırmıyor dedim. (ss.177)

Dedim: Yükleme

Ben: Özne

Kitaptan başını tövbe kaldırmıyor: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Kitaptan başını tövbe kaldırmıyor

Kaldırmıyor: Yükleme

O: Özne

Kitaptan: Dolaylı Tümleş

Başını: Belirtili nesne

Tövbe: Zarf Tümleşci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

255. Belindeki palaskaya geçirili sarı meşin kılıfından kara, pırıl pırıl tabancasını çıkararak bey, şarjörü yoklarken, “ Yığ!” emrini verdi. (ss.177)

Emrini verdi: Yükleme

Belindeki palaskaya geçirili sarı meşin kılıfından kara, pırıl pırıl tabancasını çıkararak bey: Özne

Şarjörü yoklarken: Zarf Tümleşci

“Yığ!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yığ!”

Yığ: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

256. Tabancasını kılıfına sokan bey, “Göm,” dedi. (ss.178)

Dedi: Yüklem

Tabancasını kılıfına sokan bey: Özne

“Göm,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Göm,”

Göm: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

257. Bilal, “Ne o,” dedi. (ss.178)

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

“Ne o,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne o,”

Ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

258. Fatma, “Dert,” diye homurdandı. (ss.178)

Homurdandı: Yüklem

Fatma: Özne

“Dert,” diye: Zarf Tümlenci

Yan cümle: “Dert,”

Dert: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümlenci konumundadır.)

259. “Bunaydı,” dedi Bilal. (ss.178)

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

“Bunaydı,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bunaydı,”

Bunaydı: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

260. Bilal’e, “Acımadın mı,” diye sordu. (ss.179)

Sordu: Yüklem

Bilal’e: Özne

“Acımadın mı,” diye: Zarf Tümlenci

Yan cümle: “Acımadın mı,”

Acımadın mı: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümlenci konumundadır.)

261. Senem bacı onları yalnız bırakmak için tuvaletten yana gidince, Bilal, “Bey gidince görüşeceğiz,” dedi. (ss.180)

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

Senem bacı onları yalnız bırakmak için tuvaletten yana gidince: Zarf Tümleci

“Bey gidince görüşeceğiz,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bey gidince görüşeceğiz,”

Görüşeceğiz: Yüklem

Biz: Özne

Bey gidince: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

262. “Gidecek,” dedi. (ss.180)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Gidecek,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gidecek,”

Gidecek: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

263. “Ne güldün,” dedi Bilal. (ss.180)

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

“Ne güldün,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne güldün,”

Ne güldün: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

264. Neden sonra, “Ali bir kızıyor ki,” dedi. (ss.181)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Neden sonra: CDU

“Ali bir kızıyor ki,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ali bir kızıyor ki,”

Kızıyor: Yüklem

Ali: Özne

Bir: Zarf Tümleci

Ki: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

265. Ben de dedim ki, ayı dedim, sen kendi uçkuruna sahip ol dedim. (ss.181)

Ben de, “Ayı sen kendi uçkuruna sahip ol” dedim.

Dedim: Yüklem

Ben: Özne

“Ayı sen kendi uçkuruna sahip ol” : Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ayı sen kendi uçkuruna sahip ol”

Sahip ol: Yüklem

Sen: Özne

Kendi uçkuruna: Dolaylı Tümleç

Ayı: CDU

266. Beni çiftlikte koyuyorlarsa kötülüğüne değil ya dedim. (ss.181)

Dedim: Yüklem

Ben: Özne

Beni çiftlikte koyuyorlarsa kötülüğüne değil ya: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Beni çiftlikte koyuyorlarsa kötülüğüne değil ya

Beni kötülüğüne çiftlikte koymuyorlar.

Koymuyorlar: Yüklem

Onlar: Özne

Beni: Belirtili Nesne

Çiftlikte: Dolaylı Tümleç

Kötülüğüne: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

267. Ortalığı süpürüyorum, aşı maşı el atıyorum, kapları mapları yıkıyorum, dedim.
(ss.181)

Dedim: Yüklem

Ben: Özne

Ortalığı süpürüyorum, aşı maşı el atıyorum, kapları mapları yıkıyorum: Belirtisiz
Nesne

Yan cümle: Ortalığı süpürüyorum, aşı maşı el atıyorum, kapları mapları yıkıyorum.

Süpürüyorum: Yüklem

Ben: Özne

Ortalığı: Dolaylı Tümleç

El atıyorum: Yüklem

Ben: Özne

Aşı maşı: Dolaylı Tümleç

Yıkıyorum: Yüklem

Ben: Özne

Kapları mapları: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

268. Bilal, “Sen uyu,” diye körükledi. (ss.181)

Körükledi: Yüklem

Bilal: Özne

“Sen uyu,” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Sen uyu,”

Uyu: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

269. Bilal, “Gece bekleyeceğim ha,” dedi. (ss.183)

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

“Gece bekleyeceğim ha,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gece bekleyeceğim ha,”

Bekleyeceğim: Yüklem

Ben: Özne

Gece: Zarf Tümleci

Ha: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

270. Bilal, “Yerim,” dedi. (ss.184)

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

“Yerim,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yerim,”

Yerim: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

271. “Kız çıkarıp durma o dilini, Allah’ına kurban olurum senin kız!” dedi.(ss.184)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Kız çıkarıp durma o dilini, Allah’ına kurban olurum senin kız!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kız çıkarıp durma o dilini, Allah’ına kurban olurum senin kız,”

Çıkarıp durma: Yüklem

Sen: Özne

O dilini: Belirtili Nesne

Kız: CDU

Kurban olurum: Yüklem

Ben: Özne

Senin Allah’ına: Dolaylı Tümler

Kız: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

272. Senem Bacı haberi yokmuşçasına, “Ne o?” dedi. (ss.184)

Dedi: Yüklem

Senem Bacı: Özne

Haber yokmuşçasına: Zarf Tümler

“Ne o,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne o,”

Ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

273. “Hazır babam hazır,” dedi. (ss.185)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Hazır babam hazır,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hazır babam hazır,”

Hazır babam hazır: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

274. Aptal kızı, “Dert,” dedi. (ss.185)

Dedi: Yüklem

Aptal kızı: Özne

“Dert,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Dert,”

Dert: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

275. Aptal kızı, “O ne?” dedi. (ss.187)

Dedi: Yüklem

Aptal kızı: Özne

“O ne,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “O ne,”

Ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

276. Aptal kızı, “Gavur,” dedi. (ss.187)

Dedi: Yüklem

Aptal kızı: Özne

“Gavur,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gavur,”

Gavur: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

277. “Yerim,” dedi Ali. (ss.187)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Yerim,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yerim,”

Yerim: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

278. Titreyen sesiyle, “Kalk,” dedi. (ss.188)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Titreyen sesiyle: Zarf Tümleci

“Kalk,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kalk,”

Kalk: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

279. Hr’nn kocası dokuz yaşındaki kızına, “Geç ananın yerine,” dedi. (ss.189)

Dedi: Yüklem

Hr’nn kocası: Özne

Dokuz yaşındaki kızına: Dolaylı Tümleç

“Geç ananın yerine,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Geç ananın yerine,”

Geç: Yüklem

Sen: Özne

Ananın yerine: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

280. Aptal kızına, “Bilmiyor muyum?” dedi. (ss.190)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Aptal kızına: Dolaylı Tümleç

“Bilmiyor muyum?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bilmiyor muyum?”

Bilmiyor muyum: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

281. “Sonrası sağlığını,” dedi Ali çekinerek. (ss.191)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

Çekinerek: Zarf Tümleci

“Sonrası sağlığını,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sonrası sağlığını,”

Sağlığını: Yüklem

Sonrası: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

282. Beni kazmaya savacağı gün, avrat beni de götür dedi. (ss.191)

Dedi: Yüklem

Avrat: Özne

Beni kazmaya savacağı gün: Zarf Tümleci

Beni de götür: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Beni de götür

Götür: Yüklem

Sen: Özne

Beni de: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

283. Aptal kızı gözüne düşen kakülünü başının bir davranışıyla arkaya atarken, “O....u,” dedi. (ss.191)

Dedi: Yüklem

Aptal kızı: Özne

Gözüne düşen kakülünü başının bir davranışıyla arkaya atarken: Zarf Tümleci

“O....u,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “O....u,”

O....u: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

284. Haydar iştahla, “Ah bir çifte olmalı şimdi,” dedi. (ss.193)

Dedi: Yüklem

Haydar: Özne

İştahla: Zarf Tümleci

“Ah bir çifte olmalı şimdi,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ah bir çifte olmalı şimdi,”

Olmalı: Yüklem

Bir çifte: Özne

Şimdi: Zarf Tümleci

Ah: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

285. Haydar, “O beleş,” dedi. (ss.193)

Dedi: Yüklem

Haydar: Özne

“O beleş,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “O beleş,”

Beleş: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

286. Bilal, “Oğlum,” dedi. (ss.194)

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

“Oğlum,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Oğlum,”

Oğlum: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

287. “Oğlum!” diye bağırdı. (ss.194)

Bağırdı: Yüklem

O: Özne

“Oğlum!” diye: Zarf Tümlenci

Yan cümle: “Oğlum!”

Oğlum: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümlenci konumundadır.)

288. Aptal kızı, “Fukara,” dedi. (ss.194)

Dedi: Yüklem

Aptal kızı: Özne

“Fukara,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Fukara,”

Fukara: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

289. Irgatbaşı, “Senem Bacı pekmez içireydi bari ,” dedi. (ss.194)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Senem Bacı pekmez içireydi bari,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Senem Bacı pekmez içireydi bari,”

İçireydi: Yüklem

Senem bacı: Özne

Pekmez: Belirtisiz Nesne

Bari: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

290. Hâlâ Halo Cafer’in ardından bakmakta olan Bilal, “İçti,” dedi. (ss.194)

Dedi: Yüklem

Hâlâ Halo Cafer’in ardından bakmakta olan Bilal: Özne

“İçti,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İçti,”

İçti: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

291. Irgatbaşı, “Yaşasın ağamız!” dedi. (ss.194)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Yaşasın ağamız!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yaşasın ağamız!”

Yaşasın: Yüklem

Ağamız: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

292. Ter içinde Senem, elindeki paçavrayla terini silerken, “Ne o?” dedi. (ss.195)

Dedi: Yüklem

Ter içinde Senem: Özne

Elindeki paçavrayla terini silerken: Zarf Tümleci

“Ne o?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne o?”

Ne o: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

293. “Dert,” dedi Senem. (ss.195)

Dedi: Yüklem

Senem: Özne

“Dert,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Dert,”

Dert: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

294. “Avratlık,” dedi. (ss.195)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Avratlık,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Avratlık,”

Avratlık: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

295. “Kim,” dedi Bilal. (ss.196)

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

“Kim,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kim,”

Kim: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

296. “O kendi anası, bacası belliyor fakir fukarayı!” dedi. (ss.196)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“O kendi anası, bacası belliyor fakir fukarayı,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “O kendi anası, bacası belliyor fakir fukarayı,”

Belliyor: Yüklem

O: Özne

Kendi anası, bacısı: Belirtisiz Nesne

Fakir fukarayı: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

297. Bilal, “Fukara Hürü,” dedi. (ss.196)

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

“Fukara Hürü,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Fukara Hürü,”

Fukara: Yüklem

Hürü: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

298. “Benim içim bulanır,” dedi Senem. (ss.196)

Dedi: Yüklem

Senem: Özne

“Benim içim bulanır,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Benim içim bulanır,”

Bulanır: Yüklem

Benim içim: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

299. Fatma, “Hiç,” dedi. (ss.197)

Dedi: Yüklem

Fatma: Özne

“Hiç, ”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hiç,”

Hiç: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

300. “Gördü,” dedi kız gözlerinin içleri gülerek. (ss.198)

Dedi: Yüklem

Kız: Özne

Gözlerinin içi gülerek: Zarf Tümlenci

“Gördü, ”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gördü,”

Gördü: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

301. “Ne o?” dedi. (ss.198)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ne o? ”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne o?”

Ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

302. Fatma, “O avrat niye yanında oturuyor?” dedi. (ss.200)

Dedi: Yüklem

Fatma: Özne

“O avrat niye yanında oturuyor?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “O avrat niye yanında oturuyor?”

Niye yanında oturuyor: Yüklem

O avrat: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

303. “Sen miydin,” dedi. (ss.203)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Sen miydin,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sen miydin,”

Sen miydin: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

304. “Ne olacak?” dedi. (ss.203)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ne olacak?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne olacak?”

Ne olacak: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

305. Bilal,“ Ne o?” dedi. (ss.203)

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

“Ne o?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne o?”

Ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

306. “Koyacam,” dedi. (ss.204)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Koyaca,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Koyacam,”

Koyacam: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

307. “İlaha gzn kr olmaya azgın,” dedi. (ss.204)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“İlaha gzn kr olmaya azgın,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İlaha gzn kr olmaya azgın,”

Olmaya: Yüklem

Gzn: Özne

Kr: Belirtisiz Nesne

İlaha: CDU

Azgın: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

308. Bir ara, “Şu kapıyı,” dedi, “şu kapıyı ört bari deli cenabet! (ss.204)

Bir ara, “şu kapıyı ört bari deli cenabet!” dedi

Dedi: Yüklem

O: Özne

Bir ara: Zarf Tümleci

“Şu kapıyı ört bari deli cenabet!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Şu kapıyı ört bari deli cenabet!”

Ört: Yüklem

Sen: Özne

Şu kapıyı: Belirtili Nesne

Deli cenabet: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

309. Senem, “Sayende top gibi,” dedi. (ss.204)

Dedi: Yüklem

Senem: Özne

“Sayende top gibi,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sayende top gibi,”

Top gibi: Yüklem

O: Özne

Sayende: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

310. “Seni patoza salacağım,” dedi ırgatbaşı. (ss.207)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Seni patoza salacağım,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Seni patoza salacağım,”

Salacağım: Yüklem

Seni: Özne

Patoza: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

311. Fatması aklından çıkmayan Ali, adamın yağcılığına dikkat ederek, “Sen benim hemşerim değilsin a!” dedi.(ss.207)

Dedi: Yüklem

Fatması aklından çıkmayan Ali: Özne

Adamın yağcılığına dikkat ederek: Zarf Tümleci

“Sen benim hemşerim değilsin a!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sen benim hemşerim değilsin a!”

Değilsin: Yüklem

Sen: Özne

Benim hemşerim: Belirtisiz Nesne

A: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

312. Bilal, “İyi ya,” dedi. (ss.208)

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

“İyi ya,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İyi ya,”

İyi: Yüklem

O: Özne

Ya: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

313. “Ne bakıyorsun?” dedi Bilal. (ss.208)

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

“Ne bakıyorsun?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne bakıyorsun?”

Ne bakıyorsun: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

314. “Öyle,” dedi ırgatbaşı. (ss.208)

Dedi: Yüklem

ırgatbaşı: Özne

“Öyle,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Öyle,”

Öyle: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

315. Pehlivan Ali, “Ben gitmem demiyorum,” dedi. (ss.208)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Ben gitmem demiyorum,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ben gitmem demiyorum,”

Demiyorum: Yüklem

Ben: Özne

Gitmem: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

316. Pehlivan Ali, “Avradım,” dedi. (ss.208)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Avradım,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Avradım,”

Avradım: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

317. “Tövbe,” dedi Ali. (ss.209)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Tövbe,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Tövbe,”

Tövbe: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

318. Bilal, ırgatbaşıya, “Çağır şu Fatma’yı,” dedi. (ss.209)

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

Irgatbaşıya: Dolaylı Tümleç

“Çağır şu Fatma’yı,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Çağır şu Fatma’yı,”

Çağır: Yüklem

Sen: Özne

Şu Fatma’yı: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

319. Fatma küskün küskün, “Aldı kaçtı da rezil etti,” dedi. (ss.209)

Dedi: Özne

Fatma: Özne

Küskün küskün: Zarf Tümleci

“Aldı kaçtı da rezil etti,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Aldı kaçtı da rezil etti,”

Rezil etti: Yüklem

Aldı kaçtı da: Zarf Tümleci

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

320. Günde günde çiftlikte niye koyuyolar, diyor! (ss.210)

Diyor: Yüklem

O: Özne

Günde günde çiftlikte niye koyuyolar: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Günde günde çiftlikte niye koyuyolar

Niye koyuyolar: Yüklem

Onlar: Özne

Çiftlikte: Dolaylı Tümleç

Günde günde: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

321. Irgatbaşı, “Haydi,” dedi. (ss.210)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Haydi,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Haydi,”

Haydi: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

322. Bilal, “Avrat değil mi?” dedi. (ss.210)

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

“Avrat değil mi?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Avrat değil mi?”

Değil mi: Yüklem

Avrat: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

323. “Hiç canım,” dedi ırgatbaşı. (ss.210)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Hiç canım,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hiç canım,”

Hiç: Yüklem

O: Özne

Canım: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

324. “Beni bu şaşu ayının elinden kurtar Ali,” dedi. (ss.211)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Beni bu şaşu ayının elinden kurtar Ali,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Beni bu şaşu ayının elinden kurtar Ali,”

Kurtar: Yüklem

Ali: Özne

Beni: Belirtisiz Nesne

Bu şaşu ayının elinden: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

325. “Gel bakalım ağa,” dedi. (ss.214)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Gel bakalım ağa,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gel bakalım ağa,”

Gel bakalım: Yüklem

Sen: Özne

Ağa: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

326. “Hele biraz daha işlesin dümbükler!” dedi ustaya bakarak. (ss.214)

Dedi: Yüklem

Ustaya bakarak: Zarf Tümleci

“Hele biraz daha işlesin dümbükler!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hele biraz daha işlesin dümbükler!”

İşlesin: Yüklem

Dümbükler: Özne

Biraz daha: Zarf Tümleci

Hele: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

327. “Allah size kel versin de tırnak vermesin!” dedi. (ss.214)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Allah size kel versin de tırnak vermesin!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Allah size kel versin de tırnak vermesin!”

Kel versin de tırnak vermesin: Yüklem

Allah: Özne

Size: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

328. “Şuna bak,” dedi. (ss.215)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ŗuna bak,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ŗuna bak,”

Bak: Yüklem

Sen: Özne

Ŗuna: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

329. Zeynel, “Allahsız vicdansız!” dedi. (ss.215)

Dedi: Yüklem

Zeynel: Özne

“Allahsız vicdansız!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Allahsız vicdansız!”

Allahsız: Yüklem

Vicdansız: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

330. “Ŗuna bak,” dedi. (ss.216)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ŗuna bak,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ŗuna bak,”

Bak: Yüklem

Sen: Özne

Şuna: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

331. “Vakit yok,” dedi. (ss.216)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Vakit yok,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Vakit yok,”

Yok: Yüklem

Vakit: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

331. Kısa, sert sakalı kara kara parlayan Nezir “Çayına sokim,” dedi. (ss.217)

Dedi: Yüklem

Kısa, sert sakalı kara kara parlayan Nezir: Özne

“Çayına sokim,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Çayına sokim,”

Sokim: Yüklem

Ben: Özne

Çayına: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

332. Nezir, “Verirsen içerik,” dedi. (ss.217)

Dedi: Yüklem

Nezir: Özne

“Verirsen içerik,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Verirsen içerik,”

İçerik: Yüklem

Biz: Yüklem

Verirsen: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

333. “Taş,” dedi, “anam avradım olsun taş!” (ss.217)

“Taş, anam avradım olsun!” dedi.

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Taş, anam avradım olsun!” : Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Taş, anam avradım olsun!”

Taş: Yüklem

O: Özne

Anam avradım olsun : Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

334. Nezir’in bir arkadaşı, “Tövbe demen mi?” dedi. (ss.217)

Dedi: Yüklem

Nezir’in bir arkadaşı: Özne

“Tövbe demen mi?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Tövbe demen mi?”

Demem mi: Yüklem

Ben: Özne

Tövbe: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

335. Nezir, “Ağzını bozma,” dedi. (ss.217)

Dedi: Yüklem

Nezir: Özne

“Ağzını bozma,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ağzını bozma,”

Bozma: Yüklem

Sen: Özne

Ağzını: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

336. “Efendi onun dümbük dayısı!” dedi. (ss.217)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Efendi onun dümbük dayısı!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Efendi onun dümbük dayısı!”

Efendi: Yüklem

Onun dümbük dayısı: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

337. Veysel, “O kesik!” dedi. (ss.218)

Dedi: Yüklem

Veysel: Özne

“O kesik!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “O kesik!”

Kesik: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

338. “Veysel şu şeyleri ver” dedi. (ss.218)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Veysel şu şeyleri ver”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Veysel şu şeyleri ver”

Ver: Yüklem

Sen: Özne

Şu şeyleri: Belirtisiz Nesne

Veysel: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

339. “Gavur!” dedi. (ss.218)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Gavur!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gavur!”

Gavur: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

340. “Dürzüler,” dedi. (ss.219)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Dürzüler,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Dürzüler”

Dürzüler: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

341. Deminden beri onlara imrenerek bakmakta olan Kemal Cesur, “Afiyet şeker olsun başefendi,” dedi. (ss.219)

Dedi: Yüklem

Deminden beri onlara imrenerek bakmakta olan Kemal Cesur: Özne

“Afiyet şeker olsun başefendi,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Afiyet şeker olsun başefendi,”

Afiyet şeker olsun: Yüklem

O: Özne

Başefendi: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

342. “Başefendi kim?” dedi. (ss.219)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Başefendi kim?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Başefendi kim?”

Kim: Yüklem

Başefendi: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

343. Muavinine, “Sen şu patozu yağlayıver,” dedi. (ss.220)

Dedi: Yüklem

Muavinine: Dolaylı Tümleç

“Sen Şu patozu yağlayıver,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sen Şu patozu yağlayıver,”

Yağlayıver: Yüklem

Sen: Özne

Şu patozu: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

344. Irgatbaşı, “Hayri Veysel göster adaletini,” dedi. (ss.220)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Hayri Veysel göster adaletini,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hayri Veysel göster adaletini,”

Göster: Yüklem

Sen: Özne

Adaletini: Belirtisiz Nesne

Hayri Veysel: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

345. Bir başkası, “İdare et,” dedi. (ss.220)

Dedi: Yüklem

O: Yüklem

Bir baŐkasına: Dolaylı Tümleç

“İdare et,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İdare et,”

İdare et: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

346. “Hiç ağa,” demek zorunda kaldı kurtlu ekmeğin sahibi. (ss.220)

Demek zorunda kaldı: Yüklem

Kurtlu ekmeğin sahibi: Özne

“Hiç ağa,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hiç ağa,”

Hiç: Yüklem

O: Özne

Ağa: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

347. “Herifler,” dedi, “size lokantadan has ekmekle yemek mi getirecekler”. (ss.221)

“Herifler size lokantadan has ekmekle yemek mi getirecekler” dedi.

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Herifler size lokantadan has ekmekle yemek mi getirecekler”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Herifler, size lokantadan has ekmekle yemek mi getirecekler”

Getirecekler: Yüklem

Onlar: Özne

Size: Dolaylı Tümleç

Lokantadan has ekmekle yemek mi: Belirtisiz Nesne

Herifler: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

348. Arkalarından nefretle bakan ırgatbaşı, “Bok!” dedi.(ss.221)

Dedi: Yükleme

Arkalarından nefretle bakan ırgatbaşı: Özne

“Bok!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bok!”

Bok: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

349. Bunun nedenini gayet iyi bilen usta, bıyık altından gülererek, “Neden,” dedi. (ss.221)

Dedi: Yükleme

Bunun nedenini gayet iyi bilen usta: Özne

Bıyık altından gülererek: Zarf Tümleci

“Neden,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Neden,”

Neden: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

350. Veysel, “Ne o?” dedi. (ss.221)

Dedi: Yükleme

Veysel: Özne

“Ne o?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne o?”

Ne: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

351. Sırtüstü uzandığı yerden doğrulup düdüğü sesinin geldiği yana bakan Zeynel, “İşbaşı mı ne,” dedi. (ss.222)

Dedi: Yüklem

Sırtüstü uzandığı yerden doğrulup düdüğü sesinin geldiği yana bakan Zeynel: Özne

“İşbaşı mı ne,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İşbaşı mı ne,”

İşbaşı mı ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

352. “Şuna bir meram anlat Zeynel Ağa,” dedi içlerinden biri. (ss.222)

Dedi: Yüklem

İçlerinden biri: Özne

“Şuna bir meram anlat Zeynel Ağa,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Şuna bir meram anlat Zeynel Ağa,”

Anlat: Yüklem

Sen: Özne

Şuna: Dolaylı Tümleç

Bir meram: Belirtisiz Nesne

Zeynel Ağa: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

353. İrgatbaşı, “Gene mi sen?” dedi. (ss.222)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Gene mi sen?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gene mi sen?”

Gene mi: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

354. Dişlerinin arasından bitirimce tükürdükten sonra, karşısındakini küçümseyerek, “Gene ben!” karşılığını verdi. (ss.222)

Verdi: Yüklem

O: Özne

Karşılığını: Belirtisiz Nesne

Dişlerinin arasından bitirimce tükürdükten sonra: Zarf Tümleci

Karşısındakini küçümseyerek: Zarf Tümleci

“Gene ben!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gene ben!”

Ben: Yüklem

O: Özne

Gene: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

355. Gene de, “Gelirler,” dedi. (ss.223)

Dedi: Yüklem

Gene de: Zarf Tümleci

“Gelirler,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gelirler,”

Gelirler: Yükleme

Onlar: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

356. “Bana ne yahu?” dedi Zeynel. (ss.223)

Dedi: Yükleme

Zeynel: Özne

“Bana ne yahu?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bana ne yahu?”

Bana ne: Yükleme

O: Özne

Yahu: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

357. “Ne oldu?” diye sordu. (ss.223)

Sordu: Yükleme

O: Özne

“Ne oldu?” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Ne oldu?”

Ne oldu: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

358. Usta, “Demek yol vereceksin?” diye sordu. (ss.224)

Sordu: Yükleme

Usta: Özne

“Demek yol vereceksin?” diye: Zarf Tümlenci

Yan cümle: “Demek yol vereceksin?”

Yol vereceksin: Yüklem

Sen: Özne

Demek: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin zarf tümlenci konumundadır.)

359. “Veysel ustanın çayını tazele,” dedi. (ss.224)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Veysel ustanın çayını tazele,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Veysel ustanın çayını tazele,”

Tazele: Yüklem

Veysel: Özne

Ustanın çayını: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

360. Sonra Veysel, “Ne biçim usta bu be dayı,” dedi. (ss.224)

Dedi: Yüklem

Veysel: Özne

Sonra: Zarf Tümlenci

“Ne biçim usta bu be dayı,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne biçim usta bu be dayı,”

Ne biçim usta: Yüklem

Bu: Özne

Be dayı: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

361. Zeynel, “Ne tövbe estağfurullahı?” dedi.(ss.226)

Dedi: Yüklem

Zeynel: Özne

“Ne tövbe estağfurullahı?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne tövbe estağfurullahı?”

Ne tövbe estağfurullahı: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

362. “Doğru,” dedi.(ss.226)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Doğru,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru,”

Doğru: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

363. Patoz ustası, “Yallah ya satır!” diye kaşığı aldı.(ss.226)

Aldı: Yüklem

Patoz ustası: Özne

Kaşığı: Belirtili Nesne

“Yallah ya satır!” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Yallah ya satır!”

Yallah: Yükleme

Satır: Özne

Ya: CDU

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

364. “Niye,” dedi.(ss.227)

Dedi: Yükleme

O: Özne

“Niye,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Niye,”

Niye: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

365. Irgatbaşının maksadını anlayan usta, “Haksız mı?” dedi. (ss.227)

Dedi: Yükleme

Irgatbaşının maksadını anlayan usta: Özne

“Haksız mı,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Haksız mı,”

Haksız mı: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

366. “Haksız tabii,” dedi. (ss.227)

Dedi: Yükleme

O: Özne

“Haksız tabii,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Haksız tabii,”

Haksız: Yüklem

O: Özne

Tabii: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

367. Irgatbaşı kaşığı etli pilava daldırırken, “Tez geleydin zırto,” dedi. (ss.228)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Yüklem

Kaşığı etli pilava daldırırken: Zarf Tümleci

“Tez geleydin zırto,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Tez geleydin zırto,”

Geleydin: Yüklem

Sen: Özne

Tez: Zarf Tümleci

Zırto: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

368. Irgatbaşının böyle düşüneceğini kestiren kuru adam, “İkisi de güçlü uşak,” dedi.
(ss.228)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşının böyle düşüneceğini kestiren kuru adam: Özne

“İkisi de güçlü uşak,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İkisi de güçlü uşak,”

Güçlü Uşak: Yüklem

İkisi de: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

369. Zeynel’le Şamdin’in yerine adam istiyordun dedi. (ss.228)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Zeynel’le Şamdin’in yerine adam istiyordun: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Zeynel’le Şamdin’in yerine adam istiyordun

İstiyordun: Yüklem

Sen: Özne

Adam: Belirtisiz Nesne

Zeynel’le Şamdin’in yerine: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

370. Irgatbaşı, “Çağır gelsinler,” dedi. (ss.228)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Çağır gelsinler,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Çağır gelsinler,”

Gelsinler: Yükler

Onlar: Özne

Çağır: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

371. “İyi,” dedi.(ss.229)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“İyi,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İyi,”

İyi: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

372. Yalnız, “Zorlu koltukçuluk yapar!” dedi. (ss.229)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Yalnız: Zarf Tümleci

“Zorlu koltukçuluk yapar”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Zorlu koltukçuluk yapar!”

Yapar: Yüklem

Koltukçuluk: Belirtisiz Nesne

Zorlu: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

373. Kuru adam, “Aptal kızına dolanmadın mı?” dedi. (ss.229)

Dedi: Yüklem

Kuru adam: Özne

“Aptal kızına dolanmadın mı?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Aptal kızına dolanmadın mı?”

Dolanmadın mı: Yüklem

Sen: Özne

Aptal kızına: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

374. Pehlivan Ali, “Çık,” dedi. (ss.229)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Çık,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Çık!”

Çık: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

375. Pehlivan Ali iki yanına baktıktan sonra, “Biz bu yıl Çukurova’ya ilk indik,” dedi.
(ss.229)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

İki yanına baktıktan sonra: Zarf Tümleci

“Biz bu yıl Çukurova’ya ilk indik,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Biz bu yıl Çukurova’ya ilk indik,”

İndik: Yüklem

Biz: Özne

Bu yıl: Zarf Tümleci

Çukurova’ya: Dolaylı Tümleç

İlk: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

376. Patoz ustasına dönerek, “Zorlu koltukçuluk yapar,” dedi. (ss.230)

Dedi: Yüklem

Patoz ustasına dönerek: Zarf Tümleci

“Zorlu koltukçuluk yapar,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Zorlu koltukçuluk yapar,”

Yapar: Yüklem

Zorlu: Özne

Koltukçuluk: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

377. “Yapamaz,” diye başını iki yana salladı.(ss.230)

Salladı: Yüklem

Başını: Belirtili Nesne

İki yana: Zarf Tümleci

“Yapamaz,” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Yapamaz,”

Yapamaz: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

378. Usta gene, “Yapamaz,” dedi. (ss.230)

Dedi: Yüklem

Usta: Özne

Gene: Zarf Tümleci

“Yapamaz,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yapamaz,”

Yapamaz: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

379. Pehlivan Ali hiçbir şey anlamadığı hâlde, “Sağ ol!” dedi. (ss.230)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

Hiçbir şey anlamadığı halde: Zarf Tümleci

“Sağ ol!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sağ ol!”

Sağ ol: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

380. “Güle güle,” dedi ırgatbaşı. (ss.230)

Dedi: Yüklem

ırgatbaşı: Özne

“Güle güle,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Güle güle,”

Güle güle: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

381. “Güle güle,” dediler. (ss.231)

Dediler: Yüklem

Onlar: Özne

“Güle güle,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Güle güle,”

Güle güle: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

382. Irgatbaşı neden sonra, “Demek Bilal’in dostuna el attınız...” dedi. (ss.231)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

Neden sonra: Zarf Tümleci

“Demek Bilal’in dostuna el attınız...”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Demek Bilal’in dostuna el attınız...”

El attınız: Yüklem

Siz: Özne

Bilal’in dostuna: Dolaylı Tümleç

Demek: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

383. Usta, “Niye olmasın?” dedi.(ss.231)

Dedi: Yüklem

Usta: Özne

“Niye olmasın?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Niye olmasın?”

Niye olmasın: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

384. “İki tane yadırga ırgat geliyor,” dedi. (ss.231)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“İki tane yadırğa ırğat geliyor,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İki tane yadırğa ırğat geliyor,”

Gelıyor: Yüklem

İki tane yadırğa ırğat: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

385. “Buyurun arkadaşlar,” dedi. (ss.231)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Buyurun arkadaşlar,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Buyurun arkadaşlar,”

Buyurun: Yüklem

Siz: Özne

Arkadaşlar: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

386. Bir ara Hidayet’in oğlu, “Yeter bre herif,” dedi. (ss.232)

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

Bir ara: Zarf Tümleci

“Yeter bre herif,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yeter bre herif,”

Yeter: Yüklem

O: Özne

Bre herif: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

387. Veysel, Nezir'le Ferho'yu borçlandırdıktan sonra, oğluna, "Yaz oğlum," dedi.
(ss.233)

Dedi: Yüklem

Veysel: Özne

Oğluna: Dolaylı Tümleç

Nezir'le Ferho'yu borçlandırdıktan sonra: Zarf Tümleci

"Yaz oğlum,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Yaz oğlum,"

Yaz: Yüklem

Oğlum: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

388. Babası gururla, "Topla da herkes borcunu bellesin," dedi. (ss.233)

Dedi: Yüklem

Babası: Özne

Gururla: Zarf Tümleci

"Topla da herkes borcunu bellesin,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Topla da herkes borcunu bellesin,"

Bellesin: Yüklem

Herkes: Özne

Borcunu: Belirtili Nesne

Topla: Zarf Tümleci

Da: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

389. Çocuk, “Bak hele bak,” dedi gururla. (ss.233)

Dedi: Yüklem

Çocuk: Özne

Gurula: Zarf Tümleci

“Bak hele bak,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bak hele bak,”

Bak hele bak: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

390. “Kılçıklı Resul’ün sıtması tuttu gene ağa!” dedi. (ss.234)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Kılçıklı Resul’ün sıtması tuttu gene ağa!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kılçıklı Resul’ün sıtması tuttu gene ağa!”

Tuttu: Yüklem

Kılçıklı Resul’un sıtması: Özne

Gene: Zarf Tümleci

Ağa: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

391. Çevresini koklarcasına kolladıktan sonra, “Senin Zeynel var ya?” diye fısıldadı.
(ss.234)

Fısıldadı: Yüklem

O: Özne

Çevresini koklarcasına kolladıktan sonra: Zarf Tümleci

“Senin Zeynel var ya?” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Senin Zeynel var ya?”

Var ya: Yüklem

Senin Zeynel: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

392. Irgatbaşı, “Senin Zeynel,” dedi. (ss.235)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Senin Zeynel,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Senin Zeynel,”

Senin Zeynel: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

393. “Neyse,” dedi. (ss.236)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Neyse,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Neyse,”

Neyse: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

394. Usta hınçla, “Kov,” dedi. (ss.237)

Dedi: Yüklem

Usta: Özne

Hınçla: Zarf Tümleci

“Kov,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kov,”

Kov: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

395. “Korkuyorum!” demeyi kendine yediremedi. (ss.237)

Yediremedi: Yüklem

O: Özne

Kendine: Dolaylı Tümleç

“Korkuyorum!” demeyi: Belirtili Nesne

Yan cümle: “Korkuyorum!”

Korkuyorum: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

396. “Bir tarihte bir harman yaktıydı bu,” dedi. (ss.237)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Bir tarihte bir harman yaktıydı bu,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bir tarihte bir harman yaktıydı bu,”

Yaktıydı: Yüklem

Bu: Özne

Bir tarihte: Zarf Tümleci

Bir harman: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

397. Karamaça Veysel'in küçük oğlu, "Hop," dedi. (ss.238)

Dedi: Yüklem

Karamaça Veysel'in küçük oğlu: Özne

"Hop,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Hop,"

Hop: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

398. Irgatbaşı sertçe, "Kime diyorum Yasin," dedi. (ss.238)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

Sertçe: Zarf Tümleci

"Kime diyorum Yasin,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Kime diyorum Yasin,"

Kime diyorum: Yüklem

Ben: Özne

Yasin: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

399. "Sonra?" dedi. (ss.239)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Sonra?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sonra?”

Sonra: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

400. Irgatbaşı neden sonra, “Onu bunu bilmem,” dedi. (ss.239)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

Neden sonra: CDU

“Onu bunu bilmem,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Onu bunu bilmem,”

Bilmem: Yüklem

Ben: Özne

Onu bunu: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

401. Ne o, dedim. (ss.240)

Dedim: Yüklem

Ben: Özne

Ne o: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Ne o

Ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

402. Gelin lan buraya, dedim. (ss.240)

Dedim: Yüklem

Ben: Özne

Gelin lan buraya: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Gelin lan buraya

Gelin: Yüklem

Siz: Özne

Buraya: Zarf Tümlenci

Lan: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

403. “Ne gülüyorsun lan, ayı?” diye bağırdı. (ss.242)

Bağırdı: Yüklem

O: Özne

“Ne gülüyorsun lan, ayı?” diye: Zarf Tümlenci

Yan cümle: “Ne gülüyorsun lan, ayı?”

Ne gülüyorsun: Yüklem

Sen: Özne

Ayı: CDU

Lan: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin zarf tümlenci konumundadır.)

404. Boydan boya bir yıldız akmıştı da oynak karı, “Yıldıza hele yıldıza!” demişti.
(ss.243)

Demışti: Yüklem

Oynak karı: Özne

Boydan boya bir yıldız akmıştı da: Zarf Tümleci

“Yıldıza hele yıldıza!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yıldıza hele yıldıza!”

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

405. “...Gülme,” dedi Ali, “söz temsili.” . (ss.246)

Ali “...Gülme, söz temsili” dedi.

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“...Gülme, söz temsili”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gülme, söz temsili”

Gülme: Yüklem

Sen: Özne

Söz temsili: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

406. “Hiç be,” diye omuz silkti beriki. (ss.247)

Omuz silkti: Yüklem

Beriki: Özne

“Hiç be,” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Hiç be,”

Hiç: Yüklem

O: Özne

Be: CDU

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

407. “Öyle mi?” dedi, “Fatma’dan ötürü bacım dediydi.” (ss.247)

“Öyle mi, Fatma’dan ötürü bacım dediydi” dedi.

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Öyle mi, Fatma’dan ötürü bacım dediydi”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Öyle mi, Fatma’dan ötürü bacım dediydi”

Dediydi: Yüklem

O: Özne

Fatma’dan ötürü: Dolatlı Tümleç

Bacım: Belirtisiz Nesne

Öyle mi: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

408. “Vay şehir,” diye geçirdi. (ss.249)

Geçirdi: Yüklem

O: Özne

“Vay şehir,” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Vay şehir,”

Şehir: Yüklem

O: Özne

Vay: CDU

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

409. Hidayet’in oğlu, “Ben oynarım ağa ama,” dedi, “param yok!”. (ss.249)

Hidayet'in oğlu, "Ağa ben oynarım ama param yok!" dedi.

Dedi: Y¼klem

Hidayet'in oğlu: Özne

"Ağa ben oynarım ama param yok!": Belirtisiz Nesne

Yan c¼mle: "Ağa ben oynarım ama param yok!"

Oynarım: Y¼klem

Ben: Özne

Param yok ama: Zarf T¼mleci

Ağa: CDU

(Yan c¼mle temel c¼mlenin nesnesi konumundadır.)

410. Hidayet'in oğlu, "Ağama bak hele," dedi.

Dedi: Y¼klem

Hidayet'in oğlu: Özne

"Ağama bak hele,": Belirtisiz Nesne

Yan c¼mle: "Ağama bak hele,"

Bak: Y¼klem

Sen: Özne

Ağama: Dolaylı T¼mleç

Hele: Zarf T¼mleci

(Yan c¼mle temel c¼mlenin nesnesi konumundadır.)

411. Irgatbaşı onu uzun uzun gözden geçirdikten sonra, "Sana bedel etsem," dedi.
(ss.249)

Dedi: Y¼klem

Irgatbaşı: Özne

Onu uzun uzun gözden geçirdikten sonra: Zarf Tümleci

“Sana bedel etsem,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sana bedel etsem,”

Etsem: Yüklem

Sana: Dolaylı Tümleç

Bedel: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

412. “Git Veysel’in oraya, geliyorum,” dedi. (ss.250)

Dedi: Yüklem

Geliyorum: Yüklem

Git: Yüklem

Veysel’in oraya: Dolaylı Tümleç

“Git Veysel’in oraya, geliyorum,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Git Veysel’in oraya, geliyorum,”

Geliyorum: Yüklem

Ben: Özne

Git: Yüklem

Sen: Özne

Veysel’in oraya: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

413. Pehlivan Ali hiçbir şey anlamadığı halde, “Sağ ol!” dedi. (ss.250)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

Hiçbir şey anlamadığı halde: Zarf Tümleci

“Sağ ol,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sağ ol,”

Sağ ol: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

414. “Gelir,” dedi. (ss.251)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Gelir,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gelir,”

Gelir: Yüklem

O: Yüklem

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

415. “Ne o?” dedi Hidayet’in oğlu. (ss.252)

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

“Ne o?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne o?”

Ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

416. “O küçük ağıydı gelen,” dedi. (ss.253)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“O küçük ağıdı gelen,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “O küçük ağıdı gelen,”

Küçük ağıdı: Yüklem

O gelen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

417. “Merhaba,” dedi. (ss.253)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Merhaba,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Merhaba,”

Merhaba: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

418. Ağa, “Boğazınız olsun,” dedi. (ss.253)

Dedi: Yüklem

Ağa: Özne

“Boğazınız olsun,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Boğazınız olsun,”

Olsun: Yüklem

O: Özne

Boğazınız: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

419. Irgatbaşı, “Sen hiç merak etme,” dedi. (ss.254)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Sen hiç merak etme,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sen hiç merak etme,”

Merak etme: Özne

Sen: Özne

Hiç: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

420. Pehlivan Ali, “Demek,” dedi, “Bir beşliğin olsa gene oynardın?” (ss.254)

Pehlivan Ali, “Demek bir beşliğin olsa gene oynardın?” dedi.

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Demek bir beşliğin olsa gene oynardın?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Demek bir beşliğin olsa gene oynardın?”

Oynardın: Yüklem

Sen: Özne

Bir beşliğin olsa: Zarf Tümleci

Gene: Zarf Tümleci

Demek: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

421. Pehlivan Ali, “Öyle mi?” dedi. (ss.255)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Öyle mi?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Öyle mi?”

Öyle mi: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

422. “Öyle mi,” dedi beriki. (ss.255)

Dedi: Yüklem

Beriki: Özne

“Öyle mi,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Öyle mi,”

Öyle mi: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

423. Kürtçe, “Ne yaptın kardaş?” dedi. (ss.258)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Kürtçe: Zarf Tümleci

“Ne yaptın kardaş?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne yaptın kardaş?”

Ne yaptın: Yüklem

Sen: Özne

Kardaş: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

424. Bir ara, “Bu usta,” dedi, “Şerefsizim sapına kadar erkek adam.” (ss.258)

Bir ara, “Bu usta şerefsizim sapına kadar erkek adam” dedi.

Dedi: Yüklem

O: Özne

Bir ara: Zarf Tümlenci

“Bu usta şerefsizim sapına kadar erkek adam”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bu usta şerefsizim sapına kadar erkek adam”

Erkek adam: Yüklem

Bu usta: Özne

Sapına kadar: Zarf Tümlenci

Şerefsizim: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

425. Halo Şamdin, “Kimden duydun,” dedi. (ss.258)

Dedi: Yüklem

Halo Şamdin: Özne

“Kimden duydun,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kimden duydun,”

Kimden duydun: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

426. Şamdin, “Bilmem,” dedi. (ss.259)

Dedi: Yüklem

Şamdin: Özne

“Bilmem,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bilmem,”

Bilmem: Yükleme

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

427. Bu Çukurova’da ondan daha adi, daha ırz düşmanı yoktur dedim. (ss.259)

Dedim: Yükleme

Ben: Özne

Bu Çukurova’da ondan daha adi, daha ırz düşmanı yoktur: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Bu Çukurova’da ondan daha adi, daha ırz düşmanı yoktur

Yoktur: Yükleme

Daha adi, daha ırz düşmanı: Özne

Bu Çukurova’da: Dolaylı Tümleş

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

428. Irgatbaşı demiş ki, bir tarihte harman yaktı demiş benden ötürü. (ss.259)

Irgatbaşı “Benden ötürü bir tarihte harman yaktı” demiş,

Demiş: Yükleme

Irgatbaşı: Özne

“Benden ötürü bir tarihte harman yaktı”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Benden ötürü bir tarihte harman yaktı”

Yaktı: Yükleme

O: Özne

Bir tarihte: Zarf Tümleci

Benden ötürü: Dolaylı Tümleş

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

429. “Yahu,” dedi, “Seyran Şimdi olsun da on beş, on altısında olsun!” (ss.260)

“Yahu seyran Şimdi olsun da on beş, on altısında olsun” dedi.

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Yahu seyran Şimdi olsun da on beş, on altısında olsun”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yahu seyran Şimdi olsun da on beş, on altısında olsun”

Olsun: Yüklem

Seyran: Özne

Şimdi olsun: Zarf Tümleci

On beş, on altısında: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

430. Paydosa doğru, “Beni dışarda bekle,” demişti. (ss.261)

Demişti: Yüklem

O: Özne

Paydosa doğru: Zarf Tümleci

“Beni dışarda bekle,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Beni dışarda bekle,”

Bekle: Yüklem

Beni: Belirtili Nesne

Dışarda: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

431. Zeynel, “Sus,” dedi. (ss.263)

Dedi: Yüklem

Zeynel: Özne

“Sus,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sus,”

Sus: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

432. Allah Zeynel Ağa’dan razı olsun, her tuttuğunu altın etsin derim. (ss.264)

Derim: Yüklem

Ben: Özne

Allah Zeynel Ağa’dan razı olsun, her tuttuğunu altın etsin: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Allah Zeynel Ağa’dan razı olsun, her tuttuğunu altın etsin

Etsin: Yüklem

Razı olsun: Yüklem

Allah: Özne

Zeynel Ağa’dan: Dolaylı Tümleç

Her tuttuğunu altın: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

433. Çeneleri vururken, “Heye Zeynel Ağa,” dedi. (ss.264)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Çeneleri vururken: Zarf Tümleci

“Heye Zeynel Ağa,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Heye Zeynel Ağa,”

Heye: Yüklem

O: Özne

Zeynel Ağa: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

434. Zeynel iğrenerek, “Kalk!” dedi. (ss.265)

Dedi: Yüklem

Zeynel: Özne

İğrenerek: Zarf Tümlenci

“Kalk,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kalk,”

Kalk: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

435. “Bırak,” dedi Zeynel. (ss.265)

Dedi: Yüklem

Zeynel: Özne

“Bırak,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bırak,”

Bırak: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

436. “Neyse, kısa kes!” dedi. (ss.266)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Neyse, kısa kes: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Neyse, kısa kes!”

Kısa kes: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

437. Kesinlikle, “Tamam,” dedi. (ss.267)

Dedi: Yüklem

Kesinlikle: Zarf Tümleci

“Tamam,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Tamam,”

Tamam: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

438. “Sen hiç merak etme Zeynel Ağa,” dedi. (ss.268)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Sen hiç merak etme Zeynel Ağa,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sen hiç merak etme Zeynel Ağa,”

Merak etme: Yüklem

Sen: Özne

Hiç: Zarf Tümleci

Zeynel Ağa: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

439. “Allah’ımıza şaşırırlar!” diye söylendi. (ss.268)

Söylendi: Yüklem

O: Özne

“Allah’ımıza şaşırırlar!” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Allah’ımıza şaşırırlar!”

Şaşırırlar: Yüklem

Onlar: Özne

Allahı’mıza: CDU

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

440. Geceleri maphusları dövüyoruz derdi arada.(ss.269)

Derdi: Yüklem

O: Özne

Geceleri maphusları arada dövüyoruz: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Geceleri maphusları arada dövüyoruz

Dövüyoruz: Yüklem

Biz: Özne

Geceleri: Zarf Tümleci

Maphusları: Belirtili Nesne

Arada: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

441. Zeynel sorarsa, bak hele bak ağa, derim. (ss.270)

Derim: Yüklem

Ben: Özne

Zeynel sorarsa: Zarf Tümleci

Bak hele bak ağa: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Bak hele bak ağa

Bak hele bak: Yüklem

Sen: Özne

Ağa: CDU

(Yardımcı cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

442. Bekçi, “Git kendin uyandır,” dedi. (ss.271)

Dedi: Yüklem

Bekçi: Özne

“Git kendin uyandır,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Git kendin uyandır,”

Uyandır: Yüklem

Kendir: Özne

Git: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

443. “Zeynel’e göz kulak ol sen,” dedi. (ss.271)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Zeynel’e göz kulak ol sen,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Zeynel’e göz kulak ol sen,”

Göz kulak ol: Yüklem

Sen: Özne

Zeynel’e: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

444. “Ne haber lan,” dedi ırgatbaşı. (ss.271)

Dedi: Yükleme

Irgatbaşı: Özne

“Ne haber lan,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne haber lan,”

Ne haber: Yükleme

O: Özne

Lan: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

445. Araba yollanırken ırgatbaşı, bekçiye, “Halo Şamdin’i uyandırmaya gidiyorum ben,” dedi. (ss.272)

Dedi: Yükleme

Irgatbaşı: Özne

Bekçiye: Dolaylı Tümleç

Araba yollanırken: Zarf Tümleç

“Halo Şamdin’i uyandırmaya gidiyorum ben,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ben Halo Şamdin’i uyandırmaya gidiyorum,”

Gidiyorum: Yükleme

Ben: Özne

Halo Şamdin’i uyandırmaya: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

446. Irgatbaşı yarı şaka, yarı ciddi, “Şamdiin ağa kalkmış diye, millette kalsın,” dedi. (ss.272)

Dedi: Yükleme

Irgatbaşı: Özne

Yarı şaka, yarı ciddi: Zarf Tümlenci

“Şamdiin ağa kalkmış diye, millette kalsın,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Şamdiin ağa kalkmış diye, millette kalsın,”

Kalksın: Yüklem

Millette: Özne

Şamdiin ağa kalkmış diye: Zarf Tümlenci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

447. Irgatbaşı “Dörde geliyor,” dedi. (ss.272)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Dörde geliyor,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Dörde geliyor,”

Gelıyor: Yüklem

O: Özne

Dörde: Dolaylı Tümlenç

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

448. İlkın Hıdayet’in oğlunu ayağıyla dürterek, “Kalk lan kalk,” dedi. (ss.273)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Hıdayet’in oğlunu ayağıyla dürterek: Zarf Tümlenci

“Kalk lan kalk,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kalk lan kalk,”

Kalk lan kalk: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

449. Ustaya, “Tövbe uykumu alamadım be usta,” dedi. (ss.273)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Ustaya: Dolaylı Tümleç

“Tövbe uykumu alamadım be usta,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Tövbe uykumu alamadım be usta,”

Alamadım: Yüklem

Ben: Özne

Uykumu: Belirtisiz Nesne

Tövbe: CDU

Be usta: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

450. Usta, “Bey babanın gözü kör olsun,” dedi. (ss.273)

Dedi: Yüklem

Usta: Özne

“Bey babanın gözü kor olsun,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bey babanın gözü kor olsun,”

Kör olsun: Yüklem

Bey babanın gözü: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

451. Makine yağı bulaşıkları içindeki keten pantolonunu bacağına çekerken , “O, bu değil ya” dedi, “ne düşünüyorum biliyor musun?”. (ss.274)

Makine yağı bulaşıkları içindeki keten pantolonunu bacağına çekerken, “O, bu değil ne düşünüyorum biliyor musun?” dedi.

Dedi: Yüklem

O: Özne

Makine yağı bulaşıkları içindeki keten pantolonunu bacağına çekerken: Zarf Tümleci

“O, bu değil ne düşünüyorum biliyor musun?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “O, bu değil ne düşünüyorum biliyor musun?”

Ne düşünüyorum biliyor musun: Yüklem

Sen: Özne

O, bu değil: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

452. Usta alayla, “Günah değil mi,” dedi. (ss.274)

Dedi: Yüklem

Usta: Özne

Alayla: Zarf tümleci

“Günah değil mi,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Günah değil mi,”

Değil mi: Yüklem

Günah: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

453. Usta birden ciddileşerek, “Aldırma,” dedi. (ss.274)

Dedi: Yüklem

Usta: Özne

Birden ciddileşerek: Zarf Tümleci

“Aldırma,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Aldırma,”

Aldırma: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

454. Usta, “Çalıştır bakalım!” dedi. (ss.275)

Dedi: Yüklem

Usta: Özne

“Çalıştır bakalım!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Çalıştır bakalım!”

Çalıştır bakalım: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

455. “Bak hele laan,” dedi. (ss.276)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Bak hele laan,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bak hele laan,”

Bak hele: Yüklem

Sen: Özne

Laan: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

456. “İyi bir bineydin gayrı,” dedi.(ss.277)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“İyi bir bineydin gayrı,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İyi bir bineydin gayrı,”

Bineydin: Yüklem

Sen: Özne

İyi bir: Zarf Tümleci

Gayrı: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

457. Dedi ki, ben Fatma değildim dedi. (ss.277)

“Ben Fatma değildim,” dedi,

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ben Fatma değildim,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ben Fatma değildim,”

Değildim: Yüklem

Ben: Özne

Fatma: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

458. Aptal kızıydım dedi. (ss.277)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Aptal kızıydım: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Aptal kızıydım

Aptal kızıydım: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

459. Aptal kızıydım dedi lan.(ss.277)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Aptal kızıydım: Belirtisiz Nesne

Lan: CDU

Yan cümle: Aptal kızıydım

Aptal kızıydım: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

460. Irgatbaşı, “Ürya görmek de ne demek,” dedi. (ss.277)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Ürya görmek de ne demek,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ürya görmek de ne demek,”

Ne demek: Yüklem

Ürya görmek: Özne

De: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

461. “Sağ ol,” dedi. (ss.277)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Sağ ol,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sağ ol,”

Sağ ol: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

462. Bir ara, “Gözlerim kararıyor,” dedi. (ss.278)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Bir ara: Zarf Tümleci

“Gözlerim kararıyor,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gözlerim kararıyor,”

Karıyor: Yüklem

Gözlerim: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

463. “Şimdi,” dedi, “şimdii Fatma’ndan başlarım ha! (ss.280)

“Şimdii Fatma’ndan başlarım ha!” dedi.

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Şimdii Fatma’ndan başlarım ha!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Şimdii Fatma’ndan başlarım ha”

Başlarım: Yüklem

Ben: Özne

Şimdii: Zarf Tümleci

Fatma'dan: Dolaylı Tümleç

Ha: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

464. Öbür çiftlikteki ırgatbaşı, “Fatma” demişti, “Fatma benim bacım!”. (ss.280)

Öbür çiftlikteki ırgatbaşı, “Fatma benim bacım!” demişti.

Demişti: Yüklem

Öbür çiftlikteki ırgatbaşı: Özne

“Fatma benim bacım!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Fatma benim bacım!”

Benim bacım: Yüklem

Fatma: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

465. Hidayet'in oğlu, “Yorulduk vallaha...,” dedi. (ss.281)

Dedi: Yüklem

Hidayet'in oğlu: Özne

“Yorulduk vallaha...”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yorulduk vallaha...,”

Yorulduk: Yüklem

Biz: Özne

Vallaha: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

466. “Olsun,” dedi Hidayet’in oğlu. (ss.281)

Dedi: Y¼klem

Hidayet’in oğlu: Özne

“Olsun,”: Belirtisiz Nesne

Yan c¼mle: “Olsun,”

Olsun: Y¼klem

O: Özne

(Yan c¼mle temel c¼mlenin nesnesi konumundadır.)

467. “Verirlerse çalışırız,” diye ekledi Hidayet’in oğlu. (ss.282)

Ekledi: Y¼klem

Hidayet’in oğlu: Özne

“Verirlerse çalışırız,” diye: Zarf T¼mleci

Yan c¼mle: “Verirlerse çalışırız,”

alışırız: Y¼klem

Biz: Özne

Verirlerse: Zarf T¼mleci

(Yan c¼mle temel c¼mlenin zarf t¼mleci konumundadır.)

468. “Verirler,” dedi Zeynel. (ss.282)

Dedi: Y¼klem

Zeynel: Özne

“Verirler,”: Belirtisiz Nesne

Yan c¼mle: “Verirler,”

Verirler: Y¼klem

Onlar: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

469. Zeynel, “Bir iki demez devirirler,” dedi. (ss.282)

Dedi: Yüklem

Zeynel: Özne

“Bir iki demez devirirler,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bir iki demez devirirler,”

Devirirler: Yüklem

Onlar: Özne

Bir iki demez: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

470. Pehlivan Ali coşkunklukla, “Aşk olsun cendermeye!” dedi. (ss.283)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

Coşkunklukla: Zarf Tümleci

“Aşk olsun cendermeye!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Aşk olsun cendermeye!”

Aşk olsun: Yüklem

Cendermeye: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

471. Gene de, “O size gözdağı vermiş,” dedi. (ss.283)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Gene de: Zarf Tümleci

“O size gözdağı vermiş,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “O size gözdağı vermiş,”

Gözdağı vermiş: Yüklem

O: Özne

Size: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

472. Pehlivan Ali, “Anlamıyorum,” dedi. (ss.283)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Anlamıyorum,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Anlamıyorum,”

Anlamıyorum: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

473. Pehlivan Ali sanki inadına, “Zeynel yiğit uşak,” dedi. (ss.284)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

Sanki inadına: Zarf Tümleci

“Zeynel yiğit uşak,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Zeynel yiğit uşak,”

Yiğit uşak: Yüklem

Zeynel: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

474. “Doğru,” diye başını salladı. (ss.284)

Başını salladı: Y¼klem

O: Özne

“Doğru,” diye: Zarf T¼mleci

Yan c¼mle: “Doğru,”

Doğru: Y¼klem

O: Özne

(Yan c¼mle temel c¼mlenin zarf t¼mleci konumundadır.)

475. “Ah bir g¼rsem,” diye mırıldandı. (ss.285)

Mırıldandı: Y¼klem

O: Özne

“Ah bir g¼rsem,” diye: Zarf T¼mleci

Yan c¼mle: “Ah bir g¼rsem,”

G¼rsem: Y¼klem

Ben: Özne

Ah: CDU

(Yan c¼mle temel c¼mlenin zarf t¼mleci konumundadır.)

476. “Taşeron istemezdi ki!” dedi. (ss.285)

Dedi: Y¼klem

O: Özne

“Taşeron istemezdi ki!”: Belirtisiz Nesne

Yan c¼mle: “Taşeron istemezdi ki,”

İstemezdi: Y¼klem

Taşeron: Özne

Ki: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

477. “Vebalime girdiler, günahımı aldılar, beni boşuna hapis yatırdılar” dedi.(ss.286)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Vebalime girdiler, günahımı aldılar, beni boşuna hapis yatırdılar”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Vebalime girdiler, günahımı aldılar, beni boşuna hapis yatırdılar”

Hapis yatırdılar: Yüklem

Onlar: Özne

Beni: Belirtili Nesne

Boşuna: Zarf Tümleci

Girdiler: Yüklem

Onlar: Özne

Vebalime: Dolaylı Tümleç

Aldılar: Yüklem

Onlar: Özne

Günahımı: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

478. Hidayet’in oğlu sinirli sinirli, “Senin,” dedi,” aklından zorun var mı?” (ss.287)

Hidayet’in oğlu sinirli sinirli, “Senin aklından zorun var mı?” dedi.

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

Sinirli sinirli: Zarf Tümleci

“Senin aklından zorun var mı?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Senin aklından zorun var mı?”

Var mı: Yüklem

Senin aklından zorun: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

479. Hidayet’in oğlu birden, “Adamda para olmalı para!” dedi. (ss.287)

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

Birden: Zarf Tümleci

“Adamda para olmalı para!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Adamda para olmalı para!”

Olmalı: Yüklem

Para: Özne

Adamda: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

480. “Tövbe estağfurullah,” dedi Hidayet’in oğlu. (ss.287)

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

“Tövbe, estağfurullah,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Tövbe estağfurullah,”

Tövbe estağfurullah: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

481. Küçük ağayı hatırlayan Ali, “Tabancası var mı Allah’ımızın,” diye sordu. (ss.288)

Sordu: Yüklem

Küçük ağayı hatırlayan Ali: Özne

“Tabancası var mı Allah’ımızın,” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Tabancası var mı Allah’ımızın,”

Var mı: Yüklem

Allah’ımızın tabancası: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

482. Yusuf da, “Vallaha hiç haberim yok bacı. Buraya gelmediler!” demiş. (ss.288)

Demiş: Yüklem

Yusuf: Özne

“Vallaha hiç haberim yok bacı. Buraya gelmediler!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Vallaha hiç haberim yok bacı. Buraya gelmediler!”

Yok: Yüklem

Haberim: Özne

Hiç: Zarf Tümleci

Gelmediler: Yüklem

Onlar: Özne

Buraya: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

483. “Bilal’i bana değiştin diyor!” diyor. (ss.288)

Diyor: Yüklem

O: Özne

“Bilal’i bana değişt diyor!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bilal’i bana değişt diyor!”

Diyor: Yüklem

O: özne

Bilal'i bana değişti: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

484. "Aya bak!" dedi biri. (ss.290)

Dedi: Yüklem

Biri: özne

"Aya bak!": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Aya bak!"

Bak: Yüklem

Sen: Özne

Aya: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

485. "Isıtman var," dedi. (ss.290)

Dedi: Yüklem

O: Özne

"Isıtman var,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Isıtman var,"

Ver: Yüklem

Isıtman: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

486. Uzun boylu adam, kadın isteğiyle dolu bir fısıltıyla, "Götür," dedi. (ss.291)

Dedi: Yüklem

Uzun boylu adam: Özne

Kadın isteğiyle dolu bir fısıltıyla: Zarf Tümleci

“Götür,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Götür,”

Götür: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

487. “Sen götür,” dedi beriki. (ss.291)

Dedi: Yüklem

Beriki: Özne

“Sen götür,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sen götür,”

Götür: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

488. Adam, “Hapları dilinin üstüne koy,” dedi hırslı sesiyle. (ss.291)

Dedi: Yüklem

Adam: Özne

Hırslı sesiyle: Zarf Tümleci

“Hapları dilinin üstüne koy,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hapları dilinin üstüne koy,”

Koy: Yüklem

Sen: Özne

Hapları: Belirtili Nesne

Dilinin üstüne: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

489. Adam hep o istek dolu, hırslı sesiyle, “Şifadır!” dedi. (ss.291)

Dedi: Yüklem

Adam: Özne

Hep o istek dolu, hırslı sesiyle: Zarf Tümleci

“Şifadır!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Şifadır!”

Şifadır: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

490. “Geçer,” dedi. (ss.293)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Geçer,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Geçer,”

Geçer: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

491. “Sen beni ezelden göreydin,” dedi. (ss.293)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Sen beni ezelden göreydin,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sen beni ezelden göreydin,”

Göreydin: Yüklem

Sen: Özne

Ezelden: Zarf Tümleci

Beni: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

492. Seni lokma lokma doğrarım anam avradım olsun dedim. (ss.295)

Dedim: Yüklem

Ben: Özne

Seni lokma lokma doğrarım anam avradım olsun: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Seni lokma lokma doğrarım anam avradım olsun

Olsun: Yüklem

Anam: Özne

Avradım: Belirtisiz Nesne

Doğrarım: Yüklem

Seni: Belirtili Nesne

Lokma lokma: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

493. Zeynel, “İ...sinin çalımına bak,” dedi. (ss.296)

Dedi: Yüklem

Zeynel: Özne

“İ...sinin çalımına bak,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İ...sinin çalımına bak,”

Bak: Yüklem

Sen: Özne

İ... sinin çalımına: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

494. Gidenlerin ardından bakan Zeynel, “Zavallılar!” dedi. (ss.296)

Dedi: Yüklem

Gidenlerin ardından bakan Zeynel: Özne

“Zavallılar!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Zavallılar!”

Zavallılar: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

495. “Ne o?” dedi Zeynel. (ss.297)

Dedi: Yüklem

Zeynel: Özne

“Ne o?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne o?”

Ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

496. “Peki,” dedi İrgatbaşı. (ss.297)

Dedi: Yüklem

İrgatbaşı: Özne

“Peki,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Peki,”

Peki: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

497. “Ağa sensin,” dedi. (ss.298)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ağa sensin,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ağa sensin,”

Sensin: Yüklem

Ağa: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

498. Zeynel, “Yörü,” dedi. (ss.298)

Dedi: Yüklem

Zeynel: Özne

“Yörü,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yörü,”

Yörü: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

499. Hidayet’in oğlu, “Gidiyor boynuzlu,” dedi. (ss.298)

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

“Gidiyor boynuzlu,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gidiyor boynuzlu,”

Gidiyor: Yüklem

Boynuzlu: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

500. “Ağa sensin,” dedi. (ss.298)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ağa sensin,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ağa sensin,”

Sensin: Yüklem

Ağa: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

501. Zeynel, “Yörü,” dedi. (ss.298)

Dedi: Yüklem

Zeynel: Özne

“Yörü,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yörü,”

Yörü: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

502. Hidayet’in oğlu, “Gidiyor boynuzlu,” dedi. (ss.298)

Dedi: Yüklem

Hidayet'in oğlu: Özne

“Gidiyor boynuzlu,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gidiyor boynuzlu,”

Gidiyor: Yükleme

Boynuzlu: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

503. “Benim elime para mara geçmez bellersem,” dedi. (ss.298)

Dedi: Yükleme

O: Özne

“Benim elime para mara geçmez bellersem,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Benim elime para mara geçmez bellersem,”

Geçmez: Yükleme

Para mara: Özne

Benim elime: Dolaylı Tümleç

Bellersem: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

504. “Çık,” yaptı Ali. (ss.299)

Yaptı: Yükleme

Ali: Özne

“Çık,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Çık,”

Çık: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

505. Kemal Cesur, “Gideriz,” dedi. (ss.300)

Dedi: Yüklem

Kemal Cesur: Özne

“Gideriz,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gideriz,”

Gideriz: Yüklem

Biz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

506. “Bir daha sefere böyle istemem lan,” dedi. (ss.300)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Bir daha sefere böyle istemem lan,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bir daha sefere böyle istemem lan,”

İstemem: Yüklem

Ben: Özne

Böyle: Zarf Tümleci

Bir daha sefere: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

507. “İçmem içmem ağa,” dedi. (ss.300)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“İçmem içmem ağa,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İçmem içmem ağa,”

İçmem içmem: Yüklem

Ben: Özne

Ağa: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

508. Irgatbaşı gene de, “Eşşek,” dedi ardından. (ss.300)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

Gene de: Zarf Tümleci

Ardından: Zarf Tümleci

“Eşşek,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Eşşek,”

Eşşek: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

509. Irgatbaşı hâlâ öfkeli, “Sana ne?” dedi. (ss.300)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

Hâlâ öfkeli: Zarf Tümleci

“Sana ne?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sana ne?”

Sana ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

510. “Boğazınız olsun,” dedi Hidayet’in oğlu. (ss.301)

Dedi: Yüklem

Hidayet'in oğlu: Özne

“Boğazınız olsun,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Boğazınız olsun,”

Olsun: Yüklem

Boğazınız: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

511. Hidayet'in oğlu, “Bak hele bak,” dedi. (ss.302)

Dedi: Yüklem

Hidayet'in oğlu: Özne

“Bak hele bak,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bak hele bak,”

Bak: Yüklem

Sen: Özne

Hele: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

512. Hidayet'in oğlu, “Ne yapak?” dedi. (ss.302)

Dedi: Yüklem

Hidayet'in oğlu: Özne

“Ne yapak?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne yapak?”

Ne yapak: Yüklem

Biz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

513. Adamın bakışlarıyla karşılaşınca, “Ne o?” dedi. (ss.303)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Adamın bakışlarıyla karşılaşınca: Zarf Tümleci

“Ne o?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne o?”

Ne: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

514. Hidayet’in oğlu, “Tazısız tavşan mı tutardın,” dedi. (ss.303)

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

“Tazısız tavşan mı tutardın,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Tazısız tavşan mı tutardın,”

Tavşan mı tutardın: Yüklem

Sen: Özne

Tazısız: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

515. “Aman deyim,” dedi Hidayet’in oğlu, “Kafanı sakın adamım.” (ss.303)

Hidayet’in oğlu, “Aman Kafanı sakın adamım deyim” dedi.

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

“Aman Kafanı sakın adamım deyim”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Aman Kafanı sakın adamım deyim”

Deyim: Yükleme

Ben: Özne

Aman kafanı sakın adamım: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

516. Pehlivan Ali, “Bizim Yusuf’un emmisi de bunun gibiydi,” dedi. (ss.303)

Dedi: Yükleme

Pehlivan Ali: Özne

“Bizim Yusuf’un emmisi de bunun gibiydi,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bizim Yusuf’un emmisi de bunun gibiydi,”

Bunun gibiydi: Yükleme

Bizim Yusuf’un emmisi de: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

517. “Ne yapalım?” dedi, Hidayet’in oğlu. (ss.304)

Dedi: Yükleme

Hidayet’in oğlu: Özne

“Ne yapalım?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne yapalım?”

Ne yapalım: Yükleme

Biz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

518. “Gavııır,” dedi Hidayet’in oğlu. (ss.304)

Dedi: Yükleme

Hidayet’in oğlu: Özne

521. İki yanını kolladıktan sonra, “Boş verin,” dedi. (ss.304)

Dedi: Yüklem

O: Özne

İki yanını kolladıktan sonra: Zarf Tümleci

“Boş verin,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Boş verin,”

Boş verin: Yüklem

Siz: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

522. “Gece beni Çiftçi Birliği’nin köşesinde bulursunuz, kızlara gideriz!” dedi. (ss.304)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Gece beni Çiftçi Birliği’nin köşesinde bulursunuz, kızlara gideriz!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gece beni Çiftçi Birliği’nin köşesinde bulursunuz, kızlara gideriz!”

Bulursunuz: Yüklem

Siz: Özne

Gece: Zarf Tümleci

Beni: Belirtili Nesne

Çiftçi Birliği’nin köşesinde: Dolaylı Tümleç

Gideriz: Yüklem

Biz: Özne

Kızlara: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

523. “Söyle bakalım,” dedi. (ss.306)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Söyle bakalım,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Söyle bakalım,”

Söyle bakalım: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

524. İki ağayı bir süre gözleriyle tartan Kemal, bir sır verircesine, “Siz,” dedi, “Koynunuz da yılan besliyorsunuz!” (ss.306)

Dedi: Yüklem

İki ağayı bir süre gözleriyle tartan Kemal: Özne

Bir sır verircesine: Zarf Tümlenci

“Siz koynunuz da yılan besliyorsunuz!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Siz koynunuz da yılan besliyorsunuz!”

Besliyorsunuz: Yüklem

Siz: Özne

Koynunuz da: Dolaylı Tümler

Yılan: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

525. “Daha ne olsun,” dedi. (ss.306)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Daha ne olsun,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Daha ne olsun,”

Ne olsun: Yükleme

O: Özne

Daha: Zarf Tümlenci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

526. Küçük ağa, “Hiçbir şey anlamadım,” dedi. (ss.307)

Dedi: Yükleme

Küçük ağa: Özne

“Hiçbir şey anlamadım,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hiçbir şey anlamadım,”

Anlamadım: Yükleme

Ben: Özne

Hiçbir şey: Belirtisiz nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

527. Büyük, “Ben de,” diye baktı Kemal Cesur’a. (ss.307)

Baktı: Yükleme

Büyük: Özne

Kemal Cesur’a: Dolaylı Tümlenç

“Ben de,” diye: Zarf Tümlenci

Yan cümle: “Ben de,”

Ben de: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin zarf tümlenci konumundadır.)

528. “Doğru,” dedi. (ss.307)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Doğru,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru,”

Doğru: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

529. Dedim, bana bak arkadaş, sen burda necisin? (ss.308)

Dedim: Yüklem

Ben: Özne

Bana bak arkadaş, sen burda necisin: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: bana bak arkadaş, sen burda necisin?

Bak: Yüklem

Sen: Özne

Bana: Dolaylı Tümleç

Necisin: Yüklem

Burda: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

530. Dedi ırgatbaşıyım. (ss.308)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Irgatbaşıyım: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: ırgatbaşıyım

Irgatbaşıyım: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

531. Dedim, madem ırgatbaşısın vazifeni bil, yoksa elimi kana bulaştırma! (ss.308)

“Madem ırgatbaşısın vazifeni bil, yoksa elimi kana bulaştırma!” dedim.

Dedim: Yüklem

Ben: Özne

“Madem ırgatbaşısın vazifeni bil, yoksa elimi kana bulaştırma!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Madem ırgatbaşısın vazifeni bil, yoksa elimi kana bulaştırma!”

Elimi kana bulaştırma: Yüklem

Sen: Özne

Vazifeni bil: Yüklem

Sen: Özne

Madem ırgatbaşısın: Zarf Tümleci

532. Dedi ne olmuş Kemal ağa. (ss.308)

“Kemal ağa ne olmuş” dedi.

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Kemal ağa ne olmuş”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kemal ağa ne olmuş”

Ne olmuş: Yüklem

O: Özne

Kemal ağa: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

533. Dedim, niye? (ss.309)

Dedim: Yükleme

Ben: Özne

Niye: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Niye

Niye: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

534. Dedi, böyle böyle, ne demişsin ırgatbaşıya? (ss.309)

Dedi: Yükleme

O: Özne

Böyle böyle, ne demişsin ırgatbaşıya: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: böyle böyle, ne demişsin ırgatbaşıya

Ne demişsin: Yükleme

Sen: Özne

Böyle böyle: Zarf tümleci

ırgatbaşıya: Dolaylı tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

535. Dedim, sok o süngüyü yerine de öyle konuşak. (ss.309)

Dedim: Yükleme

Ben: Özne

Sok o süngüyü yerine de öyle konuşak: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: sok o süngüyü yerine de öyle konuşak

Konuşak: Yükleme

Biz: Özne

Sok o süngüyü yerine de öyle: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

536. Dedi, ona beni şikayet eden sen değil de bir yadırgı uşak olsaydı, Allah'ımı inkar edeyim işi tamamı. (ss.309)

“Ona beni şikayet eden sen değil de bir yadırgı uşak olsaydı, Allah'ımı inkar edeyim işi tamamı.” dedi.

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ona beni şikayet eden sen değil de bir yadırgı uşak olsaydı, Allah'ımı inkar edeyim işi tamamı.”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ona beni şikayet eden sen değil de bir yadırgı uşak olsaydı, Allah'ımı inkar edeyim işi tamamı.”

Tamamı: Yüklem

İşi: Özne

Ona beni şikayet eden sen değil de bir yadırgı uşak olsaydı: Zarf Tümleci

Allah'ımı inkar edeyim: Zarf tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

537. Dedi, benim maksadım malum, ırgadın gözünü açmak. (ss.309)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Benim maksadım malum, ırgadın gözünü açmak: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: benim maksadım malum, ırgadın gözünü açmak

Benim maksadım: Yüklem

ırgadın gözünü açmak: Özne

Malum: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

538. Kısa keserek, “İrgatbaşmayı bul, gönder bana!” dedi. (ss.309)

Dedi: Yöklem

O: Özne

Kısa keserek: Zarf Tömleci

“İrgatbaşmayı bul, gönder bana!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İrgatbaşmayı bul, gönder bana!”

Bul: Yöklem

Sen: Özne

İrgatbaşmayı: Belirtili Nesne

Gönder: Yöklem

Sen: Özne

Bana: Dolaylı Tömleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

539. “Yoook,” dedi. (ss.309)

Dedi: Yöklem

O: Özne

“Yoook,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yoook,”

Yoook: Yöklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

540. “Peki peki,” dedi. (ss.310)

Dedi: Yükleme

O: Özne

“Peki peki,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Peki peki,”

Peki peki: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

541. Büyük ağa, “Bok,” dedi. (ss.310)

Dedi: Yükleme

Büyük ağa: Özne

“Bok,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bok,”

Bok: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

542. Küçük ağa renk vermemeye çalışarak, “Ne var ne yok,” dedi. (ss.310)

Dedi: Yükleme

O: Özne

Renk vermemeye çalışarak: Zarf Tümlenci

“Ne var ne yok,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne var ne yok,”

Ne var ne yok: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

543. “Tamam,” dedi. (ss.311)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Tamam,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Tamam,”

Tamam: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

544. Neden sonra, “Senin ekmeğini yiyorum ağa,” dedi. (ss.311)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Sonra: Zarf Tümlenci

Neden: CDU

“Senin ekmeğini yiyorum ağa,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Senin ekmeğini yiyorum ağa,”

Yiyorum: Yüklem

Ben: Özne

Senin ekmeğini: Belirtisiz Nesne

Ağa: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

545. “Tövbe ağa,” dedi. (ss.312)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Tövbe ağa”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Tövbe ağa”

Tövbe: Yüklem

O: Özne

Ağa: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

546. “Usta vardı,” dedi. (ss.312)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Usta vardı,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Usta vardı,”

Vardı: Yüklem

Usta: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

547. Küçük ağa, “Tamam,” dedi. (ss.312)

Dedi: Yüklem

Küçük ağa: Özne

“Tamam,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Tamam,”

Tamam: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

548. Irgatbaşı birden kendine gelerek, “Estağfurullah,” dedi. (ss.313)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

Birden kendine gelerek: Zarf Tümleci

“Estağfurullah,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Estağfurullah,”

Estağfurullah: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

549. Irgatbaşı neşeden uçarken, “Bir orta şekerli,” dedi. (ss.313)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

Neşeden uçarken: Zarf Tümleci

“Bir orta şekerli,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bir orta şekerli,”

Bir orta şekerli: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

550. “Ben gidiyorum,” dedi. (ss.313)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ben gidiyorum,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ben gidiyorum,”

Gidiyorum: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

551. “Şimdi dinle beni,” dedi Küçük ağa. (ss.313)

Dedi: Yüklem

Küçük ağa: Özne

“Şimdi dinle beni,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Şimdi dinle beni,”

Dinle: Yüklem

Sen: Özne

Şimdi: Zarf Tümleci

Beni: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

552. Irgatbaşı hep endişeli, “Ustayı sen bulursun,” dedi. (ss.313)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

Hep endişeli: Zarf Tümleci

“Ustayı sen bulursun,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ustayı sen bulursun,”

Bulursun: Yüklem

Sen: Özne

Ustayı: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

553. Irgatbaşının çekimsiz hali gözünden kaçmayan Küçük ağa, “Senin için çekinecek bir şey yok,” dedi. (ss.314)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşının çekimsiz hali gözünden kaçmayan Küçük ağa: Özne

“Senin için çekinecek bir şey yok,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Senin için çekinecek bir şey yok,”

Yok: Yüklem

Çekinecek bir şey: Özne

Senin için: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

554. “Allah razı olsun,” dedi Irgatbaşı. (ss.314)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Allah razı olsun,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Allah razı olsun,”

Razı olsun: Yüklem

Allah: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

555. “Gel beni dinle Mıstık!” dedi Hidayet’in oğluna. (ss.314)

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

“Gel beni dinle Mıstık!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gel beni dinle Mıstık!”

Dinle: Yüklem

Beni: Belirtili Nesne

Gel: Yükleme

Mıstık: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

556. Hidayet'in oğlu gene, "Korkak," dedi. (ss.315)

Dedi: Yükleme

Hidayet'in oğlu: Özne

Gene: Zarf Tümleci

"Korkak,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Korkak,"

Korkak: Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

557. "Yok canım," dedi Hidayet'in oğlu. (ss.315)

Dedi: Yükleme

Hidayet'in oğlu: Özne

"Yok canım,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Yok canım,"

Yok: Yükleme

O: Özne

Canım: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

558. Adam iyice şüphelenerek, "Gerçek Pehlivan Ali misin?" diye sordu. (ss.316)

Sordu: Yüklem

Adam: Özne

İyice şüphelenerek: Zarf Tümleci

“Gerçek Pehlivan Ali misin?” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Gerçek Pehlivan Ali misin?”

Pehlivan Ali misin: Yüklem

Sen: Özne

Gerçek: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

559. Ömer Zorlu'nun davranışına kahkahayla gülen Pehlivan Ali, “İlahi Ömer,” dedi.
(ss.317)

Dedi: Yüklem

Ömer Zorlu'nun davranışına kahkahayla gülen Pehlivan Ali: Özne

“İlahi Ömer,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İlahi Ömer,”

İlahi: Yüklem

Sen: Özne

Ömer: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

560. Hidayet'in oğlu, “Çeneyi bırak da gidip Kemal Cesur'u bulalım,” dedi. (ss.317)

Dedi: Yüklem

Hidayet'in oğlu: Özne

“Çeneyi bırak da gidip Kemal Cesur'u bulalım,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Çeneyi bırak da gidip Kemal Cesur'u bulalım,”

Bulalım: Yüklem

Kemal Cesur'u: Belirtili Nesne

Gidip: Zarf Tümleci

Çeneyi bırak: Yüklem

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

561. Ali gururla, "Benim anam varmadı," dedi. (ss.318)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

Gururla: Zarf Tümleci

"Benim anam varmadı,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Benim anam varmadı,"

Varmadı: Yüklem

Benim anam: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

562. "İyi ya," dedi. (ss.319)

Dedi: Yüklem

O: Özne

"İyi ya,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "İyi ya,"

İyi: Yüklem

O: Özne

Ya: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

563. “Size bir şey söyleyim mi?” dedi. (ss.319)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Size bir şey söyleyim mi?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Size bir şey söyleyim mi?”

Söyleyim mi: Yüklem

Ben: Özne

Size: Dolaylı Tümleç

Bir şey: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

564. “Sonra?” dedi Hidayet’in oğlu. (ss.319)

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

“Sonra?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sonra?”

Sonra: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

565. Pehlivan Ali, “Yazık,” dedi. (ss.320)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

“Yazık,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yazık,”

Yazık: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

566. “Ben Zeynel’in yerinde çalışmam,” dedi. (ss.320)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ben Zeynel’in yerinde çalışmam,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ben Zeynel’in yerinde çalışmam,”

Çalışmam: Yüklem

Ben: Özne

Zeynel’in yerinde: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

567. Hidayet’in oğlu, “Ben çalışırım,” dedi. (ss.320)

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

“Ben çalışırım,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ben çalışırım,”

Çalışırım: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

568. “Kupkuru olmasa vermezdi,” dedi Kemal Cesur. (ss.321)

Dedi: Yüklem

Kemal Cesur: Özne

“Kupkuru olmasa vermezdi,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kupkuru olmasa vermezdi,”

Vermezdi: Yüklem

O: Özne

Kupkuru olmasa: Zarf Tümlenci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

569. “Hiç canım,” dedi Kemal Cesur. (ss.321)

Dedi: Yüklem

Kemal Cesur: Özne

“Hiç canım,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hiç canım,”

Hiç: Yüklem

O: Özne

Canım: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

560. Zeynel’in yerinde çalışmam diyor. (ss.321)

Diyor: Yüklem

O: Özne

Zeynel’in yerinde çalışmam: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Zeynel’in yerinde çalışmam

Çalışmam: Yüklem

Ben: Özne

Zeynel’in yerinde: Dolaylı Tümlaç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

561. “Nerde arkadaşın?” diye Hidayet’in oğluna sordu. (ss.322)

Sordu: Yüklem

O: Özne

Hidayet’in oğluna: Dolaylı Tümleç

“Nerde arkadaşın?” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Nerde arkadaşın?”

Nerde: Yüklem

Arkadaşın: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

562. “Sağ ol ağa,” dedi. (ss.322)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Sağ ol ağa,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sağ ol ağa,”

Sağ ol: Yüklem

Sen: Özne

Ağa: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

563. Pehlivan Ali kapkara bir biti tırnakları arasında çat diye kırdıktan sonra, “Doğru, biliyorum amma, kanıma dokunur,” dedi. (ss.322)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali: Özne

Kapkara bir biti tırnakları arasında çat diye kırdıktan sonra: Zarf Tümleci

“Doğru, biliyorum amma, kanıma dokunur,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru, biliyorum amma, kanıma dokunur,”

Kanıma dokunur: Yüklem

O: Özne

Biliyorum: Yüklem

Ben: Özne

Doğru: CDU

Amma: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

564. “Söylenir mi?” dedi Ali. (ss.323)

Dedi: Yüklem

Ali: Yüklem

“Söylenir mi?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Söylenir mi?”

Söylenir mi: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

565. “Doğru,” dedi sevinçle. (ss.323)

Dedi: Yüklem

Sevinçle: Zarf Tümleci

“Doğru,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru,”

Doğru: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

566. “Olamaz,” dedi. (ss.324)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Olamaz,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Olamaz,”

Olamaz: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

567. Ali coşkunlukla, “Varız lan,” dedi. (ss.324)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

Coşkunlukla: Zarf Tümleci

“Varız lan,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Varız lan,”

Varız: Yüklem

Biz: Özne

Lan: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

568. Kemal Cesur, “Koltukçuluğun parası duvar ustalığından bile çok,” dedi. (ss.324)

Dedi: Yüklem

Kemal Cesur: Özne

“Koltukçuluğun parası duvar ustalığından bile çok,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Koltukçuluğun parası duvar ustalığından bile çok,”

Çok: Yükleme

Koltukçuluğun parası: Özne

Duvar ustalığından bile: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

569. Derim, ne yılanı bre ana? (ss.324)

Derim: Yükleme

Ben: Özne

Ne yılanı bre ana: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: ne yılanı bre ana

Ne yılanı: Yükleme

O: Özne

Bre ana: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

570. “Zeynel’i görürseniz artık eksik bir laf etmeyin,” dedi. (ss.325)

Dedi: Yükleme

O: Özne

“Zeynel’i görürseniz artık eksik bir laf etmeyin,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Zeynel’i görürseniz artık eksik bir laf etmeyin,”

Laf etmeyin: Yükleme

Siz: Özne

Zeynel’i görürseniz: Zarf Tümleci

Artık: Zarf Tümleci

Eksik bir: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

571. “Niye?” dedi Ali. (ss.325)

Dedi: Yükleme

Ali: Özne

“Niye?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Niye?”

Niye:Yükleme

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

572. Hidayet’in oğlu, “Bu deli mi?” dedi. (ss.325)

Dedi: Yükleme

Hidayet’in oğlu: Özne

“Bu deli mi?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bu deli mi?”

Deli mi: Yükleme

Bu: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

573. Bir ara dargınlıkla, “Yusuf’a anlat bunu,” dedi. (ss.325)

Dedi: Yükleme

Bir ara: Zarf Tümleci

Dargınlıkla: Zarf Tümleci

“Yusuf’a anlat bunu,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yusuf’a anlat bunu,”

Anlat: Yükleme

Sen: Özne

Yusuf'a: Dolaylı Tümleç

Bunu: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

574. Kemal Cesur, "Gavıııır," diye arkasına vurdu. (ss.326)

Vurdu: Yüklem

Kemal cesur: Özne

Arkasına: Dolaylı Tümleç

"Gavıııır," diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: "Gavıııır,"

Gavıııır: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

575. Bir başka kravatlı, "Şunlara bak," dedi. (ss.328)

Dedi: Yüklem

Bir başka kravatlı: Özne

"Şunlara bak,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Şunlara bak,"

Bak: Yüklem

Sen: Özne

Şunlara: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

576. Ali, "Avradın donu yoktu gördün mü Mıstık?" dedi. (ss.328)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Avradın donu yoktu gördün mü Mıstık?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Avradın donu yoktu gördün mü Mıstık?”

Gördün mü: Yüklem

Sen: Özne

Avradın donu yoktu: Belirtili Nesne

Mıstık: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

577. “Niye?” dedi Ali. (ss.328)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Niye?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Niye?”

Niye: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

578. “Nasıl?” dedi Hidayet’in oğlu. (ss.328)

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

“Nasıl?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Nasıl?”

Nasıl: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

579. Çaresiz, “Merhaba Zeynel ağa!” dedi. (ss.328)

Dedi: Yüklem

Çaresiz: Zarf Tümleci

“Merhaba Zeynel ağa!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Merhaba Zeynel ağa!”

Merhaba: Yüklem

Zeynel ağa: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

580. Zeynel, “Öyleyse,” dedi, “Ta ordaki mavi kapılı eve girin.” (ss.329)

Zeynel, “Öyleyse ta ordaki mavi kapılı eve girin,” dedi.

Dedi: Yüklem

Zeynel: Özne

Öyleyse ta ordaki mavi kapılı eve girin: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Öyleyse ta ordaki mavi kapılı eve girin”

Girin: Yüklem

Siz: Özne

Öyleyse: Zarf Tümleci

Ta ordaki mavi kapılı eve: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

581. “Hiç canım,” dedi Hidayet’in oğlu. (ss.329)

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

“Hiç canım,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hiç canım,”

Hiç: Yüklem

O: Özne

Canım: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

582. “İkisi de güzel be,” dedi Hidayet’in oğlu. (ss.329)

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

“İkisi de güzel be”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İkisi de güzel be”

Güzel: Yüklem

İkisi de: Özne

Be: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

583. Ali, “Bence de allı,” dedi. (ss.329)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Bence de allı,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bence de allı,”

Allı: Yüklem

O: Özne

Bence de: Zarf Tümlenci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

584. Kadınlardan biri, “Tamam,” dedi. (ss.330)

Dedi: Yüklem

Kadınlardan biri: Özne

“Tamam,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Tamam,”

Tamam: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

585. “Yürüü,” dedi biri. (ss.330)

Dedi: Yüklem

Biri: Özne

“Yürüü,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yürüü,”

Yürüü: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

586. Canını dişine takarak, “Sen bizim ırgatbaşının kızımıydın doğru mu?” diye sordu.
(ss.331)

Sordu: Yüklem

O: Özne

Canını dişine takarak: Zarf Tümlenci

“Sen bizim ırgatbaşının kızımıydın doğru mu?” diye: Zarf Tümlenci

Yan cümle: “Sen bizim ırgatbaşının kızımıydın doğru mu?”

Doğru mu: Yüklem

Sen bizim ırgatbaşının kızımıydın: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

587. “Hadi,” dedi, “Hadi elini çabuk tut.”(ss.332)

“Hadi elini çabuk tut.” dedi.

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Hadi elini çabuk tut.”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Hadi elini çabuk tut.”

Elini çabuk tut: Yüklem

Sen: Özne

Hadi: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

588. Karyolaya girmeden önce, “Seni bizim köye götürsem gider misin?” dedi. (ss.332)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Karyolaya girmeden önce: Zarf Tümleci

“Seni bizim köye götürsem gider misin?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Seni bizim köye götürsem gider misin?”

Götürsem gider misin: Yüklem

Sen: Özne

Seni: Belirtili Nesne

Bizin köye: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

589. “Başka,” dedi. (ss.332)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Başka,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Başka,”

Başka: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

590. “Beni çağırıyorlar,” dedi. (ss.333)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Beni çağırıyorlar,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Beni çağırıyorlar,”

Çağırıyorlar: Yüklem

Onlar: Özne

Beni: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

591. Kalktıkları zaman Ali, “Gelecek hafta gene geleceğim,” dedi. (ss.334)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

Kalktıkları zaman: Zarf Tümleci

“Gelecek hafta gene geleceğim,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gelecek hafta gene geleceğim,”

Geleceğim: Yüklem

Ben: Özne

Gelecek hafta: Zarf Tümleci

Gene: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

592. “Sana Fatma da kurban olsun, Aptal kızı da,” dedi. (ss.334)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Sana Fatma da kurban olsun, Aptal kızı da,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sana Fatma da kurban olsun, Aptal kızı da,”

Kurban olsun: Yüklem

Fatma da Aptal kızı da: Özne

Sana: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

593. Aşağıdan çaçanın sesi biraz da öfkeyle tekrarlanınca, kadın toplanarak, “Haydi inelim artık,” dedi. (ss.334)

Dedi: Yüklem

Kadın: Özne

Toplanarak: Zarf Tümleci

Aşağıdan çaçanın sesi biraz da öfkeyle tekrarlanınca: Zarf Tümleci

“Haydi inelim artık,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Haydi inelim artık,”

İnelim: Yüklem

Biz: Özne

Haydi: Zarf Tümleci

Artık: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

594. “Senin gibi yok,” dedi. (ss.334)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Senin gibi yok,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Senin gibi yok,”

Yok: Yüklem

Senin gibi: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

595. “Canım,” dedi. (ss.334)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Canım,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Canım,”

Canım: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

596. Ali kapıdan çıkarken, çaça, “Parayı aldın mı?” diye sordu. (ss.335)

Sordu: Yüklem

Ali: Özne

Kapıdan çıkarken: Zarf Tümleci

“Parayı aldın mı?” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Parayı aldın mı?”

Aldın mı: Yüklem

Sen: Özne

Parayı: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

597. “Aldım aldım,” dedi. (ss.335)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Aldım aldım,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Aldım aldım,”

Aldım aldım: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

598. Kadın, “Dediğimi unutma!” dedi. (ss.335)

Dedi: Yüklem

Kadın: Özne

“Dediğimi unutma!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Dediğimi unutma!”

Unutma: Yüklem

Sen: Özne

Dediğimi: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

599. “Adını bile sormadım...” diye mırıldandı. (ss.335)

Mırıldandı: Yüklem

O: Özne

“Adını bile sormadım...” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Adını bile sormadım...”

Sormadım: Yüklem

Ben: Özne

Adını bile: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

600. “Deli,” dedi. (ss.336)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Deli,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Deli,”

Deli: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

601. Hidayet’in oğlu hile sezerek, “Ne işi?” dedi. (ss.338)

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

Hile sezerek: Zarf Tümleci

“Ne işi?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ne işi?”

Ne işi: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

602. Dedim ki, seni köye götürsem gelir misin dedim. (ss.338)

Seni köye götürsem gelir misin dedim.

Dedim: Yüklem

Ben: Özne

Seni köye götürsem gelir misin: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Seni köye götürsem gelir misin

Götürsem gelir misin: Yüklem

Sen: Özne

Köye: Dolaylı Tümce

Seni: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

603. Hidayet'in oğlu, "Bakalım koltukçuluğu yapabilecek miyiz?" dedi. (ss.339)

Dedi: Yüklem

Hidayet'in oğlu: Özne

"Bakalım koltukçuluğu yapabilecek miyiz?": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Bakalım koltukçuluğu yapabilecek miyiz?"

Yapabilecek miyiz: Yüklem

Biz: Özne

Koltukçuluğu: Belirtili Nesne

Bakalım: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

604. Demiş ki bugünden ötürü, akşama gideceğiz demiş. (ss.339)

Bugünden ötürü, akşama gideceğiz demiş.

Demiş: Yükleme

O: Özne

Bugünden ötürü, akşama gideceğiz: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Bugünden ötürü, akşama gideceğiz

Gideceğiz: Yükleme

Biz: Özne

Akşama: Zarf Tümleri

Bugünden ötürü: Dolaylı Tümler

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

605. Hidayet'in oğlu, "İnsan bu kamyonu sürebilmeli," dedi. (ss.339)

Dedi: Yükleme

Hidayet'in oğlu: Özne

"İnsan bu kamyonu sürebilmeli,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "İnsan bu kamyonu sürebilmeli,"

Sürebilmeli: Yükleme

İnsan: Özne

Bu kamyonu: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

606. "Treni mi?" dedi Hidayet'in oğlu. (ss.340)

Dedi: Yükleme

Hidayet'in oğlu: Özne

"Treni mi?": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Treni mi?”

Treni mi: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

607. Kemal Cesur, “O zaman başka,” dedi. (ss.340)

Dedi: Yüklem

Kemal Cesur: Özne

“O zaman başka,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “O zaman başka,”

Başka: Yüklem

O: Özne

O zaman: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

608. Az önce ardı sıra boğduğu esrarlı sigaraların mastorluğu içindeki kara maça Veysel, oğluna, “Geç semaverin başına,” dedi. (ss.341)

Dedi: Yüklem

Az önce ardı sıra boğduğu esrarlı sigaraların mastorluğu içindeki kara maça Veysel:
Özne

Oğluna: Dolaylı Tümleç

“Geç semaverin başına,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Geç semaverin başına,”

Geç: Yüklem

Sen: Özne

Semaverin başına: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

609. Hidayet'in oğlu, "Haftaya kafaları da çekeriz," dedi. (ss.341)

Dedi: Yüklem

Hidayet'in oğlu: Özne

"Haftaya kafaları da çekeriz,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Haftaya kafaları da çekeriz,"

ekeriz: Yüklem

Biz: Özne

Haftaya: Zarf Tümleci

Kafaları da: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

610. "Amma," dedi, Őarap hammallık. (ss.342)

Dedi: Yüklem

O: Özne

"Amma Őarap hammallık": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Amma Őarap hammallık"

Hammallık: Yüklem

Őarap: Özne

Amma: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

611. "Size güvenip Zeynel'e, Şamdin'e yol verdim," dedi. (ss.342)

Dedi: Yüklem

O: Özne

"Size güvenip Zeynel'e, Şamdin'e yol verdim,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Size güvenip Zeynel'e, Şamdin'e yol verdim,"

Yol verdim: Yüklem

Ben: Özne

Size güvenip: Zarf Tümleci

Zeynel'e, Şamdin'e: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

612. Ağaya dedim ki, Zeynel'den de, Şamdin'den de iyi iş görürler dedim. (ss.342)

Ağaya, "Zeynel'den de, Şamdin'den de iyi iş görürler" dedim.

Dedim: Yüklem

Ben: Özne

Ağaya: Dolaylı Tümleç

"Zeynel'den de, Şamdin'den de iyi iş görürler": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Zeynel'den de, Şamdin'den de iyi iş görürler"

Görürler: Yüklem

Onlar: Özne

Zeynel'den de, Şamdin'den de iyi iş: Belirtisiz Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

613. Hidayet'in oğlunun canına minnet, Ali'ye, "Demedim mi?" dedi. (ss.342)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Hidayet'in oğlunun canına minnet: Zarf Tümleci

Ali'ye: Dolaylı Tümleç

"Demedim mi?": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Demedim mi?"

Demedim mi: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

614. Hidayet'in oğlu, "Evvel Allah'ın izniyle, korkma!" dedi. (ss.342)

Dedi: Yüklem

Hidayet'in oğlu: Özne

"Evvel Allah'ın izniyle, korkma!": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Evvel Allah'ın izniyle, korkma!"

Korkma: Yüklem

Sen: Özne

Evvel Allah'ın izniyle: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

615. Hidayet'in oğlu kıs kıs gülerek, "Kaynatamız," dedi. (ss.343)

Dedi: Yüklem

Hidayet'in oğlu: Özne

Kıs kıs gülerek: Zarf Tümleci

"Kaynatamız,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Kaynatamız,"

Kaynatamız: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

616. "Doğru," dedi Ali. (ss.343)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Doğru,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru,”

Doğru: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

617. Elinde tuttuğu paçavralarla toz gözlüklerini uzatan Irgatbaşı, “Bunları gözlerinize takacaksınız,” dedi. (ss.343)

Dedi: Yüklem

Elinde tuttuğu paçavralarla toz gözlüklerini uzatan Irgatbaşı: Özne

“Bunları gözlerinize takacaksınız,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bunları gözlerinize takacaksınız,”

Takacaksınız: Yüklem

Siz: Özne

Bunları: Belirtili Nesne

Gözlerinize: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

618. Yeni ustaya karşı saygıyla, “Buyur usta,” dedi. (ss.344)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Yeni ustaya karşı saygıyla: Zarf Tümleci

“Buyur usta,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Buyur usta,”

Buyur: Yüklem

Usta: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

619. Irgatbaşı, “Acemi,” dedi. (ss.344)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Acemi,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Acemi,”

Acemi: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

620. Ağa dedi ki, gözümün yağını yesinler dedi. (ss.344)

Ağa, “Gözümün yağını yesinler” dedi.

Dedi: Yüklem

Ağa: Özne

“Gözümün yağını yesinler” : Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gözümün yağını yesinler”

Yesinler: Yüklem

Onlar: Özne

Gözümün yağını: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

621. Irgatbaşı, “Boyunlarınızı da iyice sarın,” dedi. (ss.345)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Boyunlarınızı da iyice sarın,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Boyunlarınızı da iyice sarın,”

Sarın: Yüklem

Siz: Özne

İyice: Zarf Tümleci

Boynuzlarınızı: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

622. Irgatbaşı, “Ben vermedim,” dedi. (ss.345)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Ben vermedim,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ben vermedim,”

Veremedim: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

623. Hemen oracıkta peydahlanan Kemal Cesur, “İrgadın içine fit sokuyorlardı ustam,” dedi. (ss.345)

Dedi: Yüklem

Hemen oracıkta peydahlanan Kemal Cesur: Özne

“İrgadın içine fit sokuyorlardı ustam,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “İrgadın içine fit sokuyorlardı ustam,”

Sokuyorlardı: Yüklem

Onlar: Özne

İrgadın içine: Dolaylı tümleç

Fit: Belirtisiz Nesne

Ustam: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

624. Usta, “Sen ağanın nesi olursun?” diye sordu. (ss.346)

Sordu: Yüklem

Usta: Özne

“Sen ağanın nesi olursun?” diye: Zarf Tümlenci

Yan cümle: “Sen ağanın nesi olursun?”

Ağanın nesi olursun: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümlenci konumundadır.)

625. “Bu ustada da iş yok ağa,” dedi. (ss.346)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Bu ustada da iş yok ağa,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bu ustada da iş yok ağa,”

Yok: Yüklem

İş: Özne

Bu ustada: Dolaylı Tümlenç

Ağa: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

626. Irgatbaşı, “Bakın,” dedi, “deli deli dönüyor.” (ss.347)

Irgatbaşı, “Bakın deli deli dönüyor.” dedi.

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Bakın deli deli dönüyor.”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bakın deli deli dönüyor.”

Dönüyor: Yüklem

O: Özne

Deli deli: Zarf Tümleci

Bakın: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

627. Irgatbaşı elleri belinde, çeyrek saat kadar seyrettikten sonra “Eferim,” dedi, “eferim ulan size.” (ss.347)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

Elleri belinde: Zarf Tümleci

Çeyrek saat kadar seyrettikten sonra: Zarf Tümleci

“Eferim, eferim ulan size.”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Eferim ulan size.”

Eferim: Yüklem

Size: Özne

Ulan: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

628. Irgatbaşı sarı sarı parlayan altın dişleriyle gülerek, “Sayende, top gibi!” dedi. (ss.348)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

Sarı sarı parlayan altın dişleriyle gülerek: Zarf Tümleci

“Sayende, top gibi!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Sayende, top gibi!”

Top gibi: Yüklem

O: Özne

Sayende: Zarf Tümlenci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

629. “Doğru,” dedi Küçük ağa. (ss.348)

Dedi: Yüklem

Küçük ağa: Özne

“Doğru,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru,”

Doğru: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

630. “Etme,” dedi. (ss.349)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Etme ,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Etme,”

Etme: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

631. “Amma da bozdun herifi ha!” dedi ırgatbaşı. (ss.349)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Amma da bozdun herifi ha!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Amma da bozdun herifi ha!”

Bozdun: Yüklem

Sen: Özne

Amma da: Zarf Tümleci

Herifi: Belirtili Nesne

Ha: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

632. “Bok,” diye söylendi küçük ağa. (ss.349)

Söylendi: Yüklem

Küçük ağa: Özne

“Bok,” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Bok,”

Bok: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

633. Paydosta Pehlivan Ali’yle Hidayet’in oğlunu bir kıyıya çeken ırgatbaşı, “Eferim ulan,” dedi. (ss.349)

Dedi: Yüklem

Pehlivan Ali’yle Hidayet’in oğlunu bir kıyıya çeken ırgatbaşı: Özne

Paydosta: Zarf Tümleci

“Eferim ulan,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Eferim ulan,”

Eferim: Yüklem

Size: Özne

Ulan: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

634. Ağa dedi ki, böyle çalışsınlar, gözümün yağını yesinler, dedi.(ss.350)

Ağa, “Böyle çalışsınlar, gözümün yağını yesinler,” dedi.

Dedi: Yüklem

Ağa: Özne

“Böyle çalışsınlar, gözümün yağını yesinler,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Böyle çalışsınlar, gözümün yağını yesinler,”

Gözümün yağını yesinler: Yüklem

Onlar: Özne

Böyle çalışsınlar: Zarf Tümlenci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

635. Ali, “Yaşadık arkadaş,” dedi. (ss.350)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Yaşadık arkadaş,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yaşadık arkadaş ,”

Yaşadık: Yüklem

Biz: Özne

Arkadaş: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

636. Ali, “Adam iş işlerken akli amma da uçuyor ha değil mi?” dedi. (ss.350)

Dedi: Yüklem

Ali: Özne

“Adam iş işlerken akli amma da uçuyor ha değil mi?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Adam iş işlerken akli amma da uçuyor ha değil mi?”

Uçuyor ha değil mi: Yüklem

Akli: Özne

Adam iş işlerken: Zarf Tümleci

Amma da: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

637. “En iyisi,” dedi, “şaraba bira karıştırmak.” (ss.350)

“En iyisi şaraba bira karıştırmak.” dedi.

Dedi: Yüklem

O: Özne

“En iyisi şaraba bira karıştırmak.”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “En iyisi şaraba bira karıştırmak.”

En iyisi: Yüklem

Şaraba bira karıştırmak: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

638. Çayını yudumlamadan önce, “Ağa bizi beğenmiş demek?” dedi. (ss.351)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Çayını yudumlamadan önce: Zarf Tümleci

“Ağa bizi beğenmiş demek?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ağa bizi beğenmiş demek?”

Beğenmiş demek: Yüklem

Ağa: Özne

Bizi: Belirtili Nesne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

639. Yağdanlığı yerden alan usta, “Defol git,” dedi. (ss.353)

Dedi: Yüklem

Yağdanlığı yerden alan usta: Özne

“Defol git,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Defol git,”

Git: Yüklem

Sen: Özne

Defol: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

640. Sebebini soran ırgatbaşuya da, “Sana ne?” diye çıkıştı. (ss.353)

Çıkıştı: Yüklem

O: Özne

Sebebini soran ırgatbaşuya: Dolaylı Tümleç

“Sana ne?” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Sana ne?”

Ne: Yüklem

O: Özne

Sana: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

641. Irgatbaşı gururla, “Millete soluk aldırduğım yok ırzıma nikâhıma,” dedi. (ss.354)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

Gururla: Zarf Tümleci

“Millete soluk aldırduğım yok ırzıma nikâhıma,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Millete soluk aldırduğım yok ırzıma nikâhıma,”

Yok: Yüklem

Soluk aldırduğım: Özne

Millete: Dolaylı Tümleç

Irzıma nikâhıma: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

642. Tempoyu daha da hızlandırmak, ağanın gözüne büsbütün girmek için, “Devir, devir, devir!!!” diye bağırdı. (ss.354)

Bağırdı: Yüklem

O: Özne

Tempoyu daha da hızlandırmak, ağanın gözüne büsbütün girmek için: Zarf Tümleci

“Devir, devir, devir!!!” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Devir, devir, devir!!!”

Devir, devir, devir: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

643. Küçük ağa habire, “Ha kardaşlarım ha,” diyordu, “ha babam kardaşlarım ha!” (ss.355)

Küçük ağa habire, “Ha kardaşlarım ha babam kardaşlarım ha!” diyordu.

Diyordu: Yüklem

Küçük ağa: Özne

Habire: Zarf Tümleci

“Ha kardaşlarım ha babam kardaşlarım ha!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ha kardaşlarım ha babam kardaşlarım ha!”

Ha kardaşlarım ha babam kardaşlarım ha: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

644. Usta, “Arkadaşlar,” dedi. (ss.358)

Dedi: Yüklem

Ustam: Özne

“Arkadaşlar,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Arkadaşlar,”

Arkadaşlar: Yüklem

Onlar: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

645. Kemal Cesur, “Doğru,” dedi. (ss.358)

Dedi: Yüklem

Kemal Cesur: Özne

“Doğru,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru,”

Doğru: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

646. “Vay kardaşlık vay,” dedi Hidayet’in oğlu. (ss.358)

Dedi: Yüklem

Hidayet’in oğlu: Özne

“Vay kardaşlık va ,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Vay kardaşlık vay,”

Vay kardaşlık vay: Özne

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

647. “Peki peki,” dedi onbaşı. (ss.363)

Dedi: Yüklem

Onbaşı: Özne

“Peki peki ,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Peki peki,”

Peki peki:Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

648. “Bacağı kopan adam kan kaybettiğinde öldü,” dedi. (ss.363)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Bacağı kopan adam kan kaybettiğinde öldü,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bacağı kopan adam kan kaybettiğinde öldü,”

ld: Yüklem

Bacağı kopan adam: Özne

Kan kaybettiğinde: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

649. “Bilmiyorum,” dedi usta. (ss.363)

Dedi: Yüklem

Usta: Özne

“Bilmiyorum,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bilmiyorum,”

Bilmiyorum: Yüklem

Ben: Özne

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

650. “Kemal Cesur’u onbaşıya savdım,” dedi. (ss.364)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Kemal Cesur’u onbaşıya savdım,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kemal Cesur’u onbaşıya savdım,”

Savdım: Yüklem

Kemal Cesur’u: Belirtili Nesne

Onbaşıya: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

651. Irgatbaşı, “Doğru,” dedi. (ss.364)

Dedi: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

“Doğru,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru,”

Doğru: Y¼klem

O: ¼zne

(Yan c¼mle temel c¼mlenin nesnesi konumundadır.)

652. Yanına yaklaşan ırđatbařı, Kemal Cesur’la Karamaça Veysel’e ,“H¼k¼met h¼k¼met değil ki,” dedi. (ss.364)

Dedi: Y¼klem

Yanına yaklaşan ırđatbařı: ¼zne

Kemal Cesur’la Karamaça Veysel’e: Dolaylı T¼mleç

“H¼k¼met h¼k¼met değil ki,”: Belirtisiz Nesne

Yan c¼mle: “H¼k¼met h¼k¼met değil ki,”

Değil: Y¼klem

H¼k¼met: ¼zne

H¼k¼met: Belirtisiz Nesne

Ki: CDU

(Yan c¼mle temel c¼mlenin nesnesi konumundadır.)

653. “Ben duvar ustasıyım,” dedi. (ss.365)

Dedi: Y¼klem

O: ¼zne

“Ben duvar ustasıyım,”: Belirtisiz Nesne

Yan c¼mle: “Ben duvar ustasıyım,”

Duvar ustasıyım: Y¼klem

Ben: ¼zne

(Yan c¼mle temel c¼mlenin nesnesi konumundadır.)

654. Yusuf hep o gururla, “Duvar ustası!” dedi. (ss.365)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

Hep o gururla: Zarf Tümleci

“Duvar ustası!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Duvar ustası!”

Duvar ustası: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

655. Ufak tefek, şakacı biri olan istasyon memuru, “Nesin nesin,” diye sordu. (ss.365)

Sordu: Yüklem

Ufak tefek, şakacı biri olan istasyon memuru: Özne

“Nesin nesin,” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Nesin nesin,”

Nesin nesin: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

656. Memura karşı birden yakınlık duyan Yusuf, “Çay paraları benden amma,” dedi.
(ss.365)

Dedi: Yüklem

Memura karşı birden yakınlık duyan Yusuf: Özne

“Çay paraları benden amma,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Çay paraları benden amma,”

Benden: Yüklem

Çay paraları: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

657. Yusuf, “Her usta benim gibi mi olur,” dedi. (ss.366)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Her usta benim gibi mi olur,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Her usta benim gibi mi olur,”

Benim gibi mi olur: Yüklem

Her usta: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

658. Emmim derdi ki, şişsinler bırak derdi, enayiler şiştiler mi işiniz düze çıkar derdi.
(ss.367)

Emmim “Enayiler şiştiler mi işiniz düze çıkar bırakın şişsinler” derdi.

Derdi: Yüklem

Emmim: Özne

“Enayiler şiştiler mi işiniz düze çıkar bırakın şişsinler”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Enayiler şiştiler mi işiniz düze çıkar bırakın şişsinler”

Bırakın şişsinler: Yüklem

Onlar: Özne

Düze çıkar: Yüklem

İşiniz: Özne

Enayiler şiştiler mi: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

659. “Allah size kel versin de tırnak vermesin i...ler!” diye geçirdi. (ss.367)

Geçirdi: Yüklem

O: Özne

“Allah size kel versin de tırnak vermesin i...ler!” diye: Zarf Tümlenci

Yan cümle: “Allah size kel versin de tırnak vermesin i...ler!”

Kel versin de tırnak vermesin: Yüklem

Allah: Özne

Size: Dolaylı Tümluç

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümlenci konumundadır.)

660. Gene de, “Doğru,” dedi. (ss.367)

Dedi: Yüklem

O: Özne

Gene de: Zarf Tümlenci

“Doğru,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Doğru,”

Doğru: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

661. “Yook,” dedi Yusuf. (ss.368)

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Yook,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Yook,”

Yook: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

662. “Alagöz,” diye düzeltti Yusuf. (ss.368)

Düzeltilti: Yüklem

Yusuf: Özne

“Alagöz,” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Alagöz,”

Alagöz: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

663. “Davulun sesi uzaktan hoş gelir hemşerim,” dedi. (ss.369)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Davulun sesi uzaktan hoş gelir hemşerim,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Davulun sesi uzaktan hoş gelir hemşerim,”

Hoş gelir: Yüklem

Davulun sesi: Özne

Uzaktan: Dolaylı Tümleç

Hemşerim: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

664. “El birliğiyle sağlarız bre herif,” dedi. (ss.369)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“El birliğiyle sağlarız bre herif,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “El birliğiyle sağlarız bre herif,”

Sağlarız: Yüklem

Biz: Özne

El birliğiyle: Zarf Tümleci

Bre herif: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

665. “Lakin,” dedi Yusuf, “akıl ne diyor biliyor musun?” (ss.369)

Yusuf, “Lakin, akıl ne diyor biliyor musun?” dedi.

Dedi: Yüklem

Yusuf: Özne

“Lakin, akıl ne diyor biliyor musun?”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Lakin, akıl ne diyor biliyor musun?”

Biliyor musun: Yüklem

Sen: Özne

Akıl ne diyor: Belirtili Nesne

Lakin: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin nesnesi konumundadır.)

666. “O kadar,” dedi memur. (ss.370)

Dedi: Yüklem

Memur: Özne

“O kadar,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “O kadar,”

O kadar: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

667. “Bunların tümü de okuma yazma bilir öyle ya!” dedi. (ss.370)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Bunların tümü de okuma yazma bilir öyle ya!”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bunların tümü de okuma yazma bilir öyle ya!”

Okuma yazma bilir: Yüklem

Bunların tümü: Özne

Öyle ya: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

668. “Bana bak bana,” dedi. (ss.372)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Bana bak bana,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Bana bak bana,”

Bak: Yüklem

Sen: Özne

Bana: Dolaylı Tümleç

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

669. “Kadere kırk beş be,” dedi. (ss.372)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Kadere kırk beş be,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Kadere kırk beş be,”

Kırk beş: Yüklem

O: Özne

Kadere: Dolaylı Tümleç

Be: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

670. “Nur içinde yat!” diye geçirdi. (ss.372)

Geçirdi: Yüklem

O: Özne

“Nur içinde yat!” diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: “Nur içinde yat!”

Yat: Yüklem

Sen: Özne

Nur içinde: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

671. “Cin işi,” dedi. (ss.372)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Cin işi,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Cin işi,”

Cin işi: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

672. “Doğru,” dedi Yusuf. (ss.375)

Dedi: Y¼klem

Yusuf: Özne

“Doğru,”: Belirtisiz Nesne

Yan c¼mle: “Doğru,”

Doğru: Y¼klem

O: Özne

(Yan c¼mle temel c¼mlenin nesnesi konumundadır.)

673. “Peki,” dedi Yusuf, “cenderme menderme gelmedi mi?”. (ss.376)

Yusuf, “Peki, cenderme menderme gelmedi mi?” dedi

Dedi: Y¼klem

Yusuf: Özne

“Peki, cenderme menderme gelmedi mi?”: Belirtisiz Nesne

Yan c¼mle: “Peki, cenderme menderme gelmedi mi?”

Gelmedi mi: Y¼klem

Cenderme menderme: Özne

Peki: CDU

(Yan c¼mle temel c¼mlenin nesnesi konumundadır.)

674. Yusuf, “Bırak,” dedi. (ss.376)

Dedi: Y¼klem

Yusuf: Özne

“Bırak,”: Belirtisiz Nesne

Yan c¼mle: “Bırak,”

Bırak: Y¼klem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

675. Hidayet'in oğlu, "Hiç canım," dedi. (ss.377)

Dedi: Yüklem

Hidayet'in oğlu: Özne

"Hiç canım,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Hiç canım,"

Hiç: Yüklem

O: Özne

Canım: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

676. Hidayet'in oğlu hiçbir şey anlamadığı halde, "Doğru," dedi. (ss.377)

Dedi: Yüklem

Hidayet'in oğlu: Özne

Hiçbir şey anlamadığı halde: Zarf Tümleci

"Doğru,": Belirtisiz Nesne

Yan cümle: "Doğru,"

Doğru: Yüklem

O: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

677. Karınca kanatlanmazsa zeval bulmaz derdi emmim. (ss.377)

Emmim, "karınca kanatlanmazsa zeval bulmaz" derdi.

Derdi: Yüklem

Emmim: Özne

“Karıncı kanatlanmazsa zeval bulmaz”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Karıncı kanatlanmazsa zeval bulmaz”

Zeval bulmaz: Yüklem

Karıncı: Özne

Kanatlanmazsa: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

678. “Bubam geliyor ana,” dedi, “bubam geliyor!” (ss.380)

“Ana bubam geliyor ” dedi.

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ana bubam geliyor ”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ana bubam geliyor ”

Gelıyor: Yüklem

Bubam: Özne

Ana: CDU

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

679. “Ali’yle, Hasan öldüler” dedi. (ss.382)

Dedi: Yüklem

O: Özne

“Ali’yle, Hasan öldüler”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Ali’yle, Hasan öldüler”

Öldüler: Yüklem

Ali'yle, Hasan: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

680. Sonra kendini toparlayarak, Köse Hasan'ın kızına, “Gel,” dedi. (ss.382)

Dedi: Yüklem

Sonra kendini toparlayarak: Zarf Tümleci

Köse Hasan'ın kızına: Dolaylı Tümleç

“Gel,”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Gel,”

Gel: Yüklem

Sen: Özne

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

681. Buban dedi ki, köye varırsan, Emine'nin kara gözlerinden bi güzel öp dedi ki!
(ss.382)

Buban, “Emine'nin kara gözlerinden, köye varırsan bi güzel öp” dedi ki.

Dedi ki: Yüklem

Buban: Özne

“Emine'nin kara gözlerinden, köye varırsan bi güzel öp”: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: “Emine'nin kara gözlerinden, köye varırsan bi güzel öp”

Öp: Yüklem

Sen: Özne

Emine'nin kara gözlerinden: Dolaylı Tümleç

Köye varırsan: Zarf Tümleci

Bi güzel: Zarf Tümleci

(Yan cümle temel cümlenin nesnesi konumundadır.)

682. Yusuf Emmisinin pırıl pırıl gazocağından gözlerini ayıramayan Emine'ye, "Bubam ne diye gelmedi ya?" diye sordu. (ss.382)

Sordu: Yüklem

Yusuf: Özne

Emmisinin pırıl pırıl gazocağından gözlerini ayıramayan Emine'ye: Dolaylı Tümleç

"Bubam ne diye gelmedi ya?" diye: Zarf Tümleci

Yan cümle: "Bubam ne diye gelmedi ya?"

Ne diye gelmedi: Yüklem

Bubam: Özne

Ya: CDU

(Yan cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

4.2. Ki'li Birleşik Cümleler

1. Yusuf olmamalı ki tadı çıksın.(ss.9)

Temel cümle: Yusuf olmamalı

Yan cümle: Tadı çıksın

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

"Tadı çıkması için Yusuf olmamalı."

Olmamalı: Yüklem

Yusuf: Özne

Tadı çıkması için: Zarf Tümleci

2. Geçen yıl dediydi ki, her yıl gel. (ss.17)

Temel Cümle: Geçen yıl dediydi

Yan Cümle: Her yıl gel

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Geçen yıl “her yıl gel” dediği.

Her yıl gel: Belirtisiz Nesne

Dediği: Yükleme

O: Özne

Geçen yıl: Zarf Tümlenci

3. Bir işler ki, kancık ayı gibi!(ss.19)

Temel Cümle: Bir işler

Yan Cümle: Kancık ayı gibi!

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Kancık ayı gibi işler.

Kancık ayı gibi: Zarf Tümlenci

İşler: Yükleme

O: Özne

4. Dinlerken dinlerken tam uykuya geçecekti ki, yanı başında bir mırıltı.(ss.31)

Temel Cümle: Yanı başında bir mırıltı (duydu)

Yan Cümle: Dinlerken dinlerken tam uykuya geçecekti

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Dinlerken dinlerken tam uykuya geçeceği anda yanı başında bir mırıltı (duydu).

Duydu: Yükleme

O: Özne

Dinlerken dinlerken tam uykuya geçeceği anda: Zarf Tümlenci

Bir mırıltı: Nesne

Yanı başında: Dolaylı Tümlenç

5. İçeri bir de girmişti ki, çiftlik sahibi ağa, Bilal'in küçücük kızını dışkının üstüne yıkmış.(ss.31)

Temel cümle: Çiftlik sahibi ağa, Bilal'in küçücük kızını dışkının üstüne yıkmış

Yan cümle: İçeri bir de girmişti

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

İçeri birden girdiği anda çiftlik sahibi ağa, Bilal'in küçücük kızını dışkının üstüne yıkmıştı.

Yıkmıştı: Yüklem

Çiftin sahibi ağa: Özne

Bilal'in küçücük kızını: Belirtili Nesne

Dışkının üstüne: Dolaylı Tümleç

İçeri birden girdiği anda: Zarf Tümleci

6. Tanımıyoruz ki konuşkunluğumuz olsun bre usta.(ss.36)

Temel cümle: Tanımıyoruz

Yan cümle: Konuşkunluğumuz olsun bre usta

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Bre Usta, tanımadığımız için konuşkunluğumuz yok.

Yok: Yüklem

Tanımadığımız için konuşkunluğumuz: Özne

Bre usta: CDU

7. Sözü bitirmemişti ki, fabrika sahibinin büyük, siyah pırıl pırıl otomobili işçi mahallesine giden yolun köşesinden çıktı.(ss.52)

Temel cümle: Fabrika sahibinin büyük, siyah pırıl pırıl otomobili işçi mahallesine giden yolun köşesinden çıktı

Yan cümle: Sözü bitirmemişti

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Sözünü bitirmeden fabrika sahibinin büyük, siyah pırıl pırıl otomobili işçi mahallesine giden yolun köşesinden çıkmıştı.

Çıkmıştı: Yüklem

Fabrika sahibinin büyük, siyah pırıl pırıl otomobili: Özne

İşçi mahallesine giden yolun köşesinden: Dolaylı Tümleç

Sözünü bitirmeden: Zarf Tümleci

8. Yusuf'u tokatlayacaktı ki, fabrika sahibi arabadan şoföre seslendi.(ss.52)

Temel cümle: Fabrika sahibi arabadan şoföre seslendi

Yan cümle: Yusuf'u tokatlayacaktı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Şöför Yusuf'u tokatlamak isterken fabrika sahibi arabadan seslendi.

Seslendi: Yüklem

Fabrika sahibi: Özne

Arabadan: Dolaylı Tümleç

Şöför Yusuf'u tokatlamak isterken: Zarf Tümleci

9. Sonraları yeni kurulan fabrikalar işçiyi çoğaltmış, barınak sıkıntısı başlamıştı ki, muhtar, ahırdan hayvanlarını çekmiş, işçilere kiraya vermişti.(ss.71)

Temel cümle: Muhtar, ahırdan hayvanlarını çekmiş, işçilere kiraya vermişti

Yan cümle: Sonraları yeni kurulan fabrikalar işçiyi çoğaltmış, barınak sıkıntısı başlamıştı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Muhtar yeni kurulan fabrikalarda işçi çoğalınca barınak sıkıntısını çözmek için ahırdan hayvanları çekip işçilere kiraya vermiş.

Kiraya vermiş: Yüklem

Muhtar: Özne

İşçilere: Dolaylı Tümleç

Yeni kurulan fabrikalarda işçi çoğalınca: Zarf Tümleci

Barınak sıkıntısını çözmek için: Zarf Tümleci

Ahırdan hayvanları çekip: Zarf Tümleci

10. İş miş aradığın yok ki bulasın.(ss.76)

Temel cümle: Bulasın

Yan cümle: İş miş aradığın yok

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

İş miş aramadığından bulamazsın.

Bulamazsın: Yüklem

Sen: Özne

İş miş aramadığından: Dolaylı Tümleç

11. Ulan insan firavun olmalıydı ki, sıcak sıcak kokan yemekten azıcık vermesin.(ss.77)

Temel cümle: Sıcak sıcak kokan yemekten azıcık vermesin

Yan cümle: Ulan insan firavun olmalıydı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

İnsan firavun olursa sıcak sıcak kokan yemekten azıcık vermez.

Vermez: Yüklem

İnsan: Özne

Firavun olsa: Zarf Tümleci

Sıcak sıcak kokan yemekten: Belirtisiz Nesne

Azıcık: Zarf Tümleci

12. Üst kattaki çalar saat uzun uzun ötüyordu ki Yusuf'un düşüne ırgatbaşının fırıldaklı düdüğü gibi girmişti. (ss.79)

Temel cümle: Yusuf'un düşüne ırgatbaşının fırıldaklı düdüğü gibi girmişti

Yan cümle: Üst kattaki çalar saat uzun uzun ötüyordu

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Üst kattaki çalar saat uzun uzun ötünce Yusuf'un düşüne ırgatbaşının fırıldaklı düdüğü gibi girmişti.

Girmişti: Yüklem

Üst kattaki çalar saat: Özne

Yusuf'un düşüne: Dolaylı Tümleç

Uzun uzun ötünce: Zarf Tümleci

ırgatbaşının fırıldaklı düdüğü gibi: Zarf Tümleci

13. Belliydi ki onlar da işe hazırlanıyordu.(ss.80)

Temel cümle: Onlar da işe hazırlanıyordu

Yan cümle: Belliydi

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Onlar da belli işe hazırlanıyordu.

Hazırlanıyordu: Yüklem

Onlar da: Özne

İşe: Dolaylı Tümleç

Belli: Zarf Tümleci

14. Hem de öyle bir bağırdı ki, çın çın öttürdü geceyi!(ss.82)

Temel cümle: Çın çın öttürdü geceyi

Yan cümle: Hem de öyle bir bağırdı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Geceyi bağırarak çın çın öttürürdü.

Öttürürdü: Yüklem

O: Özne

Geceyi: Belirtili Nesne

Bağırarak çın çın: Zarf Tümleci

15. Ha diyoruz ki çalışıp şurda birkaç kuruş sahibi olalım.(ss.85)

Temel cümle: Ha diyoruz

Yan cümle: Çalışıp şurda birkaç kuruş sahibi olalım

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Çalışıp şurda birkaç kuruş sahibi olalım diyoruz

Diyoruz: Yüklem

Biz: Özne

Çalışıp şurda birkaç kuruş sahibi olalım: Belirtisiz Nesne

16. İki iki yandan yaylım ateşe başlamışlardı ki, odacı sordu: (ss.89)

Temel cümle: Odacı sordu

Yan cümle: İki iki yandan yaylım ateşe başlamışlardı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Odacı İki iki yandan yaylım ateşe başladığında sordu.

Sordu: Yüklem

Odacı: Özne

İki iki yandan yaylım ateşe başladığında: Zarf Tümleci

17. Görebilmeliyim ki yüreğim soğusun.(ss.106)

Temel cümle: Görebilmeliyim

Yan cümle: Yüreğim soğusun

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Yüreğimin soğuması için görebilmeliyim.

Görebilmeliyim: Yüklem

Ben: Özne

Yüreğimin soğuması için: Zarf Tümleci

18. Tam Yunus Usta'dan söz açacaktı ki, gözüne Ömer'in Fatması ilişince vazgeçti.(ss.119)

Temel cümle: Gözüne Ömer'in Fatması ilişince vazgeçti

Yan cümle: Tam Yunus Usta'dan söz açacaktı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Gözüne Ömer'in Fatması ilişince Yunus Usta'dan söz açmaktan vazgeçti.

Vazgeçti: Yüklem

O: Özne

Gözüne Ömer'in Fatması ilişince: Zarf Tümleci

Yunus Usta'dan söz açmaktan: Dolaylı Tümleç

19. O kadar ki, yağmurlu günlerde işin paydos olduğu sıralar kafayı çekerlerken, Fatma'yla, kocasının önünde boğuşurdu. (ss.122)

Temel cümle: Yağmurlu günlerde işin paydos olduğu sıralar kafayı çekerlerken, Fatma'yla, kocasının önünde boğuşurdu.

Yan cümle: O kadar (bile)

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Yağmurlu günlerde işin paydos olduğu sıralar kafayı çekerken, Fatma'yla, kocasının önünde bile(o kadar) boğuşurdu.

Boğuşurdu: Yüklem

Onlar: Özne

Yağmurlu günlerde işin paydos olduğu sıralar kafayı çekerken: Zarf Tümleci

Fatma'yla, kocasının önünde: Dolaylı Tümleç

Bile: CDU

20. Komuyor ki avratla konuşalım. (ss.133)

Temel cümle: Komuyor

Yan cümle: Avratla konuşalım

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Avratla konuşmam için bırakmıyor.

Bırakmıyor: Yüklem

O: Özne

Avratla konuşmam için: Zarf Tümleci

21. Lakin bir beşlik olmalı ki, dumanını artırmalıyım Topal'ın. (ss.134)

Temel cümle: Lakin bir beşlik olmalı

Yan cümle: Dumanını artırmalıyım Topal'ın

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Topal'ın dumanını artırmak için bir beşlik olmalı.

Olmalı: Yüklem

Bir beşlik: Özne

Topal'ın dumanını artırmak için: Zarf Tümleci

22. Emmimin yollarını gözlerdi ki, Allah seni inandırsın usta evine erkek horoz bile sokmazdı. (ss.142)

Temel cümle: Emmimin yollarını gözlerdi

Yan cümle: Allah seni inandırısın usta evine erkek horoz bile sokmazdı.

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Allah seni inandırısın emmimin yollarını gözlerken evine erkek horoz bile sokmazdı.

Sokmazdı: Yüklem

O: Özne

Emmimin yollarını gözlerken: Zarf Tümleci

Evine: Dolaylı Tümleç

Erkek horoz bile: Belirtisiz Nesne

Allah seni inandırısın: CDU

23. Öyle bir güldü ki deme gitsin. (ss.158)

Temel cümle: Deme gitsin

Yan cümle: Öyle bir güldü

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Öyle bir gülünce deme gitsin.

Deme gitsin: Yüklem

Sen: Özne

Öyle bir gülünce: Zarf Tümleci

24. Tanınmıyordu ki zaten.(ss.160)

Temel cümle: Tanınmıyordu

Yan cümle: Zaten

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Zaten tanımıyordu.

Tanınmıyordu: Yüklem

O: Özne

Zaten: Zarf Tümlenci

25. Sinirleri öyle bir gevşemişti ki, az sonra uykuya geçiverdi. (ss.162)

Temel cümle: Az sonra uykuya geçiverdi

Yan cümle: Sinirleri öyle bir gevşemişti

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Sinirleri gevşedikten sonra uykuya geçti.

Geçti: Yüklem

O: Özne

Uykuya: Dolaylı Tümler

Sinirleri gevşedikten sonra: Zarf Tümlenci

26. Bilir ki usta haklıdır. (ss.168)

Temel cümle: Bilir

Yan cümle: Usta haklıdır

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Ustanın haklı olduğunu bilir.

Bilir: Yüklem

O: Özne

Ustanın haklı olduğunu: Belirtili nesne

27. Kul ne ki Allah'ın iradesi karşısında?(ss.169)

Temel cümle: Kul ne

Yan cümle: Allah'ın iradesi karşısında

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Allah'ın iradesi karşısında kul nedir.

Nedir: Yüklem

Kul: Özne

Allah'ın iradesi karşısında: Zarf Tümleci

28. Kadınlar bilirler ki erkekleri er geç gelecektir. (ss.170)

Temel cümle: Kadınlar bilirler

Yan cümle: Erkekleri er geç gelecektir

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Kadınlar erkeklerin er geç geleceğini bilir.

Bilir: Yüklem

Kadınlar: Özne

Erkeklerin er geç geleceğini: Belirtili Nesne

29. Bey öteki kümelerdeki kaplumbağaları da tıpkı bu biçim öldürdükten sonra, tabancasını kılıfına sokmaya hazırlıyordu ki, Bilal karşı kümesin üzerinde duran karalı beyazlı bir kediyi göstererek, “ Güvercin cücüklerini yiyen bu kâfir işte!” dedi.(ss.178)

Temel cümle: Bilal karşı kümesin üzerinde duran karalı beyazlı bir kediyi göstererek, “ Güvercin cücüklerini yiyen bu kâfir işte!” dedi

Yan cümle: Bey öteki kümelerdeki kaplumbağaları da tıpkı bu biçim öldürdükten sonra, tabancasını kılıfına sokmaya hazırlıyordu

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Bilal, Bey öteki kümelerdeki kaplumbağaları da tıpkı bu biçim öldürdükten sonra, tabancasını kılıfına sokmaya hazırlarken; karşı kümesin üzerinde duran karalı beyazlı bir kediyi göstererek güvercin cücüklerini yiyen bu kâfir işte dedi.

Dedi: Yüklem

Bilal: Özne

Bey öteki kümelerdeki kaplumbağaları da tıpkı bu biçim öldürdükten sonra, tabancasını kılıfına sokmaya hazırlarken: Zarf Tümleci

Karşı kümesin üzerinde duran karalı beyazlı bir kediyi göstererek: Zarf Tümleci

Güvercin cücüklerini yiyen bu kâfir işte: Belirtisiz Nesne

30. Kendini deyyus, pezevenk yerinde görmekten gelen bir öfkeyle karısına öyle bir baktı ki, kadın artık orada durmaması gerektiğini anladı. (ss.187)

Temel cümle: Kadın orada durmaması gerektiğini anladı

Yan cümle: Kendini deyyus, pezevenk yerinde görmek gelen bir öfkeyle karısına öyle bir baktı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Kadın kendini deyyus, pezevenk yerinde görmekten gelen bir öfkeyle ona bakılınca, artık orada durmaması gerektiğini anladı.

Anladı: Yüklem

Kadın: Özne

Kendini deyyus, pezevenk yerinde görmekten gelen bir öfkeyle ona bakılınca: Zarf Tümleci

Artık orada durmaması gerektiğini: Belirtili Nesne

31. Öyle ki, hep birlikte inip kalkan kazmaların kuru toprakta çıkardığı hışıltı yavaşladı. (ss.192)

Temel cümle: Hep birlikte inip kalkan kazmaların kuru toprakta çıkardığı hışıltı yavaşladı

Yan cümle: Öyle

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Kazmaların hep birlikte inip kalkan kuru toprakta çıkardığı hışıltı öylece yavaşladı.

Yavaşladı: Yüklem

Kazmaların hep birlikte inip kalkan kuru toprakta çıkardığı hışıltı: Özne

Öylece: Zarf Tümleci

32. Bilal o kadar dalgındı ki, duymadı.(ss.195)

Temel cümle: Duymadı

Yan cümle: Bilal o kadar dalgındı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Bilal dalgın olduğu için duymadı.

Duymadı: Yüklem

Bilal: Özne

Dalgın olduğu için: Dolaylı Tümleç

33. Avrada iş yok ki patozda.(ss.208)

Temel cümle: Avrada iş yok

Yan cümle: Patozda

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Patozda avrada iş yok.

Yok: Yüklem

İş: Özne

Avrada: Dolaylı Tümleç

Patozda: Dolaylı Tümleç

34. Öyle içerliyordu ki şu usta mıdır, ne karın ağrısıdır herife.(ss.215)

Temel cümle: Öyle içerliyordu

Yan cümle: Şu usta mıdır, ne karın ağrısıdır herife

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Usta mıdır, ne karın ağrısıdır herife içerliyordu.

İçerliyordu: Yüklem

O: Özne

Usta mıdır, ne karın ağrısıdır herife: Dolaylı Tümleç

35. Bu giderse bir başkası gelecekti ki, ustalar, “usta milleti”, ne hikmetse hem ağadan, hem de başkalarından çok daha akıllı oluyorlardı.(ss.215)

Temel cümle: ustalar, “usta milleti”, ne hikmetse hem ağadan, hem de başkalarından çok daha akıllı oluyorlardı.

Yan cümle: Bu giderse bir başkası gelecekti ki

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Usta giderse yerine bir başkası gelmeli, ne hikmetse ustalar hem ağadan, hem de başkalarından çok daha akıllı oluyorlardı.

Çok daha akıllı oluyorlardı: Yüklem

Ustalar: Özne

Ne hikmetse: Zarf Tümleci

Hem ağadan, hem de başkalarından: Dolaylı Tümleç

Gelmeli: Yüklem

Bir başkası: Özne

Yerine: Dolaylı Tümleç

Usta giderse: Zarf Tümleci

36. Daha bağırp çağırarak, sövüp sayacaktı ki, Halo Şamdin’le Zeynel çıkageldiler.
(ss.221)

Temel cümle: Halo Şamdin’le Zeynel çıkageldiler

Yan cümle: Daha bağırp çağırarak, sövüp sayacaktı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Halo Şamdin’le Zeynel daha bağırp çağırarak, sövüp sayacakken çıkageldiler.

Çıkageldiler: Yüklem

Halo Şamdin’le Zeynel: Özne

Daha bağırp çağırarak, sövüp sayacakken: Zarf Tümleci

37. Zeynel öyle bir baktı ki, adam söylediğine pişman, başını önüne eğdi.(ss.225)

Temel cümle: Adam söylediğine pişman, başını önüne eğdi

Yan cümle: Zeynel öyle bir baktı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Adam Zeynel öyle bakınca söylediğine pişman başını öne eğdi.

Başını önüne eğdi: Yüklem

Adam: Özne

Zeynel öyle bakınca: Zarf Tümleci

Söylediğine pişman: Zarf Tümleci

38. Lafi uzatmamak için ortaya başka bir şey atacaktı ki, Pehlivan Ali ile Hidayet'in oğlunu çiftlikten getiren kupkuru adam sofraya sokuldu.(ss.228)

Temel cümle: Pehlivan Ali ile Hidayet'in oğlunu çiftlikten getiren kupkuru adam sofraya sokuldu.

Yan cümle: Lafi uzatmamak için ortaya başka bir şey atacaktı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Lafi uzatmamak için ortaya başka bir şey atacakken Pehlivan Ali ile Hidayet'in oğlunu çiftlikten getiren kupkuru adam sofraya sokuldu.

Sokuldu: Yüklem

Pehlivan Ali ile Hidayet'in oğlunu çiftlikten getiren kupkuru adam: Özne

Sofraya: Dolaylı Tümleç

Lafi uzatmamak için ortaya başka bir şey atacakken: Zarf Tümleci

39. Geniş omuzlu, kalın, sımsıkı, biriydi ki, ustalaşırsa ne Zeynel'i aratırdı, ne Şamdin'i.(ss.229)

Temel cümle: Ustalaşırsa ne Zeynel'i aratırdı, ne Şamdin'i

Yan cümle: Geniş omuzlu, kalın, sımsıkı, biriydi

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Geniş omuzlu, kalın, sımsıkı, biri ustalaşırsa ne Zeynel'i ne Şamdin'i aratırdı.

Aratırdı: Yüklem

Geniş omuzlu, kalın, sımsıkı, biri: Özne

Ustalaşırsa: Zarf Tümleci

Ne Zeynel'i ne Şamdin'i: Belirtili Nesne

40. Desene ki bize oyun etti?(ss.231)

Temel cümle: Bize oyun etti

Yan cümle: Desene

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Bize desene oyun etti.

Oyun etti: Yüklem

O: Özne

Bize: Dolaylı Tümleç

Desene: Zarf Tümleci

41. Gözlerinin karavanaya dikili oluşundan anladı ki karınları açtır!(ss.231)

Temel cümle: Gözlerinin karavanaya dikili oluşundan anladı

Yan cümle: Karınları açtır

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Gözlerinin karavanaya dikili oluşundan karınlarının aç olduğunu anladı.

Anladı: Yüklem

O: Özne

Gözlerinin karavanaya dikili oluşundan: Dolaylı Tümleç

Karınlarının aç olduğunu: Belirtili Nesne

42. Diyeceğim o ki, ırgatbaşısına böyle bağlı ırgatlar vardı.(ss.240)

Temel cümle: Diyeceğim o

Yan cümle: ırgatbaşısına böyle bağlı ırgatlar vardı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

ırgatbaşısına böyle bağlı ırgatlar var olduğunu diyeceğim.

Diyeceğim: Yüklem

Ben: Özne

ırgatbaşısına böyle bağlı ırgatlar var olduğunu: Belirtisiz Nesne

43. Bir de şu var ki, Fatma'nın eti sıcacıktı, körpe. (ss.243)

Temel cümle: Fatma'nın eti sıcacıktı, körpe

Yan cümle: Bir de şu var

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Körpe Fatma'nın eti bir de sıcacıktı.

Sıcacıktı: Yüklem

Körpe Fatma'nın eti: Özne

Bir de: Zarf Tümleci

44. Gâvur olmalı bir insan ki bacısına dolansın. (ss.244)

Temel cümle: Bacısına dolansın

Yan cümle: Gâvur olmalı bir insan

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

İnsan gavura benzerse bacısına dolandır.

Dolanır: Yükleme

İnsan: Özne

Gavura benzerse: Zarf Tümleci

Bacısına: Dolaylı Tümleç

45. Gülesi varsa bir güler ki, öte bile geçer! (ss.247)

Temel cümle: Öte bile geçer

Yan cümle: Gülesi varsa bir güler

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Güleceği zaman gülmenin ötesine bile geçer.

Geçer: Yükleme

O: Özne

Güleceği zaman: Zarf Tümleci

Gülmenin ötesine bile: Zarf Tümleç

46. Anam bir şaşar ki, fukara. (ss.247)

Temel cümle: Anam bir şaşar

Yan cümle: Fukara

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Fukara şaşar.

Şaşar: Yükleme

Fukara: Yükleme

47. Hidayet'in oğlu öyle dalmıştı ki, gözünü kırpmadan bakıyordu. (ss.248)

Temel cümle: Gözünü kırpmadan bakıyordu

Yan cümle: Hidayet'in oğlu öyle dalmıştı ki

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Hidayet'in oğlu dalgınlıkla gözünü kırpmadan bakıyordu.

Bakıyordu: Yüklem

Hidayet'in oğlu: Özne

Dalgınlıkla gözünü kırpmadan: Zarf Tümleci

48. Vallaha her zaman derim ki, şu Zeynel Ağa olmasa, bizim tekmil Allah'ımızı şaşırtacaklar derim. (ss.264)

Yan cümle: Şu Zeynel Ağa olmasa, bizim tekmil Allah'ımızı şaşırtacaklar derim

Temel cümle: Vallaha her zaman derim

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Vallaha her zaman Zeynel Ağa olmasa, bizim tekmil Allah'ımızı şaşırtacaklar derim.

Derim: Yüklem

Ben: Özne

Her zaman: Zarf Tümleci

Zeynel Ağa olmasa, bizim tekmil Allah'ımızı şaşırtacaklar: Belirtisiz Nesne

Vallaha: CDU

49. Sen kalk ki, Şamdin Ağa kalkmış diye millette kalksın.(ss.272)

Temel cümle: Şamdin Ağa kalkmış diye millette kalksın

Yan cümle: Sen kalk

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Sen kalkınca Şamdin Ağa kalmış diye millette kalkar.

Kalkar: Yüklem

Millette: Özne

Sen kalkınca: Zarf Tümleci

Şamdin Ağa kalkmış diye: Dolaylı Tümleç

50. Mesele şu ki, bunlara zarar vermeden gitmek olmaz.(ss.295)

Temel cümle: Bunlara zarar vermeden gitmek olmaz

Yan cümle: Mesele şu

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Mesele, bunlara zarar verip gitmek.

Mesele: Yüklem

Bunlara zarar verip gitmek: Özne

51. Dilleri bir tatlı ki, ne kadar dinlesen tövbe doyaman! (ss.299)

Temel cümle: Ne kadar dinlesen tövbe doyaman

Yan cümle: Dilleri bir tatlı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Ne kadar dinlesen dilleri çok tatlı olduğundan tövbe doyamazsın.

Doyamazsın: Yüklem

Sen: Özne

Ne kadar dinlesen: Zarf Tümleci

Dilleri çok tatlı olduğundan: Dolaylı Tümleç

Tövbe: Zarf Tümleci

52. Adamın içi bir geçiyor ki, yanından ayrılacak gelmiyor tövbe. (ss.299)

Temel cümle: Yanından ayrılacak gelmiyor tövbe

Yan cümle: Adamın içi bir geçiyor

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Adamın içi geçince yanından ayrılacak gelmiyor.

Gelmiyor: Yüklem

Yanından ayrılmasın: Özne

Adamın içi geçince: Zarf Tümleci

53. Ağzını tam bozacaktı ki, iki arkadaş yan yana uzaklaştılar. (ss.300)

Temel cümle: Ağzını tam bozacaktı

Yan cümle: İki arkadaş yan yana uzaklaştılar

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

İki arkadaş yan yana uzaklaşırken ağzını bozacaktı.

Bozacaktı: Yüklem

O: Özne

İki arkadaş yan yana uzaklaşırken: Zarf Tümleci

Ağzını: Belirtili Nesne

54. Öyle Fatma'lar var ki orda, huri melek, huri melek. (ss.304)

Temel cümle: Öyle Fatma'lar var ki orda

Yan cümle: Huri melek, huri melek

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Huri melek Fatma'lar orda var.

Var: Yüklem

Huri melek Fatma'lar: Özne

Orda: Dolaylı Tümleç

55. Ne demez ki kurban olduğum ağam? (ss.307)

Temel cümle: Ne demez

Yan cümle: Kurban olduğum ağam

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Kurban olduğum ağam ne demez.

Ne demez: Yüklem

Kurban olduğum ağam: Özne

56. Bir gözümü açtım ki, ohooo. (ss.309)

Temel cümle: Bir gözümü açtım

Yan cümle: ohooo

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Ohooo, bir gözümü açtım.

Açtım: Yüklem

Ben: Özne

Bir gözümü: Belirtili Nesne

Ohooo: CDU

57. Çıyan yapılı oğlanın palavracının biri olduğunu anlamakla beraber, küçük ağa gene de anlamıştı ki, işin içinde ne de olsa gerçek payı vardır. (ss.309)

Yan cümle: İşin içinde ne de olsa gerçek payı vardır.

Temel cümle: Çıyan yapılı oğlanın palavracının biri olduğunu anlamakla beraber, küçük ağa gene de anlamıştı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Küçük ağa çıyan yapılı oğlanın palavracının biri olduğunu anlayıp işin içinde ne de olsa gerçek payı olduğunu anlamıştı.

Anlamıştı: Yüklem

Küçük ağa: Özne

Çıyan yapılı oğlanın palavracının biri olduğunu anlayıp işin içinde ne de olsa gerçek payı olduğunu: Belirtili Nesne

58. Irgatbaşı kendini savunmak için gene sözü alacaktı ki, küçük ağa meydan vermedi.
(ss.312)

Temel cümle: Küçük ağa meydan vermedi

Yan cümle: Irgatbaşı kendini savunmak için gene sözü alacaktı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Küçük ağa Irgatbaşı kendini savunmak için sözü alacakken meydan vermedi.

Meydan vermedi: Yüklem

Küçük ağa: Özne

Irgatbaşı kendini savunmak için sözü alacakken: Zarf Tümleci

Meydan: Belirtisiz Nesne

59. Irgatbaşı, uğradığı müthiş iftiranın saflığıyla öyle bir baktı ki, iki ağa da bütün söylenenlerin yalan olduğunu anladı. (ss.312)

Temel cümle: İki ağa da bütün söylenenlerin yalan olduğunu anladı.

Yan cümle: Irgatbaşı, uğradığı müthiş iftiranın saflığıyla öyle bir baktı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

İki ağa Irgatbaşı uğradığı müthiş iftiranın saflığıyla bakınca söylenenlerin yalan olduğunu anladı.

Anladı: Yüklem

İki ağa: Özne

Söylenenlerin yalan olduğunu: Belirtili Nesne

Irgatbaşı uğradığı müthiş iftiranın saflığıyla bakınca: Zarf Tümleci

60. Esrar içmeli ki, o ağır işe dayanabilsin. (ss.314)

Temel cümle: Esrar içmeli

Yan cümle: O ağır işe dayanabilsin

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Ağır işe dayanabilmek için esrar içmeli.

İçmeli: Yüklem

Esrar: Özne

Ağır işe dayanabilmek için: Zarf Tümleci

61. O bu değil ya, Yusuf demek iyi usta oldu ki, işe götürdüler. (ss.317)

Temel cümle: İşe götürdüler

Yan cümle: O bu değil ya, Yusuf demek iyi usta oldu

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Yusuf iyi bir usta olduğu için işe götürdüler.

Götürdüler: Yüklem

Onlar: Özne

Yusuf iyi bir usta olduğu için: Zarf Tümleci

İşe: Dolaylı Tümleç

62. Koltukçu ki, duvar ustalığı vızırtı yanında.(ss.323)

Temel cümle: Duvar ustalığı vızırtı yanında

Yan cümle: Koltukçu

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Koltukçunun yanında duvar ustalığı vızırtı.

Vızırtı: Yüklem

Koltukçunun yanında duvar ustalığı: Özne

63. Söylemezdi ki bilsin. (ss.342)

Temel cümle: Bilsin

Yan cümle: Söylemezdi

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Söylemediği için bilmiyor.

Bilmiyor: Yüklem

O: Özne

Söylemediği için: Zarf Tümleci

64. Şimdi biri bana dese ki, Fatma'yı mı istersin, Aptal kızını mı, yoksa Allıyı mı? (ss.351)

Temel cümle: Şimdi biri bana dese

Yan cümle: Fatma'yı mı istersin, Aptal kızını mı, yoksa Allıyı mı

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Biri bana şimdi Fatma'yı mı, Aptal kızını mı, yoksa Allıyı mı istersin dese.

Dese: Yüklem

Biri: Özne

Bana: Dolaylı Tümleç

Şimdi: Zarf Tümleci

Fatma'yı mı, Aptal kızını mı, yoksa Allıyı mı istersin: Belirtisiz Nesne

65. Hidayet'in oğlu "Sonra?"nın karşılığını verecekti ki, sırtı az önceki patozun saman tozundan kötü kötü kaşınmaya başladı. (ss.352)

Temel cümle: Sırtı az önceki patozun saman tozundan kötü kötü kaşınmaya başladı.

Yan cümle: Hidayet'in oğlu "Sonra?"nın karşılığını verecekti

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Hidayet'in oğlu "Sonra?"nın karşılığını verecekken sırtı az önceki patozun saman tozundan kötü kötü kaşınmaya başladı.

Başladı: Yüklem

Sırtı: Özne

Hidayet'in oğlu "Sonra?"nın karşılığını verecekken: Zarf Tümleci

Kötü kötü: Zarf Tümleci

Az önceki patozun saman tozundan: Dolaylı Tümleç

66. Öyle hızlı, öylesine müthiş bir çalışma başını almış gidiyordu ki, küçük ağa bile bu hıza kendisini kaptırmıştı. (ss.354)

Temel cümle: Küçük ağa bile bu hıza kendisini kaptırmıştı.

Yan cümle: Öyle hızlı, öylesine müthiş bir çalışma başını almış gidiyordu

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Küçük ağa öylesine müthiş bir çalışma başını almış gidiyorken kendisini bu hıza kaptırmıştı.

Kaptırmıştı: Yüklem

Küçük ağa: Özne

Kendisini: Belirtili Nesne

Bu hıza: Dolaylı Tümlec

Öylesine müthiş bir çalışma başını almış gidiyorken: Zarf Tümleci

67. Bir an oldu ki Pehlivan Ali'nin koca bedeni, yığılan demetlerin arasında yitip gitti. (ss.355)

Temel cümle: Pehlivan Ali'nin koca bedeni, yığılan demetlerin arasında yitip gitti

Yan cümle: Bir an oldu

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Pehlivan Ali'nin koca bedeni bir an yığılan demetlerin arasında yitip gitti.

Yitip gitti: Yüklem

Pehlivan Ali'nin koca bedeni: Özne

Yığılan demetlerin arasında: Dolaylı Tümleç

Bir an: Zarf Tümleci

68. Ezelden bellerdim ki emmim gibi yok. (ss.366)

Temel cümle: Ezelden bellerdim

Yan cümle: Emmim gibi yok.

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Emmim gibi olmadığını ezelden bellerdim.

Bellerdim: Yüklem

Ben: Özne

Emmim gibi olmadığını: Belirtisiz Nesne

Ezelden: Zarf Tümleci

69. Makine ne ki yanımda? (ss.368)

Temel cümle: Makine ne

Yan cümle: yanımda

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Makine yanımda ne.

Ne: Yüklem

Makine: Özne

Yanımda: Dolaylı Tümleç

70. Akıl diyor ki, Mehmed'i okut diyor. (ss.369)

Temel cümle: Mehmed'i okut diyor

Yan cümle: Akıl diyor

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Akıl Mehmed'i okut diyor.

Diyor: Yüklem

Akıl: Özne

Mehmed'i okut: Belirtisiz Nesne

71. Yusuf hazdan kırılarak seyrediyordu ki, yanına birisi yaklaştı. (ss.373)

Temel cümle: Yanına birisi yaklaştı

Yan cümle: Yusuf hazdan kırılarak seyrediyordu

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Yusuf hazdan kırılarak seyrederken yanına birisi yaklaştı.

Yaklaştı: Yüklem

Birisi: Özne

Yusuf hazdan kırılarak seyrederken: Zarf Tümleci

Yanına: Dolaylı Tümlec

72. Koca patoz, konkasör patozu ki, dağ gibi. (ss.375)

Temel cümle: Koca patoz, konkasör patozu

Yan cümle: Dağ gibi.

Türkçe Kurallı Cümle Yapısında

Koca patoz dağ gibi konkasör patozu.

Konkasör patozu: Yüklem

Koca patoz: Özne

Dağ gibi: Zarf Tümleci

4.3. Şartlı Birleşik Cümleler

1. Sen olsan alır mısın Köse? (ss.14)

Alır mısın: Yüklem

Sen: Özne

Olsan: Zarf Tümleci

Köse: CDU

Yan cümle: Sen olsan

Olsan: Yüklem

Sen: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

2. Cevap versene erkeksen! (ss.25)

Cevap versene: Yüklem

Sen: Özne

Erkeksen: Zarf Tümleci

Yan cümle: erkeksen

Erkeksen: Yüklem

Sen: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

3. Verebilirsen versene. (ss.25)

Versene: Yüklem

Sen: Özne

Verebilirsen: Zarf Tümleci

Yan cümle: Verebilirsen

Verebilirsen: Yüklem

Sen: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

4. “Ben şimdi kurs görsem, senin gibi olabilir miyim?” (ss.28)

Olabilir miyim: Yüklem

Ben: Özne

Ben Şimdi kurs görsem: Zarf Tümleci

Senin gibi: Zarf Tümleci

Yan cümle: Ben Şimdi kurs görsem

Kurs görsem: Yüklem

Ben: Özne

Şimdi: Zarf Tümleci

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

5. Bilebilirsen bilsene. (ss.25)

Bilsene: Yüklem

Sen: Özne

Bilebilirsen: Zarf Tümleci

Yan cümle: Bilebilirsen

Bilebilirsen: Yüklem

Sen: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

6. Emmimin elinde olsa ölür müydü? (ss.47)

lr müydü: Yüklem

O: Özne

Emmimin elinde olsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Emmimin elinde olsa

Olsa: Yüklem

O: Özne

Emmimin elinde: Dolaylı Tümleç

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

7. Emmin olsa bu işe ne derdi Yusuf? (ss.47)

Ne derdi: Yüklem

O: Özne

Bu işe: Dolaylı Tümleç

Emmin olsa: Zarf Tümleci

Yusuf: CDU

Yan cümle: Emmin olsa

Olsa: Yüklem

Emmin: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

8. Toplar tohumlu pamukları iyice yerlerse, makine pamukları tohumundan daha kolay, daha çabuk, daha “randımanlı” ayırırdı. (ss.56)

Ayırırdı: Yüklem

Makine: Özne

Pamukları tohumundan daha kolay, daha çabuk, daha “randımanlı”: Zarf Tümleci

Toplar tohumlu pamukları iyice yerlerse: Zarf Tümleci

Yan cümle: Toplar tohumlu pamukları iyice yerlerse

Yerlerse: Yüklem

Toplar: Özne

Tohumlu pamukları: Belirtili Nesne

İyice: Zarf Tümleci

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

9. Oysa bir bilseler koza mağazasında sigara içildiğini, hepsinin tozunu atarlar. (ss.60)

Koza mağazasında sigara içildiğini bir bilseler hepsinin tozunu atarlar.

Hepsinin tozunu atarlar: Yükleme

Onlar: Özne

Koza mağazasında sigara içildiğini bir bilseler: Zarf Tümleci

Oysa: CDU

Yan cümle: Koza mağazasında sigara içildiğini bir bilseler

Bir bilseler: Yükleme

Onlar: Özne

Koza mağazasında sigara içildiğini: Belirtili Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

10. Erkek işçilerden birçoğuyrsa, yeme içmeyi unutmuş, sigara içmek için tuvaletin yolunu tutmuşlardı. (ss.64)

Tuvaletin yolunu tutmuşlardı: Yükleme

Erkek işçilerin birçoğu: Özne

Yeme içmeyi unutmuş: Zarf Tümleci

Sigara içmek için: Zarf Tümleci

Yan cümle: Erkek işçilerden birçoğuyrsa

Birçoğuyrsa: Yükleme

Erkek işçilerden: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin Öznesi konumundadır.)

11. Ortalık iyice soğuktu oysa. (ss.64)

Ortalık oysa iyice soğuktu.

Soğuktu: Yükleme

Ortalık: Özne

İyice: Zarf Tümleci

Oysa: CDU

Yan cümle: Oysa

Oysa: Yüklem

O: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

12. Ellerindeki sopalarla nerelerine rast gelirse, kovalıyordu çocukları işlerinin başlarına. (ss.65)

Ellerindeki sopalarla nerelerine rast gelirse, çocukları işlerinin başına kovalıyordu.

Kovalıyordu: Yüklem

Onlar: Özne

Çocukları: Belirtili Nesne

İşlerinin başına: Dolaylı Tümleç

Ellerindeki sopalarla nerelerine rast gelirse: Zarf Tümleci

Yan cümle: Ellerindeki sopalarla nerelerine rast gelirse

Nerelerine rast gelirse: Yüklem

O: Özne

Ellerindeki sopalarla: Zarf Tümleci

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

13. Düşünmeyenlerse, kim bilir hangi pamuk tarlasında çapa çapalarken, sıtma ya da güneş çarpmasından, bir deri bir kemik, genç yaşlarında ölür giderler. (ss.67)

Ölür giderler: Yüklem

Düşünmeyenler: Özne

Kim bilir hangi pamuk tarlasında: Dolaylı Tümleç

Çapa çapalarken: Zarf Tümleci

Sıtma ya da güneş çarpmasından: Dolaylı Tümleç

Bir deri bir kemik: Zarf Tümlenci

Genç yaşlarında: Zarf Tümlenci

Yan cümle: Düşünmeyenlerse

Düşünmeyenler: Yüklem

Onlar: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlelerin öznesi konumundadır.)

14. Böylelerine bir lira verse, para günü iki buçuk alırdı. (ss.74)

Alırdı: Yüklem

O: Özne

Para günü: Zarf Tümlenci

İki buçuk: Belirtisiz Nesne

Böylelerine bir lira verse: Zarf Tümlenci

Yan cümle: Böylelerine bir lira verse

Verse: Yüklem

O: Özne

Böylelerine: Dolaylı Tümlenç

Bir lira: Belirtisiz Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümlenci konumundadır.)

15. Şu oğlan, şu İflahsızın Yusuf oğlan görmese iyiydi para saydığını. (ss.82)

Görmese iyiydi: Yüklem

Şu oğlan, şu İflahsızın Yusuf oğlan: Özne

Parayı saydığını: Belirtili Nesne

Yan cümle: Şu oğlan, şu İflahsızın Yusuf oğlan görmese

Görmese: Yüklem

Şu oğlan, şu İflahsızın Yusuf oğlan: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlelerin Öznesi konumundadır.)

16. Irgatbaşı olduysa Feriştah olmadı ya! (ss.86)

Olmadı ya: Yüklem

O: Özne

Irgatbaşı olduysa: Zarf Tümlenci

Feriştah: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Irgatbaşı olduysa

Olduysa: Yüklem

Irgatbaşı: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümlenci konumundadır.)

17. Sesimizi çıkarmazsak dalımızdan inmez. (ss.88)

İnmez: Yüklem

O: Özne

Sesimizi çıkarmazsak: Zarf Tümlenci

Dalımızdan: Dolaylı Tümlenç

Yan cümle: Sesimizi çıkarmazsak

Çıkarmazsak: Yüklem

Biz: Özne

Sesimizi: Belirtili Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümlenci konumundadır.)

18. Fabrika içinde ne zaman ağaya şikâyet olsa, şikâyetçi ilkin bana gelir, dinlerim, gerekiyorsa ağaya gider haber veririm. (ss.90)

Haber veririm: Yükleme

Ben: Özne

Ağaya: Dolaylı Tümeleş

Fabrika içinde ne zaman ağaya şikâyet olsa: Zarf Tümeleş

Şikâyetçi ilkin bana gelir, dinlerim, gerekiyorsa: Zarf Tümeleş

Gider: Zarf Tümeleş

Yan cümle: Fabrika içinde ne zaman ağaya şikâyet olsa

Olsa: Yükleme

Şikâyet: Özne

Ne zaman: Zarf Tümeleş

Ağaya: Dolaylı Tümeleş

Fabrika içinde: Dolaylı Tümeleş

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümeleş konumundadır.)

19. “Gelisen verirum saa dört lira, net!” (ss.95)

Gelisen saa net dört lira verirum.

Verirum: Yükleme

Ben: Özne

Saa: Dolaylı Tümeleş

Gelirsən: Zarf Tümeleş

Net dört lira: Zarf Tümeleş

Yan cümle: Gelisen

Gelisen: Yükleme

Sen: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümeleş konumundadır.)

20. Cenabı Allah gurbet ellerde ruhunu teslim alacaksa, Gripin mırıpının ne hükmü olurdu? (ss.99)

Ne hükmü olurdu: Yüklem

Gripin mırıpının: Özne

Cenabı Allah gurbet ellerde ruhunu teslim alacaksa: Zarf Tümleç

Yan cümle: Cenabı Allah gurbet ellerde ruhunu teslim alacaksa

Teslim alacaksa: Yüklem

Cenabı Allah: Özne

Gurbet ellerde: Dolaylı Tümleç

Ruhunu: Belirtili Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

21. Almayacaksa, boşuna yirmi beşi gidecekti. (ss.99)

Gidecekti: Yüklem

Yirmi beşi: Özne

Boşuna: Zarf Tümleci

Almayacaksa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Almayacaksa

Almayacaksa: Yüklem

O: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

22. Sana bunları korsam, bana da Hidayet'in oğlu demesinler! (ss.112)

Demesinler: Yüklem

Onlar: Özne

Hidayet'in oğlu: Belirtisiz Nesne

Bana da: Dolaylı Tümleç

Sana bunları korsam: Zarf Tümleci

Yan cümle: Sana bunları korsam

Korsam: Yüklem

Ben: Özne

Sana: Dolaylı Tümleç

Bunları: Belirtili Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

23. Bugün sanaysa yarın bana. (ss.114)

Bana: Yüklem

O: Özne

Yarın: Zarf Tümleci

Bugün sanaysa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Bugün sanaysa

Sanaysa: Yüklem

O: Özne

Bugün: Zarf Tümleci

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

24. Adamın böyle zillisi olsa yemez yedirir, giymez giydirir! (ss.119)

Yemez yedirir, giymez giydirir: Yüklem

O: Özne

Adamın böyle zillisi olsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Adamın böyle zillisi olsa

Olsa: Yüklem

Adamın böyle zillisi: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

25. Ayı olmasa demem. (ss.120)

Demem: Yüklem

Ben: Özne

Ayı olmasa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Ayı olmasa

Olmasa: Yüklem

O: Özne

Ayı: Belirtisiz Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

26. Deli olsam adım Hayriye olurdu. (ss.128)

Olurdu: Yüklem

O: Özne

Adım Hayriye: Belirtisiz Nesne

Deli olsam: Zarf Tümleci

Yan cümle: Deli olsam

Olsam: Yüklem

Ben: Özne

Deli: Belirtisiz Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

27. Konuştuğunu bir daha görürsem kan çıkar diyor! (ss.130)

Diyor: Yüklem

O: Özne

Konuştugunu bir daha görürsem: Zarf Tümleci

Kan çıkar: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Konuştuğunu bir daha görürsem

Görürsem: Yüklem

Ben: Özne

Konuştugunu: Belirtili Nesne

Bir daha: Zarf Tümleci

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

28. Bir on liram, bir beş liram olsa çıkarırdım zararımı. (ss.133)

Çıkarırdım: Yüklem

Ben: Özne

Zararımı: Belirtili Nesne

Bir on liram, bir beş liram olsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Bir on liram, bir beş liram olsa

Olsa: Yüklem

Bir on liram, bir beş liram: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

29. Hani biri çıkısa da, al Ömer dese, bir beşlik verse, para günü sağlama on verirdim!
(ss.134)

Verirdim: Yüklem

Ben: Özne

Para günü: Zarf Tümleci

Sağlama: Zarf Tümleci

On: Belirtisiz Nesne

Hani biri çıksa da, al Ömer dese, bir beşlik verse: Zarf Tümleci

Yan cümle: Hani biri çıksa da, al Ömer dese, bir beşlik verse

Al Ömer dese, bir beşlik verse: Yüklem

Biri: Özne

Çıksa da: Zarf Tümleci

Hani: CDU

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

30. Fatma gibi avrada ben olsam yemez yedirir, giymez giydiririm. (ss.136)

Yemez yedirir, giymez giydiririm: Yüklem

Ben: Özne

Fatma gibi avrada: Dolaylı Tümleç

Ben olsam: Zarf Tümleci

Yan cümle: Fatma gibi avrada ben olsam

Olsam: Yüklem

Ben: Özne

Fatma gibi avrada: Dolaylı Tümleç

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

31. Nefsi kardaşın bile olsa boğar. (ss.146)

Boğar: Yüklem

O: Özne

Nefsi: Belirtili nesne

Kardaşın bile olsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Nefsi kardaşın bile olsa

Olsa: Yüklem

Nefsi: Özne

Kardaşın bile: Zarf Tümleci

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

32. Dünya kalsa Sultan Süleyman'a kalırdı. (ss.146)

Kalırdı: Yüklem

Dünya: Özne

Kalsa: Zarf Tümleci

Sultan Süleyman'a: Dolaylı Tümleç

Yan cümle: Dünya kalsa

Kalsa: Yüklem

Dünya: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

33. Ömer'e bir desem, tozunu atar onun. (ss.153)

Tozunu atar: Yüklem

O: Özne

Onun: Belirtili Nesne

Ömer'e bir desem: Zarf Tümleci

Yan cümle: Ömer'e bir desem

Bir desem: Yüklem

Ben: Özne

Ömer'e: Dolaylı Tümleç

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

34. Onda erkeklik olsa, senin şerefini ayakaltına almayacaktı. (ss.183)

Ayakaltına almayacaktı: Yüklem

O: Özne

Senin şerefini: Belirtili Nesne

Onda erkeklik olsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Onda erkeklik olsa

Olsa: Yüklem

Erkeklik: Özne

Onda: Dolaylı Tümleç

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

35. Kız Aptal kızı, gelirsem kızlığına sıçarım ha! (ss.191)

Sıçarım: Yüklem

Ben: Özne

Kızlığına: Dolaylı Tümleç

Gelirsem: Zarf Tümleci

Kız Aptal kızı: CDU

Ha: CDU

Yan cümle: Gelirsem

Gelirsem: Yüklem

Ben: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

36. Ben olsam götürmezsın amma! (ss.201)

Götürmezsın: Yüklem

Sen: Özne

Ben olsam: Zarf Tümlenci

Amma: CDU

Yan cümle: Ben olsam

Olsam: Yüklem

Ben: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümlenci konumundadır.)

37. Fatma gelmezse ne yapayım? (ss.208)

Ne yapayım: Yüklem

Ben: Özne

Fatma gelmezse: Zarf Tümlenci

Yan cümle: Fatma gelmezse

Gelmezse: Yüklem

Fatma: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümlenci konumundadır.)

38. Avradın olsa izinnamesini birde çıkarıp gösterirdin. (ss.209)

Gösterirdin: Yüklem

Sen: Özne

İzinnamesini: Belirtili Nesne

Birden çıkarıp: Zarf Tümlenci

Avradın olsa: Zarf Tümlenci

Yan cümle: Avradın olsa

Olsa: Yüklem

Avradın: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümlenci konumundadır.)

39. Şerefsizim ardından döner bakarsam benden kötüsü yok. (ss.210)

Yok: Yüklem

Benden kötüsü: Özne

Ardından döner bakarsam: Zarf Tümleci

Şerefsizim: CDU

Yan cümle: Şerefsizim ardından döner bakarsam

Döner bakarsam: Yüklem

Ben: Özne

Ardından: Dolaylı Tümleç

Şerefsizim: CDU

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

40. Bu işe nasıl olsa bir usta gerekliydi. (ss.215)

Gerekliydi: Yüklem

Bir usta: Özne

Bu işe: Özne

Nasıl olsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Bu işe nasıl olsa

Nasıl olsa: Yüklem

Bu işe: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

41. Yerlerine koyacak adam olsa, ben bilirim! (ss.224)

Bilirim: Yüklem

Ben: Özne

Yerlerine koyacak adam olsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Yerlerine koyacak adam olsa

Olsa: Yüklem

O: Özne

Yerlerine koyacak adam: Belirtisiz Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

42. Bulurlarsa öte bile geçerler. (ss.227)

Geçerler: Yüklem

Onlar: Özne

Öte bile: Dolaylı Tümleç

Bulurlarsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Bulurlarsa

Bulurlarsa: Yüklem

Onlar: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

43. Ona Zeynel derlerse biz de boş gezmiyoruz ya! (ss.235)

Boş gezmiyoruz: Yüklem

Biz de: Özne

Ona Zeynel derlerse: Zarf Tümleci

Yan cümle: Ona Zeynel derlerse

Derlerse: Yüklem

Ona: Özne

Zeynel: Belirtisiz Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

44. Onların keyfine göre köy yapmaya kalksan, bugün etli pilav verirsin, yarın yanına etli fasulye, yağlı ayran, öbür gün de baklava börek isterlerdi. (ss.236)

İsterlerdi: Yüklem

Omlar: Özne

Onların keyfine göre köy yapmaya kalksan: Zarf Tümleci

Bugün etli pilav verirsin, yarın yanına etli fasulye, yağlı ayran, öbür gün de baklava börek: Belirtisiz Nesne

Yan cümle: Onların keyfine göre köy yapmaya kalksan

Yapmaya kalksan: Yüklem

Sen: Özne

Onların keyfine göre: Zarf Tümleci

Köy: Belirtisiz Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

45. Babasının dayısına karşılık veremiyorsa da sonunda babasından azar işitmekten korkuyordu. (ss.238)

Korkuyordu: Yüklem

O: Özne

Babasından azar işitmekten: Dolaylı Tümleç

Sonunda: Zarf Tümleci

Babasının dayısına karşılık veremiyorsa da: Zarf Tümleci

Yan cümle: Babasının dayısına karşılık veremiyorsa

Karşılık veremiyorsa: Yüklem

O: Özne

Babasının dayısına: Dolaylı Tümleç

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

46. Neden dersen, bir tarihte bir çiftlikte çalışıyordum. (ss.239)

Çalışıyordum: Yüklem

Ben: Özne

Bir tarihte: Zarf Tümleci

Bir çiftlikte: Dolaylı Tümleç

Neden dersen: CDU

Yan cümle: Neden dersen

Dersen: Yüklem

Sen: Özne

Neden: Belirtisiz nesne

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

47. Burada avrat işi olsaydı kesin gelirdi. (ss.242)

Gelirdi: Yüklem

O: Özne

Kesin: Zarf Tümleci

Burada avrat işi olsaydı: Zarf Tümleci

Yan cümle: Burada avrat işi olsaydı

Olsaydı: Yüklem

Avrat işi: Özne

Burada: Dolaylı Tümleç

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

48. Ne kadar düşünmek istemese, gene de ikisi iki yandan kafasında canlanıyor. (ss.243)

Canlanıyor: Yüklem

O: Özne

Kafasında: Dolaylı Tümleç

Ne kadar düşünmek istemese: Zarf Tümleci

Gene de ikisi iki yandan: Zarf Tümleci

Yan cümle: Ne kadar düşünmek istemese

İstemese: Yüklem

O: Özne

Düşünmek: Belirtisiz Nesne

Ne kadar: Cümle

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

49. Burada iş olsa savarlardı. (ss.244)

Savarlardı: Yüklem

Onlar: Özne

Burada iş olsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Burada iş olsa

Olsa: Yüklem

İş: Özne

Burada: Dolaylı Tümleç

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

50. Ne zaman gözlerini kaldırsa, ırgatbaşmayı sert sert bakar buluyordu. (ss.244)

Buluyordu: Yüklem

O: Özne

ırgatbaşmayı: Belirtili Nesne

Sert sert bakar: Zarf Tümleci

Ne zaman gözlerini kaldırsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Ne zaman gözlerini kaldırsa

Kaldırsa: Yüklem

O: Özne

Gözlerini: Belirtili Nesne

Ne zaman: Zarf Tümleci

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

51. Koynundan para çıkmayacağını bilse tövbe boğmazdı Köse Topal'ı, deli mi?
(ss.245)

Boğmazdı: Yüklem

O: Özne

Köse Topal'ı: Belirtili Nesne

Koynundan para çıkmayacağını bilse: Zarf Tümleci

Tövbe: Zarf Tümleci

Deli mi: CDU

Yan cümle: Koynundan para çıkmayacağını bilse

Bilse: Yüklem

O: Özne

Koynundan para çıkmayacağını: Belirtili Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

52. Keşke önceden dostluk edip parasını sakladığı yeri bellese, sonra boğsaydı. (ss.246)

Boğsaydı: Yüklem

O: Özne

Sonra: Zarf Tümleci

Keşke önceden dostluk edip parasını sakladığı yeri bellese: Zarf Tümleci

Yan cümle: Keşke önceden dostluk edip parasını sakladığı yeri bellese

Bellese: Yüklem

O: Özne

Parasını sakladığı yeri: Dolaylı Tümleş

Önceden dostluk edip: Zarf Tümleci

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

53. Gece, tabana kuvvet, yolu tutsa nasıl olurdu acaba? (ss.250)

Nasıl olurdu acaba: Yüklem

Gece, tabana kuvvet, yolu tutsa: Özne

Yan cümle: Gece, tabana kuvvet, yolu tutsa

Yolu tutsa: Yüklem

O: Özne

Tabana kuvvet: Zarf Tümleci

Gece: Dolaylı Tümleş

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

54. Kuvvetli ay olsaydı daha da sürebilirdi. (ss.252)

Sürebilirdi: Yüklem

O: Özne

Daha da: Zarf Tümleci

Kuvvetli ay olsaydı: Zarf Tümleci

Yan cümle: Kuvvetli ay olsaydı

Olsaydı: Yüklem

Kuvvetli ay: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

55. Eğer bu ekini yirmi güne korsam, bana da insan demesinler. (ss.253)

Demesinler: Yüklem

Onlar: Özne

Bana da: Dolaylı Tümleç

İnsan: Belirtisiz Nesne

Eğer bu ekini yirmi güne korsam: Zarf Tümleci

Yan cümle: Eğer bu ekini yirmi güne korsam

Korsam: Yüklem

Ben: Özne

Bu ekini: Belirtili Nesne

Yirmi güne: Zarf Tümleci

Eğer: Zarf Tümleci

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

56. Bir beşliği olsa, ah bir beşliği olsa da dünkü kaybını çıkarsa! (ss.256)

Çıkarsa: Yüklem

O: Özne

Dünkü kaybını: Belirtili Nesne

Bir beşliği olsa, ah bir beşliği olsa da: Zarf tümleci

Yan cümle: Bir beşliği olsa

Olsa: Yüklem

Bir beşliği: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlelerin zarf tümleci konumundadır.)

57. Çevresinde vınlıtyla dolaşan sivrisinekler rahat bıraksa, Fatma'yı düşünecekti.
(ss.256)

Düşünecekti: Yüklem

O: Özne

Çevresinde vınıltıyla dolaşan sivrisinekler rahat bıraksa: Zarf Tümleci

Fatma'yı düşünecekti

Yan cümle: Çevresinde vınıltıyla dolaşan sivrisinekler rahat bıraksa

Rahat bıraksa: Yüklem

Çevresinde vınıltıyla dolaşan sivrisinekler: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

58. Boyuna kovalamasa, kuvvetli iğnelerini batırıp kötü kötü yakıyorlardı. (ss.256)

Yakıyorlardı: Yüklem

Onlar: Özne

Kuvvetli iğnelerini batırıp kötü kötü: Zarf Tümleci

Boyuna kovalamasa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Boyuna kovalamasa

Kovalamasa: Yüklem

Onlar: Özne

Boyuna: Zarf Tümleci

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

59. İcap ederse, vururum Gavur Dağı'na, oradan da atlarım Suriye'ye. (ss.259)

Atlarım: Yüklem

Ben: Özne

İcap ederse: Zarf Tümleci

Vururum Gavur Dağı'na oradan da Suriye'ye: Zarf Tümleci

Yan cümle: İcap ederse

İcap ederse: Yüklem

O: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

60. Deli kafam kızarsa gene de yakarım. (ss.259)

Yakarım: Yüklem

Ben: Özne

Gene de: Zarf Tümleci

Deli kafam kızarsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Deli kafam kızarsa

Kızarsa: Yüklem

Deli kafam: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

61. Nereye çeksen oraya giderdi. (ss.260)

Giderdi: Yüklem

O: Özne

Oraya: Dolaylı Tümleç

Nereye çeksen: Zarf Tümleci

Yan cümle: Nereye çeksen

Çeksen: Yüklem

Sen: Özne

Nereye: Belirtisiz Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

62. Başkası olsa cıyak cıyak bağırdı oysa. (ss.261)

Bağırırdı: Yüklem

Başkası olsa: Özne

Cıyak cıyak: Zarf Tümleci

Oysa: CDU

Yan cümle: Başkası olsa

Olsa: Yüklem

Başkası: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

63. Sorduklarıma doğru cevap vermezsen, Allah'ımı inkar edeyim gırtlığına sokarım, köküne kadar! (ss.263)

Sokarım: Yüklem

Ben: Özne

Allah'ımı inkar edeyim: Zarf Tümleci

Gırtlığına: Dolaylı Tümleç

Köküne kadar: Zarf Tümleci

Sorduklarıma doğru cevap vermezsen: Zarf Tümleci

Yan cümle: Sorduklarıma doğru cevap vermezsen

Cevap vermezsen: Yüklem

Sen: Özne

Doğru: Zarf Tümleci

Sorduklarıma: Dolaylı Tümleç

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

64. Eğer senin gıyabında bir kimseye bir şey dedimse avradım boş düşün. (ss.264)

Boş düşün: Yüklem

Avradım: Özne

Eğer senin gıyabında bir kimseye bir şey dedimse: Zarf Tümlenci

Yan cümle: Eğer senin gıyabında bir kimseye bir şey dedimse

Dedimse: Yüklem

Ben: Özne

Senin gıyabında bir kimseye bir şey: Belirtisiz Nesne

Eğer: CDU

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümlenci konumundadır.)

65. Eğer senin yolunda ölmezsem, itten rezil olayım. (ss.265)

Rezil olayım: Yüklem

Ben: Özne

İtten: Dolaylı Tümluç

Eğer senin yolunda ölmezsem: Zarf Tümlenci

Yan cümle: Eğer senin yolunda ölmezsem

Ölmezsem: Yüklem

Ben: Özne

Senin yolunda: Dolaylı Tümluç

Eğer: CDU

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümlenci konumundadır.)

66. İstersem sana her kötülüğü yapabilirim miyim, yapamaz mıyım? (ss.266)

Yapabilir miyim, yapamaz mıyım: Yüklem

Ben: Özne

Her kötülüğü: Belirtili Nesne

Sana: Dolaylı Tümluç

İstersem: Zarf Tümleci

Yan cümle: İstersem

İstersem: Yüklem

Ben: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

67. Lakin iznin olursa sana bir şey soracağım. (ss.266)

Soracağım: Yüklem

Ben: Özne

Bir şey: Belirtisiz Nesne

Lakin iznin olursa: Zarf Tümleci

Sana: Dolaylı Tümleç

Yan cümle: Lakin iznin olursa

İznin olursa: Yüklem

Senin: Özne

Lakin: CDU

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

68. Nasıl olsa senin kulağına gelmez mi? (ss.266)

Gelmez mi: Yüklem

O: Özne

Senin kulağına: Dolaylı Tümleç

Nasıl olsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Nasıl olsa

Nasıl olsa: Yüklem

O: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

69. Gözümü kırparsam gözüm çıksın! (ss.267)

Çıksın: Yüklem

Gözüm: Özne

Gözümü kırparsam: Zarf Tümleci

Yan cümle: Gözümü kırparsam

Kırparsam: Yüklem

Ben: Özne

Gözümü: Belirtisiz Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

70. Atsaydı ama leşi çıkardı ordan. (ss.269)

Çıkardı: Yüklem

Leşi: Özne

Atsaydı: Zarf Tümleci

Ordan: Dolaylı Tümleç

Ama: CDU

Yan cümle: Atsaydı

Atsaydı: Yüklem

O: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

71. Ne halleri varsa görsünler. (ss.270)

Görsünler: Yüklem

Onlar: Özne

Ne halleri varsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Ne halleri varsa

Varsa: Yüklem

Ne halleri: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

72. Öyleyse ananın yakasını destele. (ss.273)

Destele: Yüklem

Sen: Özne

Ananın yakasını: Belirtili Nesne

Öyleyse: Zarf Tümleci

Yan cümle: Öyleyse

Öyleyse: Yüklem

O: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

73. Rast getirirse tamamdı. (ss.280)

Tamamdı: Yüklem

O: Özne

Rast getirirse: Zarf Tümleci

Yan cümle: Rast getirirse

Rast getirirse: Yüklem

O: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

74. Vermezse vermesin be. (ss.282)

Vermesin: Yüklem

O: Özne

Vermezse: Zarf Tümleci

Be: CDU

Yan cümle: Vermezse

Vermezse: Yüklem

O: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

75. Gelse bile kendileri suçlu düşer. (ss.282)

Düşer: Yüklem

O: Özne

Suçlu: Belirtisiz Nesne

Kendileri: Özne

Gelse bile: Zarf Tümleci

Yan cümle: Gelse bile

Gelse: Yüklem

O: Özne

Bile: CDU

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

76. Vurmasa bile, şuraya niye indik? (ss.283)

Niye indik: Yüklem

Biz: Özne

Şuraya: Dolaylı Tümleç

Vurmasa bile: Zarf Tümleci

Yan cümle: Vurmasa bile

Vurmasa: Yükleme

O: Özne

Bile: CDU

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

77. Aptal Kızı'nı Fatma'ya değişse, yanında olurdu! (ss.289)

Olurdu: Yükleme

O: Özne

Yanında: Dolaylı Tümleç

Aptal Kızı'nı Fatma'ya değişse: Zarf Tümleci

Yan cümle: Aptal Kızı'nı Fatma'ya değişse

Değişse: Yükleme

O: Özne

Aptal Kızı'nı: Belirli Nesne

Fatma'ya: Dolaylı Tümleç

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

78. Gitmediyse kapışıklardı çok çok. (ss.289)

Kapışıklardı: Yükleme

Onlar: Özne

Çok çok: Zarf Tümleci

Gitmeseydi: Zarf Tümleci

Yan cümle: Gitmediyse

Gitmediyse: Yükleme

O: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

79. Onlarla söz birliği halinde olmasa neden terslesin? (ss.301)

Neden terslesin: Yüklem

O: Özne

Onlarla söz birliği halinde olmasa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Onlarla söz birliği halinde olmasa

Olmasa: Yüklem

O: Özne

Onlarla söz birliği halinde: Zarf Tümleci

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

80. Zeynel'in kulağına gittiye bıçak da çeker, vurur da. (ss.312)

Bıçak da çeker, vurur da: Yüklem

O: Özne

Zeynel'in kulağına gittiye: Zarf Tümleci

Yan cümle: Zeynel'in kulağına gittiye

Gittiye: Yüklem

O: Özne

Zeynel'in kulağına: Dolaylı Tümleç

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

81. Bilirlerse ocağımı söndürürler Şerefsizim! (ss.313)

Sndrrler: Yüklem

Onlar: Özne

Ocağımı: Belirtili Nesne

Şerefsizim: CDU

Bilirlerse: Zarf Tümleci

Yan cümle: Bilirlerse

Bilirlerse: Yüklem

Onlar: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

82. Fatma o an yanında olsa bir dereceye kadar. (ss.314)

Bir dereceye kadar: Yüklem

O: Özne

Fatma o an yanında olsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Fatma o an yanında olsa

Olsa: Yüklem

Fatma: Özne

O an: Zarf Tümleci

Yanında: Dolaylı Tümlec

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

83. Onun gibi iki dene gelse gene fos. (ss.317)

Fos: Yüklem

Gene: Zarf Tümleci

Onun gibi iki dene gelse: Özne

Yan cümle: Onun gibi iki dene gelse

Gelse: Yüklem

Onun gibi iki dene: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

84. O, gazoz ağacı alırsa bende alırım. (ss.317)

Alırım: Yükleme

Bende: Özne

O, gazoz ağacı alırsa: zarf Tümlenci

Yan cümle: O, gazoz ağacı alırsa

Alırsa: Yükleme

O: Özne

Gazoz ağacı: Belirtisiz Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümlenci konumundadır.)

85. Onun ki yılan sedası verirse benimki de verir. (ss.317)

Verir: Yükleme

Benimki: Özne

Onun ki yılan sedası verirse: Zarf Tümlenci

De: CDU

Yan cümle: Onun ki yılan sedası verirse

Verirse: Yükleme

Onun ki: Özne

yılan sedası: Belirtisiz Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümlenci konumundadır.)

86. Ben olsam ben de çalışırım. (ss.321)

Çalışırım: Yükleme

Ben de: Özne

Ben olsam: Zarf Tümlenci

Yan cümle: Ben olsam

Olsam: Yükleme

Ben: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

87. Sen çalışmazsan başkası çalışır. (ss.321)

Çalışır: Yüklem

Başkası: Özne

Sen çalışmazsan: Zarf Tümleci

Yan cümle: Sen çalışmazsan

Çalışmazsan: Yüklem

Sen: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

88. Tutamazsa orda dursun. (ss.325)

Dursun: Yüklem

O: Özne

Orda: Dolaylı Tümleç

Tutamazsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Tutamazsa

Tutmazsa: Yüklem

O: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

89. Anası görse bir severmiş ki. (ss.336)

Bir severmiş: Yüklem

Anası: Özne

Görse: Zarf Tümleci

Ki: CDU

Yan cümle: Anası görse

Görse: Yüklem

Anası: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

90. Gelmeyecek olsa sarılıp öpmezdi. (ss.337)

Öpmezdi: Yüklem

O: Özne

Gelmeyecek olsa: Zarf Tümleci

Sarılıp: Zarf Tümleci

Yan cümle: Gelmeyecek olsa

Olsa: Yüklem

O: Özne

Gelmeyecek: Zarf Tümleci

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

91. Yanına Kemal Cesur gelmeseydi, kafasındaki film kopmayacaktı. (ss.338)

Kopmayacaktı: Yüklem

Kafasındaki film: Özne

Yanına Kemal Cesur gelmeseydi: Zarf Tümleci

Yan cümle: Yanına Kemal Cesur gelmeseydi

Gelmeseydi: Yüklem

Kemal Cesur: Özne

Yanına: Dolaylı Tümleç

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

92. Hani elimde onun yarısı kadar ustalık olsa, işi elime alıp sizi bu it oğlu itlerin ağız kokusundan kurtaracağım. (ss.348)

Kurtaracağım: Yüklem

Ben: Özne

İşini elime alıp sizi bu it oğlu itlerin ağız kokusundan: Dolaylı Tümleç

Hani elimde onun yarısı kadar ustalık olsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Hani elimde onun yarısı kadar ustalık olsa

Olsa: Yüklem

Ustalık: Özne

Elimde: Dolaylı Tümleç

Onun yarısı kadar: Zarf Tümleci

Hani: CDU

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

93. Elbirliği ve iyi niyet olursa başarılmayacak iş yoktur. (ss.349)

Yoktur: Yüklem

Başarılmayacak iş: Özne

Elbirliği ve iyi niyet olursa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Elbirliği ve iyi niyet olursa

Olursa: Yüklem

Elbirliği ve iyi niyet: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

94. Herhangi bir sakatlık olursa, sorumlusu benim! (ss.349)

Benim: Yüklem

Sorumlusu: Özne

Herhangi bir sakatlık olursa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Herhangi bir sakatlık olursa

Olursa: Yüklem

Herhangi bir sakatlık: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

95. Mümkün olsa, şu asık suratlı herifi kuyruğundan tuttuğu gibi atıverirdi. (ss.349)

Atıverirdi: Yüklem

O: Özne

Kuyruğundan tuttuğu gibi: Zarf Tümleci

Şu asık suratlı herifi: Belirtili Nesne

Mümkün olsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Mümkün olsa

Olsa: Yüklem

O: Özne

Mümkün: Belirtili Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

96. Bir piyanosu olsa, yıllardır içine is gibi sinen can sıkıntısından sıyrılıp çıkacağını sanırdı. (ss.353)

Sanırdı: Yüklem

O: Özne

Yıllardır içine is gibi sinen can sıkıntısından sıyrılıp çıkacağını: Belirtisiz Nesne

Bir piyanosu olsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Bir piyanosu olsa

Olsa: Yüklem

Bir piyanosu: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

97. Çoluk çocuğu olmasa, ya da daha bol bir kazanca ulaşıya neler geçmezdi aklından!
(ss.353)

Geçmezdi: Yüklem

Neler: Özne

Aklından: Dolaylı Tümleç

Çoluk çocuğu olmasa, ya da daha bol bir kazanca ulaşıya: Zarf Tümleci

Yan cümle: Çoluk çocuğu olmasa, ya da daha bol bir kazanca ulaşıya

Ulaşıya: Yüklem

O: Özne

Çoluk çocuğu olmasa: Zarf Tümleci

Daha bol bir kazanca: Dolaylı Tümleç

Ya da: CDU

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

98. Tek söz etse, hırsını alamamış ırgatların bu sefer ona saldıracaklarını biliyordu.
(ss.358)

Biliyordu: Yüklem

O: Özne

Hırsını alamamış ırgatların bu sefer ona saldıracaklarını: Belirtisiz Nesne

Tek söz etse: Zarf Tümleci

Yan cümle: Tek söz etse

Etse: Yüklem

O: Özne

Tek söz: Belirtili Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

99. Bulamazsa kendi kendini yedi öfkesinden. (ss.360)

Yedi: Yüklem

O: Özne

Kendi kendini: Belirtili Nesne

Öfkesinden: Dolaylı Tümleç

Bulamazsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Bulamazsa

Bulamazsa: Yüklem

O: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

100. Bir tanesi eksik olursa sorumlusu sensin! (ss.363)

Sensin: Yüklem

Sorumlusu: Özne

Bir tanesi eksik olursa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Bir tanesi eksik olursa

Olursa: Yüklem

Bir tanesi: Özne

Eksik: Belirtisiz Nesne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

101. Kaza olduğu sıra yaralıyı arabasına alıp hastaneye götürseydi adam kan kaybetmez, ölmezdi! (ss.363)

Kan kaybetmez, ölmezdi: Yüklem

Adam: Özne

Kaza olduğu sıra yaralıyı arabasına alıp hastaneye götürseydi: Zarf Tümleci

Yan cümle: Kaza olduğu sıra yaralıyı arabasına alıp hastaneye götürse

Götürseydi: Yüklem

O: Özne

Kaza olduğu sıra: Zarf Tümleci

Yaralıyı: Belirtili Nesne

Arabasına alıp: Zarf Tümleci

Hastaneye: Dolaylı Tümleç

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

102. Allah izin verirse, gelecek yıl bir tane de ben alacağım. (ss.368)

Alacağım: Yüklem

Ben: Özne

Gelecek yıl: Zarf Tümleci

Bir tane: Zarf Tümleci

Allah izin verirse: Zarf Tümleci

Yan cümle: Allah izin verirse

İzin verirse: Yükle

Allah: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

103. Okul olsa, bir iki demem okuturum. (ss.369)

Okuturum: Yüklem

Ben: Özne

Bir iki demem: Zarf Tümleci

Okul olsa: Zarf Tümleci

Yan cümle: Okul olsa

Olsa: Yüklem

Okul: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

104. Allah izin verirse biliyorum ben n'öreceğimi! (ss.370)

Biliyorum: Yüklem

Ben: Özne

N'öreceğimi: Belirtili Nesne

Allah izin verirse: Zarf Tümleci

Yan cümle: Allah izin verirse

İzin verirse: Yükle

Allah: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

105. İznin olursa şu cigaramız yakak! (ss.373)

Yakak: Yüklem

Biz: Özne

Şu cigaramız: Belirtili Nesne

İznin olursa: Zarf Tümleci

Yan cümle: İznin olursa

Olursa: Yüklem

İznin: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

106. Yemezse yemesin. (ss.373)

Yemesin: Yükleme

O: Özne

Yemezse: Zarf Tümlenci

Yan cümle: Yemezse

Yemezse: Yükleme

O: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümlenci konumundadır.)

107. Yakarsa belki dağılırlardı. (ss.373)

Dağılırlardı: Yükleme

Onlar: Özne

Belki: Zarf Tümlenci

Yakarsa: Zarf Tümlenci

Yan cümle: Yakarsa

Yakarsa: Yükleme

O: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümlenci konumundadır.)

108. Ben olmasam tövbe salmazdı! (ss.376)

Salmazdı: Yükleme

O: Özne

Tövbe: Zarf Tümlenci

Ben olmasam: Zarf Tümlenci

Yan cümle: Ben olmasam

Olmasam: Yükleme

Ben: Özne

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

109. Ne kadar çok basarsan o kadar çok mu yekinir alaf? (ss.381)

O kadar çok mu yekinir: Yüklem

Alaf: Özne

Ne kadar çok basarsan: Zarf Tümleci

Yan cümle: Ne kadar çok basarsan

Basarsan: Yüklem

Sen: Özne

Ne kadar çok: Zarf Tümleci

(Yardımcı cümle temel cümlenin zarf tümleci konumundadır.)

5. SONUÇ

Orhan Kemal'in Bereketli Topraklar Üzerinde başlıklı romanı, içerik bakımından olduğu gibi dil ve üslup bakımından da dikkate değer bir eserdir. Yapılan literatür taraması sonucunda, Bereketli Topraklar Üzerinde başlıklı romanda yer alan birleşik yapılı cümleler üzerine yapılmış bir sentaktik çalışma tespit edilememiştir. Bu noktadan hareketle tez çalışmasının örneklemleri olarak Türk romanında toplumsal gerçekçi roman türünün öncülerinden kabul edilen Orhan Kemal'in Bereketli Topraklar Üzerinde adlı eseri belirlenmiştir. Belirlenen eser, çalışma kapsamında sentaktik özellikleri açısından incelemeye tâbi tutulmuştur. Çalışmada incelenen eser hakkında bir ön bilgi teşkil etmesi amacıyla ilk bölüm kapsamında Orhan Kemal'in hayatı ve edebi kişiliği incelenmiş, romanın konusu özetlenerek roman üzerine yapılan değerlendirmelerle eserin önemi vurgulanmaya çalışılmıştır. Bahsedilen eser üzerinde yapılacak bu türlü bir çalışmanın alanda mevcut olan bir boşluğu doldurması hedeflenmiştir.

Çalışmayı sağlam temellere oturtmak ve Türk gramerciliğinde yapı bakımından cümlelerin tasnif edilmesinin tarihî seyrini görebilmek amacıyla Tanzimat dönemi gramerleri ve Cumhuriyet dönemi gramerlerinden faydalanılmıştır. Anadolu sahasında yazılmış bilinen en eski gramer kitabı olan Bergamalı Kadri'nin Müyessiretü'l-Ulûm adlı eserinden başlayarak geçmişten günümüze kadar yazılmış gramer kitaplarını incelemek birleşik cümlelerin zaman içindeki gelişimini anlamak için önemli görülmüştür. Bergamalı Kadri, Ahmet Cevdet Paşa ve Fuat Paşa, Selim Sabit Efendi, Ahmet Cevat Emre, Necip Asım Yazıksız, Nurettin Koç, Leyla Karahan, Tahsin Banguoğlu, Tahir Nejat Gencan, M. Kaya Bilgegil, Muharrem Ergin, Günay Karaağaç, Bilal Aktan, Zeynep Korkmaz, Haydar Ediskun, Hikmet Dizdaroğlu ve Mehmet Hengirmen gibi araştırmacıların cümle yapıları ve birleşik yapılı cümleler hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Konunun daha net ve somut bir şekilde görülmesi için tablolandırma yöntemine başvurulmuştur.

Çalışma kapsamında ele alınan farklı dönemlere ait Türkçe gramer kitaplarının ve Orhan Kemal'in Bereketli Topraklar Üzerinde başlıklı eserinin incelenmesi sonucunda elde edilen bulguları şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. Çeşitli gramer araştırmacılarının cümle tanımlama noktasında birbirine benzer tanımları verdiği belirlenmiştir. Cümle olabilmenin en önemli şartının bir hüküm bildirmek olduğu çıkarımında bulunulmuştur.

2. Araştırmacıların yapı bakımından cümle tahlili konusunda genel olarak tek bir tasnifte birleşemedikleri tespit edilmiştir. Müyessiretü'l-Ulûm ve Tanzimat dönemine ait

eserlerde Arapça gramer kaidelerine göre isimlendirme ve sınıflandırma yapıldığı görülmüştür. Cumhuriyet döneminde kaleme alınan gramer kitaplarında ise konunun ele alınış biçiminde farklı başlıklarla karşılaşılmıştır. Bu başlıklar yapısı bakımından cümleler, yargı öbekleri, cümlelerin bağlanma şekilleri şeklinde karşımıza çıkmıştır.

3. Genel olarak araştırmacıların Basit Cümle ve Birleşik Cümlenin varlığı üzerinde birleştikleri görülmektedir. Araştırmacıların birleşik cümle konusunda yargı kavramının farklı tanımlanmasından dolayı karışıklık yaşadığı, bu karışıklığın sebebinin yargıyı yarım ve tam olarak iki şekilde ele almaktan kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Çalışmada fiilimsilerin yarım yargı olarak değerlendirilmemesi gerektiği cümle içerisinde isim, sıfat ve zarf görevinde kullanılan yapılar olarak değerlendirilmesinin daha doğru olacağı görüşü savunulmuştur. Bu nedenle çalışmamızda fiilimsiler, eser üzerinde uygulanan birleşik cümle tespitlerinde değerlendirmeye alınmamıştır.

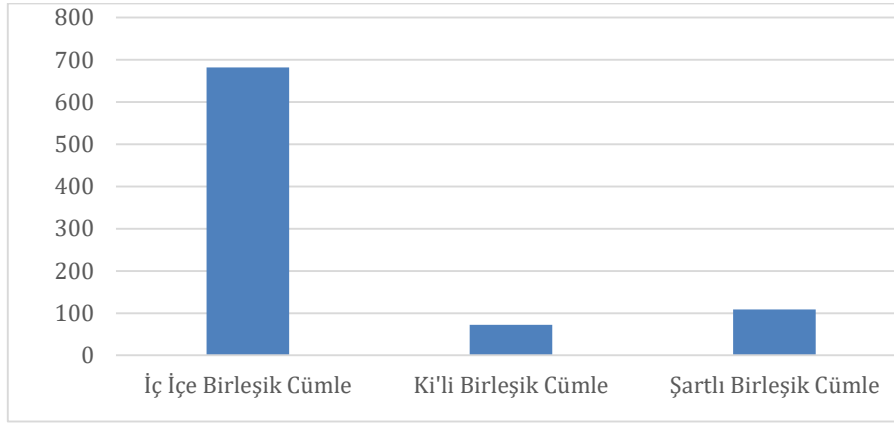
4. Birleşik cümlenin gramerciler tarafından “mürekkep kazıyye, cümle-i fer’iyye, birleşik cümle, bileşik cümle, bileşik tümce, birleşik tümce” gibi farklı terimlerle ifade edildiği görülmektedir. Çalışmamızda kullanım sıklığından dolayı “birleşik cümle” teriminin kullanımı tercih edilmiştir.

5. Bazı araştırmacıların birleşik cümleyi kendi içinde “iç içe birleşik cümle, ki’li birleşik cümle ve şartlı birleşik cümle” olmak üzere üç kısımda ele aldıkları görülmüştür. Bununla birlikte bazı araştırmacıların “sıralı cümle, bağlı cümle, bağlam cümlesi, ara cümlecisi, dilek cümlesi, ilgileme cümlesi, karmaşık birleşik cümle, katmerli bileşik tümce, kaynaşık tümce” gibi başlıkları da birleşik cümle başlığında değerlendirdiği tespit edilmiştir.

Birleşik cümleleri “iç içe birleşik cümle, ki’li birleşik cümle, şartlı birleşik cümle” olmak üzere üç kısımda ele alan araştırmacıların tespitlerine göre incelemeyi uygun gördüğümüzden dolayı romanın incelenmesinde bu başlıklara yer verilmiş ve eserdeki tespitler bu yöntemle aktarılmıştır. Tespit edilen cümlelerin öğeleri bakımından incelenmesinin araştırmada benimsenen tasnife açıklık getireceği düşünülerek cümleler sentaktik olarak tek tek tahlil edilmiştir. İç içe birleşik cümlelerde yan cümlenin temel cümleye göre konumu belirlenmiş, temel cümleye sorduğumuz sorular karşılığında yan cümlenin zarf tümlecisi ya da nesne konumunda olabileceği görülmüştür. Cümlelerin sonunda ise yan cümlenin temel cümleye göre konumu izah edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca yapılan inceleme sonucunda “ki” ve “kim” edatlarının Farsça yapıya uygun olduğu, ki’li birleşik cümlelerde temel cümlenin ki edatından önce gelebildiği ve bunun da Türkçenin cümle sıralanışına uygun olmadığı

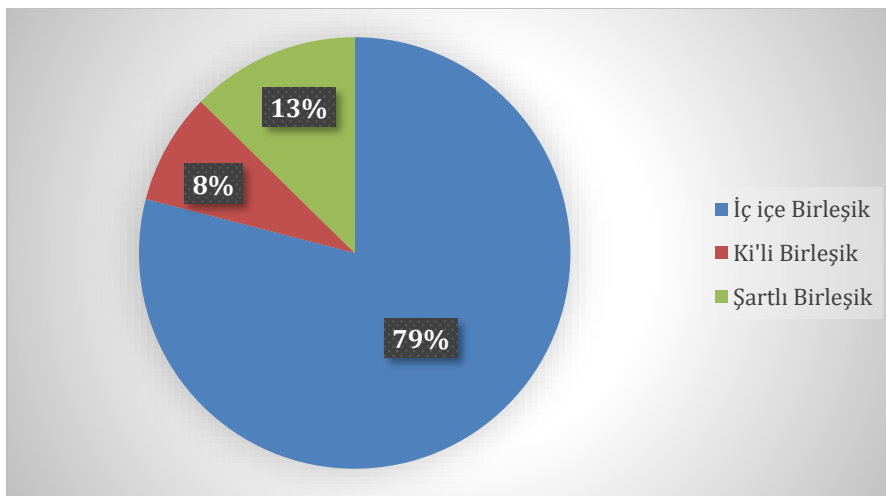
örnekleriyle gösterilmiştir. Bu nedenle Türkçenin yapısına uymayan ki'li cümle yapısında kurulan cümleler, çalışma dâhilinde Türkçe kurallı cümle yapısına çevrilerek tahlil edilmiştir. Şartlı birleşik cümlelerin en başta temel cümlesi bulunarak öğelerine ayrılmıştır. Şart ifadesini taşıyan kısım yan cümle olarak adlandırılmıştır. Daha sonra yan cümle belirtilerek yan cümlenin unsurları gösterilmiştir. Yan cümlenin temel cümleye göre hangi konumda olduğu her cümlenin son kısmında belirtilmiştir.

Bereketli Topraklar Üzerinde başlıklı roman üzerine yapılan inceleme neticesinde toplamda 863 tane birleşik cümle tespit edilmiştir. Bunlardan 682 tanesi iç içe birleşik cümle, 72 tanesi ki'li birleşik cümle ve 109 tanesi de şartlı birleşik cümle yapısındadır. Bu tespitler, hem sayısal olarak hem de oransal olarak grafiklerle aşağıda verilmiştir.

Grafik 5.1. “Bereketli Topraklar Üzerinde” adlı eserde kullanılan birleşik yapı cümlelerin sayıları.

Tespit ettiğimiz birleşik cümlelerin birbirlerine oranına bakıldığında iç içe birleşik cümlelerin %79'luk bir oran, ki'li birleşik cümlelerin %8'lik bir oran ve şartlı birleşik cümlelerin %13'lük bir orana sahip olduğu görülmüştür. Bu oranlar, aşağıda bir grafikte gösterilmiştir:

Grafik 5.2. “Bereketli Topraklar Üzerinde” adlı eserde kullanılan birleşik yapı cümlelerin yüzdeler dağılımı.

Eserde kullanılan iç içe birleşik cümlelerde daha çok yan cümlelerin temel cümlelerin nesnesi konumunda olduğu görülmektedir. İç içe birleşik cümlelerde yan cümlelerin temel cümlelerin zarf tümleci olduğu durumlar ise çok daha seyreklerdir. Şartlı birleşik cümlelerde yan cümlelerin temel cümleye göre taşıdığı şart anlamından dolayı zarf tümleci konumunda bağlandığı görülmüştür.

Çalışmamızın ana konusu olan Bereketli Topraklar Üzerinde isimli esere bir bütün olarak baktığımız zaman yazarın üçüncü şahıs bakış açısıyla anlatımı benimsediği görülür. Yazar, eserin türü gereği olayları diyaloglar halinde vermeyi tercih ettiği için iç içe birleşik cümlelerin eserin geneline hâkim olmasını doğal bir sonuç olarak değerlendirmek mümkündür. İç içe birleşik cümlelerin sıklığı yazarın üslup bakımından doğrudan anlatımı tercih ettiğinin bir kanıtıdır. İç içe birleşik cümleden sonra en fazla kullanılan birleşik cümle çeşidinin şartlı birleşik cümle olduğu görülmüştür. Şartlı cümle, en eski gramer kaynaklarından günümüze kadar Türkçenin asıl cümle yapısını yansıtan bir unsurdur. Esere farklı noktalarda şart anlamı katacak cümleler serpiştirmek, olaylara akış ve canlılık kazandırdığı için romanın anlatımına estetik açıdan katkı sağlamıştır. Eserde en az geçen birleşik cümle yapısı ise ki'li birleşik cümledir. Ki'li birleşik cümlelerin Türkçenin asli cümle dizilişine uymadığı, aslında Farsça kaynaklı bir yapı olduğu yukarıda izah edilmişti. Bu nedenle yazarın eserinde daha az kullanımına rastlandığı görüşündeyiz. Ki'li birleşik cümlelerde ki eki cümleye neden-sonuç, koşul-sonuç, pekiştirme, varsayım, kaygı gibi anlamlar kattığı için daha sanatlı anlatıma imkân sağladığı söylenebilir. Sayıca az da olsa eserde geçen ki'li birleşik cümleler vasıtasıyla yazarın eserine estetik bir değer kazandırdığı görülmüştür.

Daha önce de vurgulandığı üzere, edebî eserlerin fonetik, semantik ve sentaktik bakımdan incelenmesi, söz konusu dilin mevcut durumu ve tarihî gelişim seyri gibi açılardan araştırmacılara önemli veriler sunar. Morfolojik, sentaktik ve leksik alanda yapılan çalışmaların, üzerinde durulan eserin kaleme alındığı mevcut dönemin sanatı ve edebî görüşü hakkında bilgi sunması da bilinen bir gerçektir. Birleşik cümle üzerine yaptığımız bu çalışmanın Türk gramerciliği alanında yapılacak olan sentaktik çalışmalara katkı sağlaması ve bu alanda çalışan araştırmacılara örnek sunması umulmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akar, Ç.** (2020). *Orhan Kemal'in Roman ve Öykülerinde Otobiyoğrafikbiyoğrafik Öğeler*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- Aktan, B.** (2009). *Türkiye Türkçesinin Söz Dizimi*. Gazi Kitabevi.
- Banguoğlu, T.** (1974). *Türkçenin Grameri*. Baha Matbası.
- Bilgegil, M.** (2014). *Türkçe Dilbilgisi*. Salkımsöğüt Yayınları.
- Çetin, M.** (2021). *Orhan Kemal Hikâyelerinin Çocuk Edebiyatı İlkeleri Açısından İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siirt.
- Dağdelen, S.** (2013). *Selim Sabit Efendi, Nahvi Osmânî*. Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Kilis.
- Demir, N., & Yılmaz, E.** (2006). *Türk Dili (El Kitabı)*. Grafiker Yayınları.
- Demiröz Harman, M.** (2019). *Orhan Kemal'in hikayelerinde insan* (Master's thesis, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Dizdaroğlu, H.** (1974). *Tümce Bilgisi*. TDK Yayınları.
- Ediskun, H.** (1988). *Türk Dilbilgisi*. Remzi Kitabevi.
- Emre, A. C.** (2004). *Türkçe Sarf ve Nahiv Eski Lisân-ı Osmânî Sarf ve Nahiv*. (Haz.) Gülден Sağol-Erdal Şahin-Nurgül Yıldız. *Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları*.
- Enginün, İ.** (2019). *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*. Dergah.
- Ergin, M.** (2009). *Türk Dil Bilgisi*. Bayrak Yayınları.
- Ergin, M.** (2011). *Orhun Abideleri*. Boğaziçi Yayınları.
- Ertürk, H. & Karaoğlu, E. G.** (2020). *Mükemmel Sarf ve Nahv-i Osmânî*. Gece Kitaplığı.
- Gencan, T. N.** (2007). *Dil Bilgisi*. Tek Ağaç Yayıncılık.
- Hengirmen, M.** (2007). *Türkçe Dilbilgisi*. Engin Yayınevi.
- Karaağaç, G.** (2017). *Türkçe Söz Dizimi*. Kesit Yayınları.
- Karaağaç, G.** (2012). *Türkçenin Dilbilgisi*. Akçağ Yayınları.
- Karabacak, E.** (2002). *Bergamalı Kadri Müeyyessiretü'l-Ulûm*. T.D.K Yayınları.

- Karahan, L.** (2000). Yapı bakımından cümle sınıflandırmaları üzerine. *Türk Dili*, 583, 16-24.
- Karahan, L.** (1995). *Türkçede Söz Dizimi*. Akçağ Yayınları.
- Karahan, L.** (2020). *Türkçede Söz Dizimi*. Akçağ Yayınları.
- Kemal, O.** (2021). *Bereketli Topraklar Üzerinde*. Everest Yayınları.
- Koç, N.** (1996). *Yeni Dilbilgisi*. İnkılâp.
- Korkmaz, R.** (2011). *Yeni Türk Edebiyatı El Kitabı*. Grafiker.
- Korkmaz, Z.** (1992). *Grammer Terimleri Sözlüğü*. T.D.K Yayınları.
- Moran, B.** (2017). *Türk romanına eleştirel bir bakış 2*. İletişim Yayınları.
- Naci, F.** (1990). *Yüz Soruda Türkiyede Roman ve Toplumsal Değişme*. Gerçek Yayınevi.
- Özdemir, N.** (2019). *Orhan Kemal'in Öykülerinde Küçük, Fakir İnsan*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Özkan, N.** (2000). *Ahmet Cevdet Paşa-Fuat Paşa Kavâ'id-i Osmaniyye*. TDK Yayınları.
- Tanpınar, A. H.** (2014). Edebiyat Üzerine Makaleler, Dergâh Yay.
- Topci, S.** (2020). *Orhan Kemal'in Ekmek Kavgası Adlı Öykü Kitabında Kelime Grupları*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Arel Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Uğurlu, N.** (2002). *Orhan Kemal'in İkbâl Kahvesi*. Örgün Yayınevi.